

వృత్తి దిన ముద్రక టింబరు బదును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 24-వ తేది గురువారము

MADRAS, THURSDAY 24th APRIL 1930.

శ్రీ ప్రమాదూతనామ సంవత్సర చైత్రమాస బహుళ ఏకాదశి

సంచిక ౧౯
No. 19

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

శరీరసౌఖ్యము మాన్యును. వాయువుబాట
కాపును. పాక్ష్యపుసౌఖ్యము కారదొలును.
బొట్ట బాగొట్టును. చెనుకుల భేదించును.
బావుల యాపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
జురకను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే దెమట పట్టుట
జూత కఠినమందలి దున్నబాధములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేహము
లలో గూడ వాడుచున్నాడు.

గొప్పగొప్ప వారిచే
జీలకుతలు యోగ్యత
వక్రములు పొందియున్నది

ఈచక్కెర నీటి కూచి కొంత

మోతము గలుగదు.

చక్కెర ౪౦ గ్రాములతో నీటి ౧.౫ ౦.10-౦

తేలవ 1.౫ న ౬.౫-౦ మ.

ప్రతియింటి నుండునుగా ముద్రవేసినది.

అమృతాంజనం దీపా

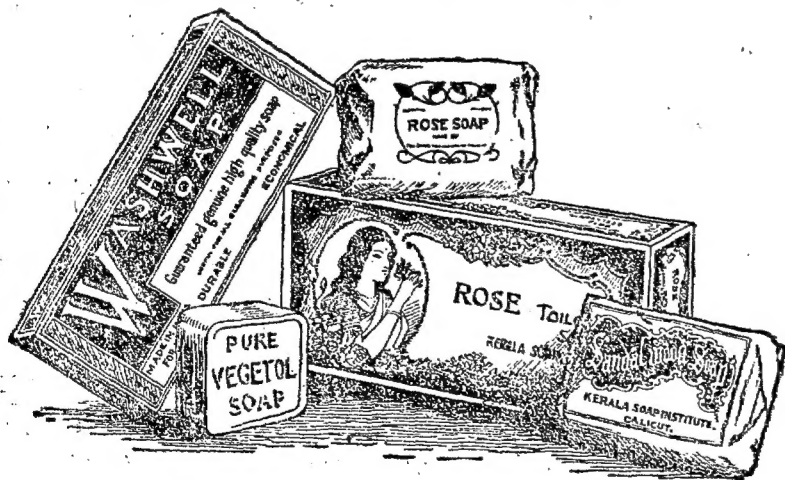
౬, 7 రోజులకొకసారి, బ్రూడు

100, ప్రభువోడ్డు, శాస్త్రు, బా బాయి.

కేరళ న బుబ్బలు

మురికిని పోగొట్టి ఆరోగ్యమును, సంతోషము నివ్వగలవు.

గుణము—అసమానమైనది. మో—మిక్కిలి స్వల్పము. స్వచ్ఛతకు పూచీనివ్వబడును.

కేరళ సోప్ ఇన్స్టిట్యూట్, కల్లికోట.

(మద్రాసు గవర్నరుగారికి న బుబ్బల తయారుచేసి యిచ్చువారు)

ఆశ్చర్యము నీమేలుకే

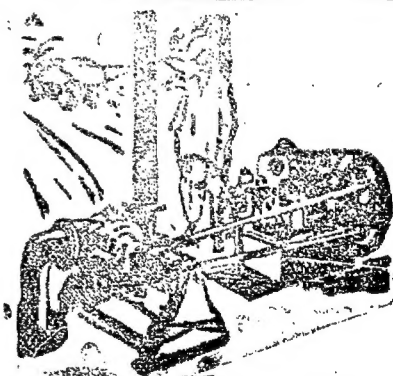
పట్టువంటి మజిల్లిన

ఈకాలమే ఆంధ్రదేశమునందు అన్ని కాలములలోను వాడుదురు. దొరల కెంతో ప్రీతికరమైనది. అందమగు జోర్యాలు,
దట్టముగ నేత, యొక్క వైన పురుషులముగలిగి స్త్రీలకు చీరలు, పురుషులకు కమీజులు, భారతీయులకునును రకంవారీగా
మాపరిశ్రమలనందలొ రయారుచేయించి అన్ని దేశములకు అంపి యెన్నో యోగ్యతాపత్రికలు బడసియున్నాయి. స్త్రీలకు
మద్దుగుల్కె-డు చీరంచులు పురుషులకు నాజాకుగావుండునట్లు మిక్కిలి తక్కువధరలకు కొద్దికోజాలమాత్రమే అంపనెంచి
తివి. ఈసమయము పోగొట్టుకొనకుడు. అక్క-రలేనివో దబ్బు వాపసిత్తుము. 45 అంసులముల పెడల్పు 12 గజముల తొడు
గుల పెట్టెగాని రెండు 12 మూర చీరల పెట్టెగాని రూ. 7-8-0 లు, 5 పట్టుకమీజుల పెట్టె రూ 10-0-0.
పోస్టేజీ సేరు. మజిలీను కమీజులు 6 పెట్టి రూ 9. 1930-వ సం॥ డైరీకొలండురు 3 అబాయి.
గుప్తా అందు కో, చికాకోల్ సిటీ, గంజాంబిల్లా.

నవీన

46-1

వాల్ కార్డు
డీజెల్

హరిజాంట్, 4 స్టోకుల కొట్టు ప్లాండు

భారత దేశమునకు ప్రత్యేకముగా నిర్మించబడినది.
చమురు ఖర్చు తక్కువ, అత్యధికమున నమ్మిక గలది. పంపిం
గును అన్ని పరిశ్రమలకు అవసరమైన ఇంజను.

7½ హెచ్. పి. నుండి 80 హెచ్. పి. వరకు అనేక
నైజులలో తయారుచేయబడినవి. నిగత వివరములకు ఈ
దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

వాల్ కార్డు బ్రదర్స్, ఎంజనీర్లు,

అర్జీవియను వీధి, మద్రాస్.

తెలుగు జిల్లాలకు ప్రానిగలు:

హద్దూరి బ్రదర్స్, రె జూండ్రి.

ప్రదర్శనము గల సౌకర్యము.

తెలంగాణ, మధ్య, కోయంబూరు, తెలవాడ.

కృష్ణాభారతసి-బెడవాడ

ఆంధ్రదేశమును అతి ప్రసిద్ధులను మామందులకును
ఈ పెద్ద కేటాగునకును సేవే వ్రాయును.

నేపనల్ యిండియన్ లైఫ్ యిన్స్టాన్సెస్

రెన్యూ కంపెనీ లిమిటెడ్.
సామాన్య శేట్లతో స్థిరమైనట్టియు
అభివృద్ధి చెందునట్టి కంపెనీ.
మానేజ్మెంటు క్లుప్తముగను

తెలివిగన. చేయబడును. బలమైన డైరెక్టర్లు.
నేపనల్ యిండియన్ పాలసీ చాలా నల్లమైనది. ఆకం
పెనీమీట అయ్యేభూతలన్నిటిని యిచ్చును. మిగిలిన ప్రీమియములు
మాత్రం కట్టుకుండవలెను. పాలసీ తీర్మానముకాగానే మిగి
గానీ, చనిపోయినప్పుడు నిరాంతరి వారికిగాని ఇచ్చునట్టి
ముల్తమును యిచ్చినేయును. కట్టమైన నిర్బంధములలేవు తక్కు
గము యిచ్చుచును.

భీమా చేయదలచినవారున్నా ఏజంట్లుగావుండుటకు వ
లకుబడిగల పెద్దమనుష్యులున్నా అప్లికేషన్లు ఈ క్రిందివారికి
ప్రానుకొనును.

టి. వి. రాఘవయ్య యన్స్-వయర్,
హైదరాబాద్ కలకత్తా చీఫ్ ఏజంట్లు,
82-2 నార్తరక సర్కార్లు, బెజవాడ.

సవయక వ్యావహారికము ప్రభుత్వము

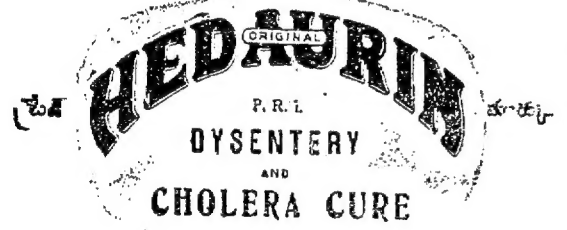
ప్రేమ

(బాబూ అగ్నిసేనుమారదత్తు)

అనువాదము వెలువోలు సీతారామయ్య చౌదరి ప్రేమ
యను శేరుతో కామమోహములు. దాసులై పీడింపబడు
మనుజుల నుద్ధరింపగల నుద్ధరింపు. ఇందు ప్రేమలక్షణములు,
దాని సాధించు నుపాయములు నుబోధకముగా వివరింపబడినవి.
ప్రతిమనుజుడు ముఖ్యముగా ప్రతి నవయువకుడు తప్పక చదు
వదగిన గ్రంథము. ఆదర్శనీయులగు అగ్నిసేనాబాబుగారి జీవన
చరిత్రకూడ కలదు. కవిరాజు త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి
గారి యువక్రమణికాసహితము. ఫెనర్వెట్ కాగితము - వెల
ఆ. 2 మాత్రం.

వెలువోలు సీతారామయ్య కయ్య చౌదరి,
ప్రభావసంపదినీసంఘము, అమృతలూరు పోస్టు,
తెనాలి లాల్ బాకా.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, మద్రాసు నుండి లభించును.

ఒక ఔషధ వినోదము

కలరా నివారణి!
హెడ్యూరిన్ అరికరణియనుంది
తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమునందున్న వాటిలో అత్యుత్తమమైన ఔషధి.
కలరాను, అరికరమునకు ప్రపథమ మోతాదే గుణమిచ్చు
చున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనుభవమైన
ధరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికొలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్
పోస్టు బాక్సు నెం. 304, మద్రాసు. పి. టి.

మిలువంటి సవాసేహములైన గురువృత్తు. ఇకాంత
నలు అనునగం. పోతుపట్టుట పెండ్లలైన దుర్బలములు
లేవు. అశేతులు వాడివెచ్చియున్నాడు. 30 ఏళ్లు
వైద్యమున అనుభవముగల శ్రీ కే! కే! కే! కే! కే! కే! కే! కే!
గారిచే కనిపెట్టబడినది. వాడు నిధులు మందుతో కంప
చును.

4 వా. 50 మాత్రము రు. 5-0-0.
అర్ధ శతాబ్దమునకు, ముద్దాల్కం (ప్రెస్)

చెన్న నగరమున అద్భుతమగు హారతాళము

పోలీసులు నిరపరాధులగు ప్రజలపై బడి లాఠీలతో మోదుట

60 వేల ప్రజలు, సముద్రతీరమున సభ చేసి, నాయకుల కఠినశిక్షల నిరసించుట

ఆశ్వికదళము. సభపై దాడివెడలి గుట్టుములను త్రొక్కించుట

ప్రకాశముగారి నాయకత్వమున ప్రజ లేమాత్రమును చలించకపోవుట

మదరాసు, ఏప్రిల్ 23:—నాయకుల నిర్బంధమును
కఠినశిక్షలను నిరసించుటకుగాను, నిన్నటిదినమున చెన్న నగర
మున జరిగిన అఖండమగు హారతాళమును, సాయంత్రము సమాప్త
తీరమున జరిగిన బహిష్కరణనుసభయు, నింతవరకు చెన్న నగర
చారిత్రమచెప్పుడును గనివినియుండకు ఎక్కడచూచినను, పోలీ
సువారు నిరపరాధులగు ప్రజలను, తుపాకులతో చావమోడు
చుండుటకు గురించియు గ్రహములచే గుంపులను త్రొక్కించు
చున్న విషయముల దప్ప ప్రజల దౌర్జన్యము గావించిన వార్త
లెచ్చుటను వినిపింపలేదు. ప్రజలు ఆసాంతమును సంపూర్ణముగ
కాంతియుతముగ ప్రవర్తించిరి.

ఉదయము హారతాళమును, ఉప్పుకాసనోల్లంఘనమును
ముగిసినదివర సాయంత్రము 6 గంటల వైకొట్టు సమద్రతీర
మున శ్రీయుత టి. ప్రకాశం పంతులుగారి యాజమాన్యమున
బహిష్కరణను సభ జరిగెను. ఎండతీవ్రముగ నున్న నగరాడ,
మధ్యాహ్నము 4 గంటలండియునుగూడ, ప్రజలు నిరంతర
ప్రవాహముగ నన్ని చైత్రులనుండియు గూడ సమద్రతీరమునకు,
వరదలు పొర్లినవచ్చునటులు వచ్చుచుండిరి. 5 క్వి గంటలనుసరికి,
సమద్రతీరమంతయు, నిడుకడవేసినను రాలకుండ నొకేజనసమద్ర
ముగ గన్పట్టెను. సభ కరుదెంచిన జనులసంఖ్య ఎంతవీకముగ
లెక్కించినను 80 వేలకు తక్కువయుండదు. ఒకవేదికనుండి
ఎంత బిగరగ మాటలాడినను ప్రజలందరకును వినిపింపకుండు
టచే, ప్రక్కనే, కొంతమారమున నురియొక వేదికనగూడ
నమర్చి అటు మరియొకసభ చేయవలసినవచ్చెను. చాలమంది
శ్రీయుగూడ సభకు హాజరైరి.

సభకరుదెంచినవారుగాక, ఇంకను వేలకొలది ప్రజలు,
పోలీసులు కొట్టెదరను భయముచే దూరముగ, వైకొట్టునుండి,
క్య పి డ్యు చౌ న ర కు ను రోడ్డు మీ ద ని ల చి
చూచు చుండిరి. ఇంకను సభ ప్రారంభము గాకపూర్వమే
లాతీసు ఆయుధములను ధరించిన ఒక పోలీసు అశ్వదళమునవారి
వెంట లాటిల ధరించిన పెద్దపోలీసు పదాతి పటాలము లు ను,
వైకొట్టు వైపునుండి, కొద్దవద్దకు వచ్చి వెంటనే అచ్చట మార
క నిలచియున్న గుంపులవైపుకి లాటిలతో బాదుచు తరుముటకు
ప్రారంభించిరి. పిమ్మట సమద్రతీరపు రోడ్డునకు ఉత్తరపువైపు
నను దక్షిణపువైపున పోలీసులును, ఆశ్వికులును అడ్డుముగ నిలచి
ప్రజలవైపునుండి సభవైపునకు రాకుండ నరికట్టబోడగిరి. అటు
ల నరికట్టిన పిమ్మట ఆశ్వికులును, పోలీసులును, ఆకస్మికముగ
సమద్రపు ఇరుక తిన్నెలవైపును ప్రజల వైపుకి ఇవ్వము వచ్చి
నటుల హరముగ, లాటిలతో కొట్టుటకు ప్రారంభించిరి. ఆశ్వి
కులు తమ గుర్రములను ప్రజలపై పరుగెత్తించి త్రొక్కింప
ప్రారంభించిరి.

ఈ కల్లోలమునందు వందలకొలది ప్రజలకు గాయములు
కలిగెను. అందులో 10 ఏండ్ల బాలునికొకనికి, చాల బలముగ
గాయములు కలిగి స్త్రీలహృదయ పడిపోయెననియు- ఆతని నొక
ఆశ్వికుడు తనగుర్రముపై పెట్టుకొని తీసుకొనిపోయెననియు,
నొక వదలి అప్పటి ప్రజలలో వ్యాపించెను. ఇది జరిగిన కొం
తసేపటికి, అంతవరకును, రోడ్డు సమీపమున నున్న ప్రజలలో
కొందరు, సభకు వచ్చుటకుగాను, రోడ్డుదిగి ఇరుక తిన్నెలను
ప్రవేశించు చుండిరి. అప్పటికి వెనుకకు పోయిన ఆశ్వికదళము
తిరిగి ముందుకువచ్చి, గుంపులవైపుకి లాటిలతో బాదుచు గుర్రముల
తో త్రొక్కింపగడగిరి ప్రజల దెబ్బలకు వెరచి, పరుగెత్తిన
కొలదిని, ఆశ్వికులు వారివెంట పడికగ్రతో బాదుచుండిరి. అవి
ధముగ దెబ్బలు తిని, సభకు పరుగెత్తుకొని రాగలిగినవారు,
ప్రకాశముగారి వద్దకుజని, ఆహారయుదంతమునంతయు వివరిం
చిరి. ఈపర్యాయము పోలీసు ఆశ్వికదళము సభ జరుగుచున్న
ప్రదేశమువరకును వచ్చెను కాని, ప్రకాశముగారు, వేదికపైనిల
చి గుర్రముచున్న త్రొక్కినను, ఎన్నిలాటిదెబ్బలు తగిలినను
గూడ, ఎవ్వరను లేవరాదని హెచ్చరించుచుండుటచే, సభ్యుల
లో వెన్నెరగూ, ఏమాత్రమును కదలలేదు. ఆశ్వికదళము అంతట
తిరిగి వెనుకకుపోయి, అచ్చట కొంతసేపు సేదబిచ్చుకొనటకు
గాజోలు బాదుటబిచ్చి నిలిచియుండిరి.

అబ్దుల్ ఖాదర్ సాహెబుగారు
ఒకవైపున పోలీసుదళములు, సభకుట్టును గల జనులను
ఎదిర్చి, కొట్టుచున్నను, సభమాత్రము, ప్రకాశముగ జరుగ
చుండెను. పలువురు కాంతిపైనుటలు, ఉద్యోగములకు బాతీసు
గీతములను పాడిరి.

ఈ దినమున సత్యాగ్రహ మొనర్చిన, కాంతిపైనుటలకు
బాదుకుడగు మాలనా అబ్దుల్ ఖాదర్ సాహెబుగారు ప్రధమ
మున ప్రసంగించుచు, చెన్న నగర వాసులు పోలీసు దౌర్జన్యము
లచే చెదరిపోవువారు గారని నుడివరి. విదేశీయపరిపాలన
యున్నంతవరకు, భారతీయులకు తినుటకు తిండియుండదు,
ప్రభుత్వమునా రిపుడు ప్రజలనుండి పన్ను వసూలుచేయుచు
అధనమున ప్రజలనింకను నిరసికలను చేయుటకును, అగచి
యుంచుటకును వినియోగించుచున్నది. ఇట్టివిదేశీయ ప్రభుత్వము
నొక తుణమైనను భారతీయులు సహింపరాదు. సాక్షాత్కారము
మును సాధించుటకు గాంధీమహాత్ముడొక కార్యక్రమమునేర్ప
రచెను. ప్రతిభారతీయుడును ఈయంద్యమును బలపరచి,
ఈసమయముననే, విదేశీదాస్యమునుండి విముక్తిని బడయుటకు
యత్నింపవలెను. ఈసమయమును బారవిడచినచో నికభారత
దేశమునకు విముక్తిలేదు.

శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారు
ప్రకాశంపంతులుగారు లేచి, ప్రసంగించుచు నిటుల
నుడివరి. “ఈ సాయంత్రము, సభకు రాగలుగదనుని భావింప
లేదు. ఈ యుదయమున తిరిగి, బహిరంగముగ ఉప్పుకాసనము
నల్ల ఘించినవిషయ, మొన్న నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని
మిగిలినమిత్రులను నిర్బంధించివేటులనే, ఈ దినమున నన్నును,
కాసనోల్లంఘనమొనర్చిన సత్యాగ్రహులను నిర్బంధింపవలసి
యుండెను. కాని వారటుల చేయలేదు. ఈరోజున చెన్న నగర
వాసులందరను అఖండమగు హారతాళమును గావించిరి. ఈ
సాయంత్రము నగరమగల ఆ బాలగోపాలము సీసభకు తృప్త
వచ్చెను. దీనివలన, చెన్న పురిపాలకులు-తాము, నిన్నటిదినమున,
నిర్బంధింపబడిన నాయకులు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహదృ
మమును సంపూర్ణముగ నామోదించి, దానినికొనసాగించుటకు
కృతనిశ్చయులై యున్నారని స్పష్టపడగలదు. ఈ దినమున,
చెన్న పురి ప్రజల కృతనిశ్చయమును, దౌర్జన్యరాహిత్యమును
గాంచి అధికారులు యుక్తాయుక్త విచక్షణను గోల్పోయిరి.
అందుచేతనే ఇంత వరకును మర్యాదగ, కాంత
ముగ నున్న పోలీసులు, బుద్ధిని గోల్పో
యి, నిరపరాధులగు ప్రజలను బాటపారులను, నిర్భాగముగ
బహుమూరముగ లాటిలతో కొట్టుటకు ప్రారంభించిరి. అయినను
ప్రజలు, అద్భుతమగు కాంతితో, పోలీసులకుంపె తా మెక్కు
డు సుశిక్షితులను విషయమును, ప్రపంచమునకు వెల్లడించిరి.
పోలీసువారు ప్రజలనిచ్చటకు రానిచ్చుటలేదని, కొందరు
నాతో చెప్పుచున్నారు. ఈ వేదికనుండి, నాకా విషయమంత
యును గనుపించుచునేయున్నది. కానివారు వచ్చినను, నాకం
తమువారికి వినిపింపజాలదు. పోలీసు వారు తమ వా
తీకరల నెంత యుపయోగించినను, ఇన్ని వేలమంది ప్రజలనిచ
టకు రాకుండ చేయజాలకపోయెను.”

పోలీసు ఆశ్వికదళము సభపై దాడివెడలుట

ప్రకాశంపంతులుగారు ప్రసంగించుచుండగా నీ సమయ
మున, కొట్టెదరుండి ఆశ్వికదళము తిరిగి, ప్రజలనుతరుముచు,
లాటిలతో కొట్టుచు, సభవైపునువచ్చిరి. వారివిధముగవచ్చి,
పెద్ద సభయందు స్థలములేని వారికొరకు, కొన్ని గజముల దూర
ముననే వీర్యుపబడిన రెండవసభ నెదుర్చు, అప్పటివారిని చెదర
గొట్టుటకు ప్రారంభించుటచే జనులందరను, ప్రకాశముగారున్న
పెద్ద సభవైపు పరుగెత్తుకొని వచ్చుచుండిరి. అందుచే కొందరు
సభ్యులు-ఈసభలో శ్రీయుగూడ గలరనియు, వెంటనే సభ
ముగించినచో పోలీసువారు రాకపూర్వ ప్రజలు వెదలిపోవచ్చు
ననియు ప్రకాశముగారికి చెప్పిరి.

“లేదు. ఇవ్వాళ, పోలీసువారి అంతుజూడనిది, ఇట్లునుండిక
దలను” అని నడుపుచు ప్రజలెల్లరును ఎవరిసానములవారు మా
ర్చిని కదలనదని ఆజ్ఞాపించిరి అందుచే సభ్యులెల్లరు అటులనే
కూర్చొనిరి. పోలీసు ఆశ్వికదళములలో, అవలలి సభను బలవంత
ముగా చెదరగొట్టి ప్రజలను లాటిలతో బాదుచు, గుర్రములతో
త్రొక్కించుచు ప్రకాశముగారున్న పెద్దసభనుగూడ చుట్టు
ముట్టు అంకినవారివైపు కొట్టుటకు ప్రారంభించిరి. కాని అచటి
వారు ఎవరను లేచిపోయిపోవుటకు ప్రారంభింపకపోవుటచే వా
యాశ్వికులు తిరిగి వెదలిపోయిరి. ప్రకాశంపంతులుగారంతట
“గాంతిపైనుటలను” బంపి, పోలీసు లాటిదెబ్బలచేతను, గుర్రము
ల త్రొక్కుడుచేతను, పడిపోయినవారిని వెదకించి, తెప్పించి,
వారికి ప్రభుత్వము చికిత్సగావించవలసినది, ఇదంతయు నొకయరగం
టనేపు పట్టెను.

ప్రకాశములను గురించి పలుకుట తమ పరిచయమును సాధించుచు నిలువడం విధి. గుర్రములు వచ్చి త్రొక్కుచున్నను, పోలీసులు కూర్చుండి బాధించుచున్నను, ఏ మాత్రము చరిత్ర కృతనిశ్చయముతో గూర్చునియున్నందుకు మిథ్యార్థము నెంతయు కొనియాడవలెను. మిథ్యార్థములను పట్టికలపడి ప్రతి క్రింద పాఠములు—మన యుద్ధములను పట్టికలపడి పోయెడిది. మిథ్యార్థములను త్రొక్కుకొనెడువారు. దాని వైపున, పోలీసులు మిథ్యార్థములను త్రొక్కుకొని లాటితో బాధించుచు, అంతయుగాక, పోలీసు దౌర్జన్యమునకు గురియై చెబుటలని ఈ పద్ధతి తీరమున పడిపోయిన మన సోదరులు, చూచు దిక్కులేక, వైద్యసహాయము లేక, రాత్రియంతయు నిద్రలులేకుండుచు, నెట్టి బాధలనుండియుండిపోయిరి. మిథ్యార్థములను పట్టికలపడి, నిద్రలులేకుండుచు, చెబుటలని మన సోదరులను ఏరిచెప్పి, వారికి కైత్ర్యపరచుచు గావించి తిరిగి మనతో దీనుకొని వెళ్లగలుగుచున్నాము. పోలీసులు, మనల నింకను నెడు రృచాలక, తిరిగి వెళ్లిరి. ఈ విధముగా మిథ్యార్థము రాహిత్యము, మన శత్రువు పర జితుల నొనర్చి, దిగ్విజయమును చేకూర్చెను.

“నిరపరాధులను మన సోదరుల నావిధముగా కూర్చుండి పొందించిన వారు నిజముగా పౌరుషము గల వీరులే యైన యెడల, వారు వారి గజములను, నా యెదుర్కొన్నవై పడి పింప వలసినది. పోలీసువారు కూర్చుండి, చిన్న చిన్న బాలురను గూడ లాటితో బాధి పడగొట్టిరి. ఆ పోలీసు లాదులతోనే, నా వైన గూడ రావలసినది. కొందరు మిత్రులవుడే సభ ముగించి వెళ్లదమని సలహా నిచ్చిరి. కాని అటు లెన్నటికిని జనగరాదనియు, నేనును, మిగిలిన వారును గూడ ఈ దినమున నిద్రలేచే మా ప్రాణములు సమర్పించవలెనే గాని, తిరిగి వెళ్లమట దలంపరాదనియు, నేను ప్రత్యుత్తర మొసగితిని. ఈ సభలో మమ్ము గుర్రముచే త్రొక్కించుటకు పూర్వమువారు, నా శత్రువులను నడువలసి యుండురు.

ప్రకాశము పంతులుగారు ముగించుచు చెప్పి పూర్తి పొరులీదినమున గుర్రముచే ఆదృశ్యమును కావించి కృతనిశ్చయమును దైర్జన్యమును ప్రశంసించిరి.

సభను ముగించుటకు పూర్వము ప్రకాశముగారు పోలీసు దౌర్జన్యమునకు గురియై కొనిరాబడిన వ్యక్తులను పిలిచి వారిచేతా మేధిముగ పొందింపబడినదియును వివరించుటలచేసిరి. వారు తాము ఏవిధముగా పొందింపబడినదియును తమకు ఎట్టి చెబుటల తగిలినదియు వివరించి జూపిన పిమ్మట నుబ్రహ్మణ్యము అనునతను పోలీసులు లాటిచెబుటచే స్వంతిత్వముతో బాధించిన అశ్వికులు తమ గుర్రములపై నిడికొని తీసుకొని పోయినదియు తానా విషయము ప్రత్యక్షముగా జూచినదియు నుడివెను. ప్రకాశంపంతులుగారు ఈ విషయమై మాటలాడుచు ఆ బాలునిగొని పోలీసు అశ్వికుల బాలునికి వైద్యసహాయ మొసర్చి తిరిగి అతని తల్లితండ్రులకు చేర్చవలెనని కోరెను.

దుఃఖవార్త

ఈ సమయమున, ఒక మనిషి వచ్చి మహాదీతో బాధపడుచున్న ప్రకాశంగారి రెండవ మారుడు మరణించెనని చెబి వెను. ప్రకాశముగారి వార్తను విని ఏమియుచరితక చేశనే వకు తిట్టి విచారములచే కోకిలులు కవకాశము లేదని చెబుచు సభను విరమించిరి.

ప్రకాశం పంతులుగారు ముగించుచు ఈ రోజున జరిగిన విషయముల గమనించినయెడల, మిథ్యార్థమున వారతాశము వ్యర్థముగా లేదని స్పష్టపడగలదు. దౌర్జన్య రాహిత్యమునకును, దౌర్జన్యమునకును సంఘటనము గలిగిన ప్రభు దౌర్జన్య రాహిత్య మెట్లు నిజమునందునో ఈ రోజున నిజములయెదుట యుజువయ్యెను. మదరాసు చారిత్రమునందు, భారతదేశమునందును గూడ ఈ విధముగా దౌర్జన్య రాహిత్యము లేక, పోలీసు దౌర్జన్యము నెట్టి, పరాజయమందించిన నిదర్శనము మరెక్కడ లేదు. ఇట్టి దృశ్యమును గాంచగల అవకాశము, ఈ జనమందు మనకి కలభించియుండదు అని ప్రకాశంగారు నుడివిరి.

28 ఏప్రిలు:— ప్రకాశంపంతులుగారి రెండవ మారు మరణించెనని గతరాత్రి సభయందు వినిపించి వార్త నిజముగాదు. ఆతని పేరి, నిన్న రాత్రి 7 గంటల నిమిషములకు చాలనివ మముగనండెను. ఆ విషయమును ప్రకాశంగారికి చెబుటకు పంపబడిన వార్తాపాఠము పారామితి బాలుడు మరణించినట్లు చెప్పెను. ప్రకాశముగారు పిమ్మట ఇంటికి వెళ్లి, సతీవుడై మంచములో పండుకొనియున్న కుమారునిగాంచి పక్కననవ్వెను.

గాయములు తగిలినవారు

సమద్రతీరమున జరిగిన సభ పోలీసు అశ్వికులు చెరగ గొట్టునపుడు తీవ్రముగా చెబుటల తగిలినవారిలో ముగ్గురు జైలరులు అస్పత్రియందు చేర్చుకొనబడిరి. వారికి తలమీద బలము గాయములు తగిలెను.

లాటి చెబుటల గుర్రములను త్రొక్కుట మొదలగు చెబుటల తగిలినవారిలో 80 మంది వైద్యశాలలో చికిత్స యొనర్చబడెనని చెబుచున్నది.

బహురుచికరమైన ఓవల్ టైను పాలపాలికలను బలవంతులుగా జేయును

ఏన్న తనమునందు ఆరోగ్యముగా, బలముగా పెరుగవలెనను మంచి ఆహారము తినవలెను. ఇండియాలో తినేదిలో సారము బొత్తిగా వుండనే వుండదు. నూత్నజ్ఞానములను తల్లితండ్రులు నూత్రం మంచి టానిక్ ఆహారముగా పనిచేయునట్టి ఓవల్ టైనును ఆహారమునకు తోడు జేపెదరు. శరీరము చక్కగా పెరుగును.

ఓవల్ టైనులోనుండే మంచి తనముతో ఏమిటంటే, బిడ్డలకు మంచి నరముల వుట్టి నిచ్చి, ఉత్సాహవంతులుగా జేయును. మిగతా వాటికంటే ఓవల్ టైను రుచి బిడ్డలు చాల ప్రేమించురు. ఓవల్ టైను ఎట్లా తయారవుచున్నది అసంగతి విచారిత్రే అందులో ఆశ్చర్య మేమియు లేదు. నానబోసిన బార్లీ, మంచి మిరియడ గలిగినపాలు, మంచి కోకో.

ఓవల్ టైన్ తయారయ్యేటప్పుడు చేతులతో నంటబడదు. కావిన పాలతోగాని లేక కన్ డెన్స్ పాలుతోగాని ఒక్క నిమిషమాత్రములో తయారు చేయవచ్చును. నిత్యము ఓవల్ టైను త్రాగి బలారోగ్యవంతులు గండు.

తయారగునప్పుడు చేతులతో నంటబడదు.

OVALTINE

మెదడునకు, నరములకు, శరీరమునకు వుష్టినిచ్చుచు
కెమిస్టు లందరివద్దను దొరకును

అ శ్వ న్

రి జు వె నే ట రు

ఎక్కువ బలమును, శక్తిని, జీవము నివ్వగలదు. నరములను, శరీరమును, మెదడును వృద్ధిచేయును. విద్యాపారీణులకును, వ్యాయామం చేయువారికిని యావశ్యకమైనది.

ప్రాక్ యంతువారలు:—
ఎస్. దేశాయ్ గౌన్డర్ అండ్ కో.,
41, బందరువీధి, మద్రాసు.
నాథన్ అండ్ కో.,
కొచ్చిన్.

Bengal Chemical &
Pharmaceutical
Works, Ltd.
Calcutta.

మదరాసు ధాన్యముల ధరలు

(24-4-30)

పచ్చిబియ్యము (బస్తా 1-కి పా 164)	రు. ఆ. పై.
నెల్లూరుపచ్చిబియ్యము పా తది ,, 164	14 0 9
,, (కొత్తది) ,, 164	18 0 9
తెనాలి (కొత్తది) ,, 164	12 12 9
,, (పాతది) ,, 164	18 12 9
ఉప్పుదుబియ్యము	
సగర (కొత్తది) ,,	12 4 9
,, (పాతది) ,,	18 4 9
మిషన్ ,,	10 10 9

నూకలు

రంగూన్ అక్కిను రకము :—

ఎ 1 (బి 1-కి పా 210)	18 12 9
ఎ 2 ,,	12 8 9
ఎ 8 ,,	11 4 9
బి 1 ,,	18 6 9
బి 2 ,,	12 4 9
బి 8 ,,	11 0 9
బి 4 ,,	8 12 9
సి 1 ,,	12 0 9
సి 2 ,,	10 12 9
సి 8 ,,	9 8 9

బజారు రకము నెం. 1, 2, 8, 4.

(బి 1-కి పా 202) 12 8 9 మొత్తం 8 0 9 మహా

నైగాడ్ నెం. 1 (బి 1-కి పా 218)

పుట్టుబియ్యము

తెలుపు (42 పళ్లు గలది)	12 8 9
నలుపు ,,	16 0 9

గోధుమలు

కండ్వా (205 పానలు)	16 8 9
రాగులు	

బొంతాయి (70 పళ్లు గలది)	7 12 9
దవనగిరి (65 ,,)	8 4 9

కాయధాన్యములు

శనగపప్పు:—

రంగూన్ (బి 1-కి పా 190)	14 4 9
కరాచి (,, 205)	స్టాబులేడు
కలకత్తా (,, 190)	14 0 9

బెంగాలు శనగలు:—

పంజాబు (,, 205)	16 0 9
బియా (,,)	స్టాబులేడు
రంగూన్ (,, 190)	12 8 9

పెసలు:—

రంగూన్ (,, 195)	12 0 9
కంభంమెట్టు (,, 205)	
సింగపూరు (,, 200)	
బటాణి గింజలు (ఆర్రా ,, 205)	16 6 9
,, (కలకత్తా 205)	

ఉలపలు:—

తిరుపత్తురు (52 పళ్లు గలది)	6 12 9
కట్టక్ (45 ,,)	6 8 9

కంది పప్పు:—

కాన్పూరు (బి 1-కి పా 205)	
కలకత్తా (,, 195)	15 12 9

మినుములు:—

బందరు (,, 218)	14 8 9
రాజనంగా ,,	14 4 9
కుంతియా (,, 225)	15 12 9

కేసరి పప్పు:—

(మిషన్) నెం. 1 (,, 205)	18 8 9
,, 2 ,,	12 8 9

అలచలంబు (బాదా):—

(పెద్దపైజా) (,, 190)	18 8 9
రెడ్ బీన్స్ (,, 190)	11 0 9

విదేశ వస్తుబహిష్కారము

చెన్ననగర ప్రముఖుల విజ్ఞాపనము

గాడిదలకు విదేశ వస్త్రాల బహిష్కారములు

మ.దాసు స్వదేశీసమితివారిపక్షమున దాక్షిణ్య యు. రామరావు, యస్. పత్తయ్యారెడ్డి, సి. యస్. ముత్తరంగమొదలగు, బి. జగన్నాథదాసు, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్, కే. భావ్యం, సి. వెంకటరంగమ్ నాయుడు, బషీర్ అహమ్మద్ సయ్యద్, హఫీజ్ మహమూద్, డి. పి. మినాక్షిగుండర్, యమ్. భక్తవత్సలం, ఇ. ఆర్. వెంకట్రామాచారి గారలు యాక్రింది విన్నపమును గావించుచున్నారు.

“క్రియత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని శాశ్వతరావు పంతులుగారిని, ఇతర దేశభక్తులను నిర్ణేతకముగాను కనీ తీర్పు కొనుటగాను విధించిన తీర్మాన మీ రొసంగదగిన పరియగు ప్రత్యుత్తర చేయి?”

విదేశ వస్తుములను సంపూర్ణముగా బహిష్కరించుట యొక్క లే మనము చేయదగిన ప్రతిక్రియ. మనలో ప్రతివారము చేయదగినదియు చేయగలదియు గూడ నిదియొక్కటియే. ఇట్లుచేయుట మన కనీసధర్మమై యున్నది. ఆంగ్ల దేశమునందే పచ్చగుడ్డను కొనరాదనియు ఆమ్యురా దనియు మేము విముక్తులమై కొడుచున్నాము. ఈకార్యమునందు మీరు మాకు తోడ్పడుదురని పగవరముగ ప్రార్థించుచున్నాము.

చెన్ననగరవర్తకుల సానుభూతి

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 21:—క్రియత దివాన్ బహద్దూర్ ఆర్. రామచంద్రారావుగారు, యస్. పత్తయ్యారెడ్డి, దాక్షిణ్య యు. రామరావు, సి. యస్. ముత్తరంగమొదలగు, డి. జగన్నాథదాసు, అమ్. భక్తవత్సలం, ఇ. ఆర్. వి. ఆచార్యగారలను గూడనూ వీధిలోని బట్టల వర్తకులవద్దకు వెళ్లి విదేశ వస్తుములను బహిష్కరించవలసిన దని కోరిరి. ఈ ప్రయత్నములో మనఃపూర్వకముగా తోడ్పడుటకు వర్తకులు యిష్టము చేసిరి. ఈ ప్రముఖులు సగరమునందలి పెద్ద వగరవర్తకుల దగ్గరకు పోయి వారికి విదేశ వస్తుబహిష్కారోద్యమమునందు సానుభూతి కలిగించెదమ. ఈ విషయమును ఆలోచించుటకు వర్తకులు త్వరలో సభగావించెదనని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కాశీనాథ న్యాయవాదుల తీర్మానము

కాశీనాథ, ఏప్రిల్ 21:—స్వదేశీగుడ్డను, ముఖ్యముగా ఖద్దరునే ధరింపవలెననియు, విదేశ వస్తుములను, బహిష్కరింపవలెననియు కాశీనాథ న్యాయవాదులు తీర్మానించిరి. మరియు ప్రతి న్యాయవాదియు, బాతీయోద్యమమునకై నూటికి రెండు పంతుల చొప్పున ధనసహాయము చేయవలెననియు, యిట్లు వనూలయిన మొత్తమును కాశీనాథపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము నకు కట్టవలెననియు తీర్మానింపబడెను. ఈ డబ్బును వనూలు చేయుటకు కార్యదర్శికి అధికార మివ్వబడెను. (ప్రీ ప్రె.)

విక్రేటింగుకు 30 మంది అరెస్టుగలు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22:—సగరములో విదేశ వస్తు దుకాణములను పిక్చులు చేయుచుండగా ఈ రోజు విజయ కృష్ణ చటర్జీ గారు న, యింక 29 మందియు అరెస్టుచేయబడిరి. మునిసిపల్ పరివారి సంఘము ఈకార్యమును ఖండించెను. పట్టణములోను పేటలలోను కొన్ని దుకాణములు మూసివేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బేరార్ యథోచిత సహకారవాదుల సానుభూతి

అమరోలి, ఏప్రిల్ 22:—గాంధీమహాత్ముని ఉద్యమము సక్రమమైనదనియు న్యాయసమ్మతమైనదనియు యస్. ఆసి గారి నాయకత్వమున సమాజేతమైన బేరార్ యమ్. థోచిత సహకారవాదుల సభతీర్మానించెను. ఆంగ్లవస్తువులను ముఖ్యముగా ఆంగ్లవస్తువులను బహిష్కరించుటకు సభవారు తీర్మానించిరి. బేరారులో ఉప్పుపట్టుములను తిరస్కరించుట పిలువగలిగిన యితర వస్తువులను తిరస్కరింప వలెనని సభవారు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

బర్మాలో కాంగ్రెస్ ప్రచారము

రంగూన్, ఏప్రిల్ 21:—బర్మాలో ఉప్పుసత్కార్యము ప్రారంభించు రాధ్యత రామ వహింపబాలమనియు కొంత కాలమువరకు విదేశ వస్తుములను దిగుమతిచేయరాదనియు బర్మా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించిరి. విదేశ వస్తుములను తెప్పించుట తీవ్రప్రచారము గావించుటకు సభవారు నిశ్చయించిరి. నిన్ను దహనమునకై విదేశ వస్తుములు చాలావరకు చేయబడెను. కాంగ్రెసు కమిటీయూజనున్యాయమున నూలుపడుకుట సేర్పుట యేర్పాటు చేయబడెను. (ప్రీ ప్రె.)

అతిమిత్రుల బ్లామాగల్ నీమకములములకు స్పృహసిద్ధమైనది. స్థాపితము 1898

వీకంసీ చబిత్ దాస్ అండు సన్న్ నీమకములముల నగల వర్తకులు 112, 118 వై నాబజారు రోడ్ మద్రాసు

లాహోర్ కరాచీలో గాడిదలకు విదేశ వస్తుములు తొడిగి ఊరేగించిరి

లాహోర్, ఏప్రిల్ 21:— విదేశ వస్తు బహిష్కార ప్రచారము గావించుటకు గాను 25 వేల మందికి పైగా ప్రజలు సభ గావించిరి. రెండు గాడిదలను తీసికొని వానిపై గుడ్డలను వనూలు చేసికొని వచ్చిరి. బండెడు గుడ్డలు తగుల బెట్టబడెను. 1920 సంవత్సరమున మార్చి లా సంగతి ప్రజలను జ్ఞాపకము చేసి ప్రజలు విదేశ వస్తుములను త్యజింపవలె నని ఉపన్యాసములు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

కరాచీలో విదేశ వస్తు దహనము

కరాచీ, ఏప్రిల్ 22:—కొందరు విద్యార్థులును, వర్తకులును కలిసి మూడు గాడిదలకు దొర డ్రెస్సువేసి సగరములో విదేశ వస్తుములను పోగుచేసికొని వచ్చి దహనముచేసిరి. దహనములు కరాచీలో సర్వసాధారణ మైనవి. కాంగ్రెస్ ఖద్దరు దుకాణములో సరుకు తక్కువగా ఉన్నది. విదేశీపు గుడ్డలను స్వదేశీయని వివరిత ధరలకు వర్తకులు అమ్ముచున్నారు. స్వరాజ్య ఖాదీ బందరు తప్ప తక్కిన అన్ని చొట్ట ఖద్దరు ధర మెచ్చుచున్నది. (ప్రీ ప్రె.)

కరాచీ, ఏప్రిల్ 21:—కరాచీ భారతవర్తకసంఘమువారు విదేశీపుగుడ్డతో చేసినతలగుడ్డను నిషేధించి, దానిస్థానమున గాంధీ టోపీలు వాడవలసినదిగా నిర్ణయించిరి. మద్యమును, సిగరెట్టులను త్రాగుటయు నిషేధింపవలెనని తీర్మానింపబడెను. (ప్రీ ప్రె.)

ఆంధ్ర నాయకుల ప్రకటనలు

దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రధాన చమూపతి

కాశీనాథలో నువన్యసించుట

కాశీనాథ, ఏప్రిల్ 22:—మేము సాయంకాలము కాశీనాథలో పురమందిరావరణమున పెక్కువేలమంది సభ చేశమైరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంతిసైన్య ప్రధాన చమూపతియగు దేశభక్తుడు 1-80 గంటలనేపు గంభీరోపన్యాసము నొసగెను. “మీ రందరను సమిష్టి కాననోల్లంఘనమును జయప్రదముగా నెరవేర్చితిరిగదా? యింకను ప్రభుత్వమువారు పరాజితులు కాలేదా” అని దేశభక్తుడు డిడిగెను. “పరాజితులైరి” అని సభ్యులందరు నైకకంఠ్యముగా నుడివిరి. స్వరాజ్యమును బడసి తీరకలెనని మీరందరము యెప్పుడు దృఢసకల్ప మొనరించితిరో అట్లే మీరు బంధనము కై కలిగినది. మనకిప్పుడు కాంగ్రెసు మహాసభ యే ప్రభుత్వసంఘము. మన శరీరములు మాత్రమే విదేశీయ ప్రభుత్వమున కధీనములైయున్నవి” అని దేశభక్తుడు డెనెను.

“మేమందరమును కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమునకే విధేయులమగుదుమగాని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకుగాను” అని సభ్యులందరు నుడివిరి. ముఖ్యమైనది మనోనిశ్చయమేగాని భౌతిక శరీరముగాదు. మనము ధర్మయుద్ధమును ప్రారంభించితిమి గాన కడవరకును అహింసాదీక్షను ఎడలకుండా నిరంతరాయముగా గట్టి పట్టుదలతో పనిచేసినచో మనకు తప్పక విజయము కలుగును. ప్రజాపక్ష మనుషేరుతో కొందరు ప్రతికూల ప్రచారముచేయుచున్నారని తెలిసినది. ప్రభుత్వమువారి ప్రోత్సాహము వలన కొందరిట్లు దేశావర్తకములను పనుల నొనరింప సారంభించినను దేశాభిమానులగువారు వానిని కొంచమైన తక్కువయగుండ తమ పనిని సాగించుచున్నచో వానియంతట నదియే యంతరింపగలవు. మీ నాయకుల నందరిని కారాగృహములకు పంపివను గూడ ఇందులకు మీ నాయకుల విశ్వాసమును మీరు బాగుగా నెరవేర్చితిరి. ఆ ప్రయత్నముగా పారటాలు జరిపితిరి. వేలకొలదిగా సభలకు వచ్చితిరి. సప్తసాగర యాత్రా స్థానములలో నొకటియగు చొల్లంగి జేత్రమున యజ్ఞశాలలో సత్కార్యవాసనమును గావించితిరి. మీరీటుల మీదీక్షను వేలడించుచుండుటవలన కఠినతీక్షలు నిష్ఫలమనియును నీనివలన ప్రజల ఉత్సాహమును దీక్షయును అంతరింపవనియును దొరతనమువారు గ్రహింపగలుగుదురు. విజయము లభించువరకును గూడ తూర్పు గోదావరి మండలమునా రికాంతకపరము నిలుల సాగించుచుండుచున్నారే మేము వమ్మెదము. గాంధీ మహాత్ముక్కు నిర్ణయించిన రీతిని దీనిని కడవరకును మనము సాగించుచుండవలెను. ఆంధ్రులకు ధనలోపమును వలంటీరుల లోపమును యెంతమాత్రమును కల్గుగూడదు. అని దేశభక్తుడు నుడివెను.

సత్యాగ్రహము

గుజరాతురాష్ట్రము

కరాడీ మటవాడులో మహాత్ముని శిబిరము

మహాత్ముడు ఒక పర్వతాలలో నివసించుట

జులై 20:—కరాడీలో జాతీయ పాఠశాల ఆవరణలో మహాత్ముని కొరకు ప్రత్యేకముగా నొక పర్వతాలను నిర్మించిరి. నేడును రేపును మహాత్ముడి చుట్టే యందును, మహాత్ముడు తన పర్వతాలలో గూర్చుండి నవడివను, ఎం గుయిండియా పత్రికలకు వ్యాసములను వ్రాయుచున్నాడు. వంటిరులు ఉప్పుచేయుట చెట్లు నరుకుట నూలువడుకుట మున్నగుపనులను చేయుచున్నారు. పరిసర గ్రామములలో నూలువడుకుటను గూర్చి ప్రోత్సాహపరుచుటగాను ఆర్థిక పరిస్థితులు జతకు ముగిసినందున రెండు జతలుగా నేర్పడి నేడువుదయమున యిటునుండి వెళ్లిరి. ప్రస్తుత మిచట 70 గురు వంటిరు లున్నారు. వీరిలో 18 మంది విద్యార్థికుమారులు. స్వరాజ్యము వస్తువరకును స్థిరముగా నుండెదమని విద్యార్థికుమారులు ప్రమాణము చేయలేదు.

“స్వరాజ్య లక్షణమును యింట్లో నిలువచేయుడు, నూలు వడుకుడు, కల్లుగీత చెట్టును నరికివేయుడు” అని మహాత్ముడు ప్రజలకు బోధించెను. (ఆ. ప్రె.)

ఒక వంటిరుపై చెట్టువిరిగి పడుట

నవసారి, ఏప్రిల్ 20:—చెట్టును నరుకుటకు జులై 20 తారీఖులో నున్న పూనీ గ్రామమునకు వికలభాయి లల్లా భాయి వెళ్లెను. నిన్నరాత్రి ఒకచెట్టు ఆతనిమీద పడినందున ఆతనికి బలము గాయములు తగిలెను. కాలు విరిగెను, అతనికి స్వల్ప తిప్పిపోయెను. ఆతనిని నవసారి సినిలవోస్పిటలుకు తీసుకొని వచ్చిరి. అచట శస్త్రచికిత్స జరిగినది. గాంధీమహాత్ముడు అచటికి వెళ్లి ఆతని చూచెను. శ్రమతి కన్నారబాయి గారు నేడవటికి వెళ్లెను. ఆతనికి ఆరోగ్యము కలుగుచున్నది.

మహాత్ముడు నిరంతర ప్రయాణములన కొద్దిగా బడలిక చేసినందున నేడును రేపును సంపూర్ణముగా విశ్రాంతిని గొనదలచెను.

మహాత్ముడు నేడు తన వంటిరులలో చూడు భాగముల నేర్పరచెను. ఒక భాగమువారు ఉప్పుచేసెదరు, మరియొక భాగమువారు చెట్టు నరికెదరు. మూడవ భాగమువారు పరిసర గ్రామములలో ఖద్దరును మధ్యపానీయూలనును గూర్చి ప్రచారము చేసెదరు. (ప్రీ. ప్రె.)

జమునాదాసు ద్వారకదాసుగారి రాక

జులై 20:—వీరు బొంబాయినుండి నేడు జులై 20 యిటునుండి కరాడి వెళ్లిరి. అచట మహాత్ముని సందర్శించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

ప్రస్తుతము నేను బొంబాయి వెళ్ల జాలను

గాంధీమహాత్ముని ప్రకటన

జులై 20:—“నేను బొంబాయికి మళ్ళి ముగ్గురే వారలని చాలమంది మిత్రులు కోరుచున్నారు. మున్నీ గారు స్వయముగావచ్చి చాల నొక్కిచెప్పిరి. కాలమానము సరిగానున్నచో ముందువారమున నేను బహుశః రాగలుగుదును” అని ఆయనలో చెప్పిరి. నాకిచటనే పని విస్తారముగా నున్నది. బొంబాయిలో యింకను ఆధికారహీను విడితమగువారకును రావలసిన బొంబాయి నుండియే పలువురు మిత్రులు వ్రాసిరి. బొంబాయిలో వంటిరులు మంచి కట్టుబాటుతోనే పని చేయుచున్నట్లు పత్రికలవలన తెలియుచున్నది.

శత్రుసేనలను వధించునట్టి ప్రభుత్వ సేనలలో నుండు విధేయత కంటెను గూడ. శాంతిసేనలోనే విధేయత హెచ్చుగా నుండవలెను. అహింసను సత్యమును యెన్నడు అతిక్రమింపకుండ నిర్ణయం పబడిన చట్టమును మాత్రమే తిరస్కరించుచుండవలెను. కాని ప్రతిచట్టమును తిరస్కరించ గూడదు. స్వరాజ్యము నేడేర్పడినచో యెటుల పనిచేసెదమో అటులనే యిప్పుడుగూడ నిరంతరాయముగా నిర్మాణవిధానమును కొనసాగించు చుండవలెను.

శాంతిపైనికుల కర్తవ్యము

బొంబాయిలో నీపని యెంతవరకు జరిగినదో నాకు తెలియదు. కాన నారాకొరకు వారింకను తొందరపడగూడదు. గుజరాతురాష్ట్ర మంతటను పూనుకొన గలిగినచో నందు వలననే అధికముగ లాభము కలుగగలదు. గుజరాతులో నాకు తీరుబడి కలిగినవిన్నట్లు నేను బొంబాయి వచ్చేసనుగాని ప్రస్తుతము రాజాలను. ఈలోగా బొంబాయివారు సర్వమును సిద్ధపరుచుచుండగలను.

ఇది సమిప్తినత్యాగ్రహము కాకతప్పదు

ఇది యెట్లునను సమిప్తినత్యాగ్రహము కాకతప్పదు. కాన యే నాయకుని తోడను గూడ నవసర ముండదు. ప్రస్తుతము ప్రజలలో కలిగిన ఉద్వేగమును స్థిరపరుచుటయే యిప్పుడు ముఖ్యకర్తవ్యముగా నున్నది. అది కేవలము ఆహింసా విధానముననే పూర్తిగా విజృంభింపవలెను. అది సాధ్యముకాదను విషయమును మార్చి 17 వ తేదీ మొదలు జరిగిన అద్భుత చర్యలు బాగుగా స్థిరపరచినది” అని మహాత్ముడు నుడివెను. (ప్రీ. ప్రె.)

* * * *

మహాత్ముడు సూరతులో ఉపన్యసించుట

గ్రామోద్యోగుల సభలోను సంఘనాయకుల సభలోను మహాత్ముడు ఉపన్యసించెను

సూరతు, ఏప్రిల్ 22:—నేడు మధ్యాహ్నము వోరా నీ తాలూకాలో రాజీనామాల నిచ్చిన గ్రామోద్యోగులసభ సూరతులో జరిగినది. ఈ తాలూకాలో 65 మంది గ్రామోద్యోగులు కలరు. వారిలో 40 మంది రాజీనామాల నిచ్చిరి. వారిలో 27 మంది సభకు వచ్చిరి. విజలపూరులో జరిగిన గ్రామోద్యోగులసభలో తెలిపిన విషయములనే యీ సభలోగూడ మహాత్ముడు తెలిపెను.

పిమ్మట గొల్ల, త్రిలియ సంఘముల నాయకుల సభ జరిగినది. మధ్యపానమును త్యజించెదమని వారందరును ప్రమాణములు చేసిరి. “మీరు మీ ప్రమాణములను తప్పకుండ నెరవేర్చవలెను. అందువలన ఆత్మశుద్ధి కలుగు మేలు కలుగును” అని మహాత్ముడు నుడివెను. (ఆ. ప్రె.)

జమునాదాసు ద్వారకదాసు ధారంటునుగార్లు

మహాత్ముని సందర్శించుట

నవసారి, ఏప్రిల్ 21:—ద్వారకదాసుగారు 20 వ తేదీని నవసారి ఇచ్చి మహాత్మునితో సంభాషించి ఆ రాత్రియే బొంబాయి వెళ్లి కాంగ్రెసులో చేరిరి. మధ్యపాన, విదేశ వస్త్ర బహిష్కరణములందు ద్వారకదాసుగారు దీక్షతో పని చేసెదరు.

ధారంటునుగారు వంటిరుగా చేరుట

ధారంటునుగారు బొంబాయిలో వంటిరుగా చేరిన పిమ్మటనే మహాత్ముని సందర్శించుటకు యిచటికివచ్చిరి. 21 వ తేదీని మానవ్రత మగుటచే ఆనాడు సాయంకాలము వరకును మాటలాడుటకు వీలుకాలేదు. ఆనాడు సాయంకాలము మహాత్ముడు ఒకగంటనేపు ధారంటునుగారితో సంభాషించెను. ఇతడు ఆస్పృశియై దేశియుడు. ఇతడు నేడిచట నూలువడుకుటకుగూడ ప్రయత్నము చేసెను.

స్వరాజ్య ఉపసభర ముఖగు నాలుగణాలు

అటులో ముఖగు నాలుగు అణాలవంతున స్వరాజ్యలక్షణమును విశ్లేషించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రేవల్లె డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 749/1929

వాదులు: శేషగపల్లి సుబ్బయ్య వగయిరాలు

ప్రతివాదులు: వాకా రామస్వామి వగయిరాలు.

యానెంబరు 1 వ ప్రతివాది వాకా రామస్వామికిన్ని 6 వ ప్రతివాది యయిన గోపభద్ర శ్రీ రాజ్యలక్ష్మమ్మ గారి కిన్ని దావా నోటీసులు నిమిత్తం 25-4-1930 తేదీ వాయిదా చేసిగారు గనుక ఆక్షేపణలను వాయిదాకోజున కోర్టువారితో మనవిచేయవలెను.

రేవల్లె } మన్నేపల్లి శ్రీరాములు, వాదులవకీలు.
23-4-30

సత్యాగ్రహము

పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారి ప్రకటన

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 19:—గాంధీమహాత్ముడు మార్చి నెల 12 వ తేదీని ఆగ్రేమును నవలినది మొదలు స్వరాజ్యకాంతి సమరము ప్రారంభమైనది. ఈ నెల 6 వ తేదీనుండి అన్ని రాష్ట్రముల యందును గూడ ప్రారంభమైనది. ఘోరర బొంబాయి రాష్ట్రములవారు నేనాముఖమునందు నిలచిరి. సంయుక్త వంగరాష్ట్రముల వారు రెండవ పంక్తిలో నుండిరి. తక్కిన రాష్ట్రములవారందరును తీసిపోకుండ వివిధసేనాముఖములలో సమరమును తీవ్రముగా పోరు ప్రారంభించిరి. లక్షలకొలది ప్రజలు స్త్రీలును పురుషులునుగూడ ఉప్పుచట్టమును గాలికెరుగొట్టి వేసిరి. రోజురోజును సత్యాగ్రహాల సంఖ్యవేలకొలదిగా పెరిగిపోవుచున్నది. మహాత్ముని ఆజ్ఞను ఆశేష భారత జనాభియును సమగ్రముగ నెరవేర్చువారంభించెను. వందలకొలది నాయకులను అరెస్టు చేసిరి. మహాసభాధ్యక్షుడుగూడ చెరసాలకు పంపబడెను. అరెస్టుల వలన సమరము మరింత తీవ్రరూపమును దాల్చుచున్నది. అన్ని రాష్ట్రముల వారుగూడ ఆహింసాచరణమును జయప్రథముగా కొనసాగించుచున్నారు. కలకత్తాలోను కరాచీలోను పూనాలోను మాత్రమే కొన్ని అల్లరులు జరిగినవి. ఇది సంతాపకరమేయైనను యిందులకు దొరతనమువారే బాధ్యులుగాని మనముకాము. కడవరకును అహింసను పూర్తిగా కాపాడుచు సమరము సాగింపుడు” అని భారత కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుడగు మోతీలాలుగారు ప్రకటించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

“పిక్వెటింగును ఆవరాదు”

గాంధీమహాత్ముని అభిప్రాయము

కాన్పూరు, ఏప్రిల్ 21:—సంవత్సరము వరకు విదేశవస్త్రములను దిగుమతి చేయమని వాదనాముచేసినవారి దుకాణముల నుగూడ పిక్వెటు చేయవలెనాయని పురబోత్తమదాసు టాండన్ గారు రడుగగా “పిక్వెటింగ్ ఆవరాదని నాయుద్దేశ్యము” అని మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తరముచ్చెను.

కాన్పూరువత్సరకు మదనమోహనమాలవ్యా గారి సలహాపై సంవత్సరమువరకు విదేశవస్త్రములను దిగుమతి చేయమని వాదనాముచేసిరి. ఇందుబలముగా కాంగ్రెస్ వారు తమ దుకాణములను పిక్వెటుచేయని వారు ఊహించుచున్నారు.

రావల్ పండి వర్తకుల నిశ్చయము

రావల్ పండి, ఏప్రిల్ 19:—సంవత్సరమువరకు విదేశవస్త్రముల వ్యాపారము చేయమని యిచ్చటి గుడ్లవర్తకులు తీర్మానించిరి. ఈ ఒడంబడికకు భిన్నముగా నడిచినచో 101 రూపాయలను కాంగ్రెస్ వారికి సమర్పించుకొనెద మని వారు ఒప్పుకొనిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

మోతీలారుకారు భాగములను తెప్పించుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 19:—మోతీలారు భాగములను మూడునెలలవరకు తెప్పించమని మోతీలారుకారు దిగుమతి దారులు తీర్మానించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

బొంబాయి పరాముల సంఘము

వారి తీర్మానము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 19:—విదేశవస్త్రములను, ప్రత్యేకముగా ఆంగ్ల వస్త్రములను దిగుమతిచేయరాదని బొంబాయి పరాములసంఘమువారు తీర్మానించిరి. ఆంగ్లేయులచే నడుపబడు మిల్లులలో తయారగువస్త్రములను ఉపయోగించరాని యు, వారములో గా బ్రిటిష్ ఎక్స్చేంజ్ బ్యాంకులతో సంబంధము మానుకొనవలెననియు వారు తీర్మానించిరి.

బొంబాయి వెంశ్ బోకరుల సంఘము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 19:—సంఘములో సభ్యులును, పనిచేయువారును శుద్ధవస్త్రవేషవస్త్రములనే ధరించవలెనని బొంబాయి వెంశ్ బోకరుల సంఘమువారు తీర్మానించిరి. సత్యాగ్రహములో చేరదలచువారికి నిండుతేదీలు తీవ్రబడుటకుగూడ తీర్మానింపబడిన నాయకులను సంఘమువారు అభినందించిరి. (ఆ. ప్రె.)

అలహాబాదులో విదేశవస్త్ర

బహిష్కారప్రచారము

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 22:—విదేశవస్త్ర బహిష్కారప్రచారము ఈనగరములో తీవ్రముగా కొనసాగింపబడుచున్నది. రాత్రి యిందుకై వర్తకుల మహాసభ జరిగెను. కాంగ్రెస్ వారి కార్యక్రమమునకు తోడ్పడుటకు ఒకసంఘ మేర్పరచబడెను. శాసనోల్లంఘనముచేసి చెరకాలకేసవారి కుటుంబము కెట్టుసహాయము చేయవలెనో ఈసంఘమువారు నిశ్చయించెదరు. విదేశవస్త్రదహనము జరిగెను. నిన్న కృష్ణానైహ్రుగారును నేడు మరియొక స్త్రీయు గుడ్డలకు నివ్వంటింది. (ప్రీ. ప్రె.)

మహమ్మదీయులు మహత్తుని ఉద్యమమునకు విముఖులై యున్నారు

మవుల్వీ మహమ్మదు యాకూబుగారి ప్రకటన
బొంబాయి, ఏప్రిల్ 21:—ముజఫ్ఫరనగర్ నందు జగన్ మహమ్మదీయమహాసభకు అధ్యక్షతవహించి వెళ్తున్న మవుల్వీ మహమ్మదు యాకూబుగారు (భారతీయ సభ డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుతో ఇట్లు చెప్పిరి:—ఎట్టి పరిస్థితు లుండవలసినను మహమ్మదీయులు గాంధీమహాత్ముని శాసనోల్లంఘనోద్యమము నందు చేరజాలరు. ఢిల్లీ సమావేశమునందు మహమ్మదీయులు ప్రకటించిన వరతులను హిందువులు అంగీకరించిన పిమ్మటనే హిందువులు మహమ్మదీయుల సహకారమును పొంద గలరు. ముఖ్య విషయములందు సమాధానము కుదుర్చుకొనుటకు వీలులేదు. హిందుమహమ్మదీయసమస్య పరిష్కారము గాంధీగారుగని పండిత నెహ్రూగారు కాని గావించజాలరు. వీరికి మహమ్మదీయులపట్ల సానుభూతి యుండవచ్చును. కాని నిజముగ ఈ సమస్యను పరిష్కరింపవలసినవారు పండిత మహాత్మాగారు. స్వరాజ్యము పొందినపిమ్మట హిందుమహమ్మదీయ సమస్యను గురించి ఆలోచింపవచ్చునని గాంధీగారు చెప్పుట హాస్యాస్పదముగ నున్నది. కాంగ్రెసువారు హిందూ ఆధిపత్యమును స్థాపింప నుద్దేశించుచున్నారు. ఇందులకు మహమ్మదీయులు అంగీకరింపజాలరు. కాంగ్రెసువారు ప్రతికూలముగ నున్నను రౌండు టేబిలు సమావేశమును జయప్రదముగ కొనసాగించు బాధ్యత మహమ్మదీయులపై యున్నది.

అధ్యక్షోపన్యాసము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 21:—శ్రీవారమునాడు ఆఖిల భారత మహమ్మదీయ మహాసభకు అధ్యక్షతవహించి మవుల్వీ మహమ్మదు యాకూబుగారిట్లు చెప్పిరి:

మహమ్మదీయుల తోడ్పాటు లేక స్వరాజ్యము సంపాదించవచ్చునని గాంధీగారు తలచుచున్నట్లున్నది. విదేశాధిపత్యముతో పాటు ఇంతకుముందు పరిపాలన మొనర్చుచున్న విదేశీయు లగు మహమ్మదీయులనుకూడ అంతమొందించవలయునని హిందూమహాసభవారు కోరుచున్నారు. కాంగ్రెసువారియందు కూడ ఇట్టి భావము ఏర్పడియున్నదని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి పరిస్థితులలో మహమ్మదీయులు ఆత్మగౌరవముతో కాంగ్రెసు ఉద్యమమునందు చేరజాలరు. భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్య మేర్పడవలయునను అభిలాష మహమ్మదీయులకు సంపూర్ణముగ నున్నను మహమ్మదీయుల హక్కులను హిందువులు అంగీకరించ నంతకాలము వారి తో కలిసి పనిచేయుటకు వీలులేదు. రాజప్రతినిధి సదుద్దేశము తో పనిచేయుచుండ విప్లవపూరిత మగు ఉద్యమమును ప్రారంభించుట ఉచితముకాదని చెప్పవలసియున్నది. ఆ సమయమున మహమ్మదీయులు రాజప్రతినిధికి తోడ్పడుట అవసరము.

శ్రీమధ్వ సిద్ధాంతోన్నాహిన్సీ సభ

బెంగళూరులో యీనెల 19 వ తేదీలో జరిగిన సభలో శ్రీధర్పు తగయిదా పరిష్కరింపబడుట ఈ సభలో యీ దిన తీర్మానము ఆమోదింపబడెనని సభారత్వక సంఘ కార్యకర్త శ్రీ సి. ఎస్. మూర్తిరావు గారు (తిరువల్లి క్లెరిక్, మదరాసు) యీనెల 22 వ తేదీని ప్రకటించిరి.

“ప్రతి సంవత్సరమును తిరుపతినగరమును చిరుతానూరు లో సభా మందిరమున ఉత్తరాధి మతము శిష్యులకు ప్రత్యేకముగా నొక పరీక్షయును తక్కిన అన్ని మతముల శిష్యులకును కలిసి మరియొక పరీక్షయును యేకకాలమునందే జరుపబడవలెను.

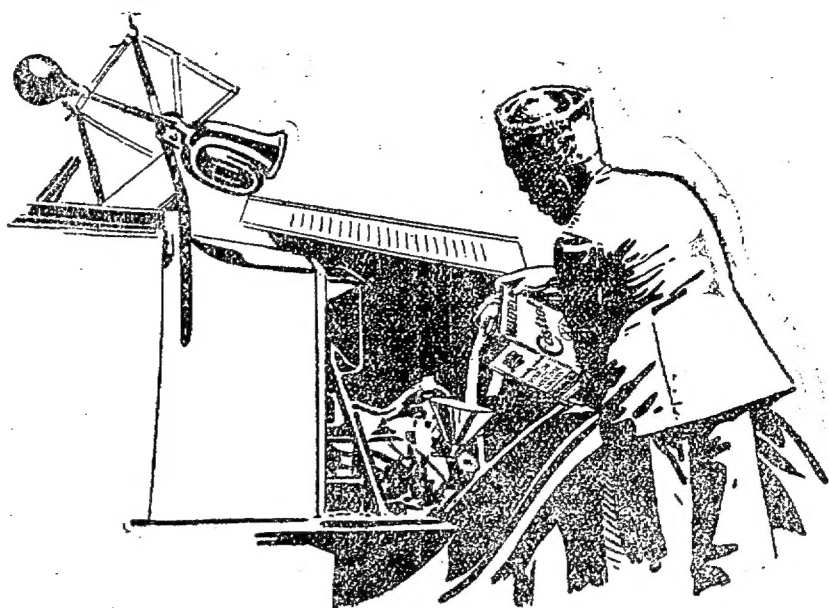
2. సభామందిరమునందు గాక యితరస్థలములలో ఉత్తరాది మతమువారికి ప్రత్యేకముగ నొక వంటయు తక్కిన అన్ని మతములవారికినీ కలిసి ఒక వంటయును జరుగవలెను. నైవేద్యము తీర్చిదియోగము భోజనములు మున్నగునవిగూడ వేరువేరుగానే జరుపబడవలెను.

3. భోజనములు, సంభాసనలు మున్నగువానికగు వ్యయముల నన్నిటిని శ్రీ మ. సి. ఉ. సభవారే భరింపవలెను.

4. ఈ రాజీనామాను వ్రాత మూలముగా చెప్పి పురి పౌరస్థానానికి అందజేయవలెను. సీపీ కాన్సిలు అవీలు చేయుటకు దాఖలు చేయబడిన దరఖాస్తును ఉపసంహరించు కొనవలెను

అని యీ సభవారు శ్రీ మ. సి. ఉ. సభ ఇతరలభాదీ భారినీ కోరుచున్నారు.

ఒత్తిడి నుండి సంరక్షించగలది

మీ ఇంజనునందు ఒత్తిడి యనిన, ఆపారమైన ఖర్చుకు లోనగును. ఎందుకనగా విడిభాగము లన్నియు ఎక్కువపర్యాయములు మార్చవలసియుండును. కాస్ట్రోల్ ఇతర నూనెలకంటె ఒత్తిడిని తగ్గించి, ప్రతియొక్క చిన్న భాగమునకుకూడ నూనె సరిగా చారునట్లు చేయును. కాస్ట్రోల్ నూనెయొగింపుటవలన మీ ఇంజనును కాపాడుకొనగలరు. ఎట్లనగా ధరలయందు యితర నూనెలతో సమానముగ నుండి, పనిని బాగుగ చేసి, దీర్ఘకాలము మున్నును.

వేక్ ఫీల్డ్ కాస్ట్రోల్ మోటారు ఆయిల్
సి. సి. వేక్ ఫీల్డ్ అండ్ కో.,
లిమిటెడ్.

బొంబాయి, కలకత్తా, ఢిల్లీ, కరాచి, లాహోరు,
మద్రాసు, రంగూన్ మొదలైనవి.

నెం. 31

సింధురాష్ట్రము

10,000 మణుగుల స్వరాజ్యలవణము

కరాచి, ఏప్రిల్ 21:—లవణసత్యాగ్రహమునకు ఇప్పుడు జనబలంబును పొల్గుచున్నారట. నిన్న ఉప్పుకోసము అందఱును యాత్రబోవునట్లుబందెను. నుమారు 50000మంది జనులు ఆ బాలగోపాలము హిందూమహమ్మదీయులు కలిసి బాత్ షిపు లకు పోయి ఉప్పును ప్రాగుజేసికొనివచ్చిరి. మణుగు 4 అజాలకు అమ్ముచున్నారు. గొప్పకులములకు చెందిన స్త్రీలుగూడ తమ బిడ్డలతోకలిసి వీధులందు జాతీయపతాక నూరేగించుచు గీతములు పాడుచు పోయి స్వరాజ్యలవణమును తీసికొని వచ్చిరి. పార్వతీదేవిగారు స్త్రీలకు నాయకత్వము వహించి యున్నారు. రామభాగ్ నందోక గొప్ప సభ జరిగెను. అచ్చట స్వరాజ్యలవణము పొట్లములందు వికయింపబడినది. విదేశీవస్త్రములు విరివిగా తగులబెట్టబడుచున్నవి. ఖద్దరుగొనుగోలుపెచ్చు పెరిగినందున ఖద్దరు భండారము లందు గడ్డ ఖాళీయైపోయినది.

తుపాకులు కాల్పుటనుగూర్చి విచారణ

తుపాకులు పోలీసువారు కాల్పుటనుగూర్చి విచారణ సంఘ మేర్పడినది. పాపాలు విజ్ఞాపనముల జేయవచ్చును. శ్రీ కృష్ణదాసులాలగారు కమిటీకి న్యాయవాదిగా వర్తించురు.

జైలువార్తలు

స్వామి కృష్ణానంద మణిలాల్ న్యాయ్, విఘ్నేశ్వరగార్లు తమ్ము మొదటి తరగతిలో చేర్చబడటంపై నిరశనప్రకటన పూని యుండిరి. ఇప్పుడు మేజిస్ట్రేటు వారిని మొదటితరగతిలో చేర్చినందున ఆపారము పుచ్చుకొనుచున్నారు. ఇంటినుండిగూడ వారికి ఆపారము నిచ్చుచున్నది.

లవణసత్యాగ్రహము

బాత్ షిపులందు సహజముగా దేర్పడిన ఉప్పుగడ్డ నుండి 25000 మంది జనులు ఉప్పును తీసికొని సత్యాగ్రహ మొనరించిరి. ఇప్పుట అలలు కొన్ని యేండ్లుగా ఉప్పును చేర్చుచున్నవి. మొన్ననే జనబల్క్ సంగతి తెలిసి, నందలనుండి బొక్క

నలతో ఉప్పును పట్టుకొని వచ్చిరి. ప్రజలందఱుకూడ గోతములు, బండ్లు, సైకిళ్లు, పాత్రలు అన్నిటిమూలముగా ఉప్పు కొని రాబడినది. 10000 మణుగుల ఉప్పు యీవిధముగా తేలిడినది. ఆనేకమంది స్త్రీలుగూడ ఉప్పును తెచ్చిరి. ఈ దినము పాయంత్రము విధిక్యతముగా నొకపద్ధతి ననుసరించి ప్రజలు యిదేరిపోయెను. 4-30 Xoll కు సత్యాగ్రహభిరమునుండి ఊరేగింపు బయలుదేరెను. 1000 మంది స్త్రీలుగూడ వచ్చిరి. దీవులకు పోగానే అచట ఉప్పును త్రవ్వి పాత్రలలో నింపుకొని క్లిప్ట వంతెన, ప్రీవిహాలు, కలెక్టరుబంగారా మొదలైనవానిని చుట్టుకొని 8.30 గం. కు మరల భిరము చేరెను.

జైలరునకు చావుదెబ్బలు

కరాచీమండల కారాగారమున ఫాన్సీ జైలరు యొక జీవశిశు ననభవించుచున్న కొండలు పట్టుకొని తీరముగా కొట్టిరి. జైలరు అనుపత్రికి గొంపోబడినది.

సత్యాగ్రహము

ఏప్రిల్ 22:—ఈదినము ప్రతి యింటియందును ఉప్పు తయారగుచున్నది. బజారునందుకూడ దీనినే అమ్ముచున్నారు. సత్యాగ్రహము చేయునవారు ఆరుగురు. ఏ ఆంగ్లో ఇండియన్ లో ఫార్మిలో మత్రమే పాల్గొనుటలేదు. సత్యాగ్రహసంఘము వారు సుహృదులనందు మైదరాబాదునందుకూడ శాసనోల్లంఘనమునకు భిరముల నేర్పరచినారు. లారానాలో, అచటి కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు మోరాసింగుగారు ఉప్పుపట్టుము నల్లంఘించిరి. ఆనుపత్రిలో నుండు స్వామి గోవిందానందు, జయరామదాసు దౌలతురామ్ గారిని దర్శించుటకై అనేక ప్రాంతములనుండి ప్రముఖులు వచ్చియుండిరి. జయరామదాసుగారికి గాయము మానుచున్నది. గోవిందానందుగారికి 100డిగ్రీ జ్వరము కాయుచున్నది.

20 యకరముల విక్రయం

సర్వీ సం 44 పట్టా సం 226 లు కృష్ణా డెల్టా, ఏయారు కాల్య పొరుబడి, మిర్జాపూరు యిష్టేటు లిష్టన గుంట గ్రామ మనకు చెందినది, వీరబల్లి, కానుమోలు గ్రామములకు సరిహద్దు పెరికేడు వంతెనకు సమీపము, వలయువారు త్వరపడుడు. ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాలరావు, నూజిపేడు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము

అరెస్టులు శిక్షలు

1. శ్రీ మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి
2. శ్రీ భమిడిపాటి చినయ్య నారాయణశర్మ
3. శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం
4. శ్రీ దిగుమర్తి రామస్వామి
5. శ్రీ కొల్లూరు సూర్యనారాయణగుప్త
6. శ్రీ వసంతరావు బుచ్చిసుందరరావుగార్లు.
వీరు 6 గురుకు 18 వ తేదీ సాయంత్రమున విశాఖపట్టణమున అరెస్టు చేయబడిరి.
7. మహర్షి బులుసు సాంబమూర్తిగారు కాకినాడ
8. శ్రీ వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు
9. డాక్టరు బ్రహ్మశ్రీశ్యం సుబ్రహ్మణ్యముగారు
10. శ్రీ కళా వేంకటరావుగారు.
వీరిని నలుగురిని 19 వ తేదీ ఉదయము కాకినాడ లో అరెస్టు చేసిరి. ఆనాడే విచారణగూడ జరిగినది. ఒక్కొక్కరికి ఒక సంవత్సరము విడిచిపెట్టెడు వేయబడినది.
11. శ్రీ స్వామి నారాయణానందజీగారు.
పూర్వాయమున పింగళి లక్ష్మీనారాయణగారు. వీరిని బెజవాడలో 19 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు అరెస్టుచేసిరి.
12. శ్రీ చెరుకువాడ వెంకట నరసింహంగారు
20 వ తేదీ ఉదయమున 9 గంటలకు బందరులో అరెస్టు చేయబడి, 22 వ తేదీని ఒక సంవత్సరము విడిచిపెట్టెడు వేయబడినది.
13. శ్రీ డా॥ భోగరాజుపట్టాభిసీతారామయ్యగారు
14. శ్రీ అయ్యదేవర కాశ్యపరావుగారు
21 వ తేదీ ఉదయము 9 గంటలకు వీరిని బందరులో అరెస్టుచేసిరి. పట్టాభి కాశ్యపరావు స్వామిశీగార్లు 21 వ తేదీని ఒక్కొక్కరికి ఒక సంవత్సరము విడిచిపెట్టెడు వేయబడుట.
15. దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు
16. శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు
17. శ్రీ డాక్టరు పి. ఎస్. భాష్యంశెట్టిగారు
వీరు ముగ్గురిని 21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు చెన్నపురిలో అరెస్టుచేసి వెంటనే విచారణచేసి ఒక్కొక్కరికి ఆరేసి నెలలు కఠినశిక్ష చేసిరి.
18. శ్రీ నేతి వేంకటాచలపతిగారు
వీరు గంటూరు జిల్లా వాడకేపులో దళాధిపతి. వీరికి 22 వ తేదీని ఏలూరులో జిల్లా మేజిస్ట్రేటు 6 నెలలు విడిచిపెట్టెడు వేసెను.
19. ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరి ప్రకాశంగారు
23 తేదీని సంవత్సరము విడిచిపెట్టెడువేయబడినది. అరెస్టును తరువాత 28 తేదీనే జరిగినది.
20. నర్సార శ్రీ దండు నారాయణరాజుగారు
21. శ్రీ ఆత్మకూరి గోవిందాచారిగారు
వీరి యిద్దరిని 23 వ తేదీని ఉదయము మట్టపాలెంలో అరెస్టుచేసిరి. ఆనాడే సరసాపురములో వీరికి ఒక్కొక్కరికి ఒక సంవత్సరము విడిచిపెట్టెడు వేయబడినది. వెంటనే రాజమండ్రి చెరసాలకు తీసుకొనిపోయిరి.
- 6 శ్రీ వసంతరావు బుచ్చి సుందరరావుగారిని నేడు పదవీసేదిన యిపుడే తండ్రివార్ల వచ్చినది.

డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్య గారి సందేశము

కోర్టులోనిచ్చిన స్టేటుమెంటు
మచిలీపట్టణము, ఏప్రిల్ 21:—“పాడేకనిస్టేటుమెంటును పాఠ్యపాఠ్యము సబుయిన స్టేట్మెంటును తెలిపిన సాక్ష్యము అసమగ్రము అనవసరముగూడ నైయున్నది. “మీరు యెండలో సమద్రమునకు పరుగెత్తి నీరుతెచ్చి మరిగించి ఉప్పు చేయవలెను” అని చిన్నపురములో నేను ప్రజలను ప్రోత్సహింపచితి ననువార్త కేవలము నిరాధారము. చిన్నపురమునకు సమద్రము కనీసము 12 మైళ్ల దూరముననున్నది. బందరుకు 14 మైళ్ల దూరములోనే సమద్రమున్నది. మరియు బందరే సత్యాగ్రహప్రధానస్థానముగా నేర్పబడెను. అట్టిచో యిటునుండి చిన్నపురము పోయి అచటి ప్రజలను నేను ప్రోత్సహింపచితి ననుట కేవలము అవిశ్వసనీయము. లోకజ్ఞానము కలవా డెవడునుగూడ నటులచేయడు.

“పంటవస్తువులు విస్తారముగా ఆంగ్ల దేశమునకు వెళ్లవలెను. అందులకు స్త్రీ మరులు విస్తారముగా కావలెను. అనువాక్యము ఈ కేసుకు కేవలము అసంగతము. పెద్దపెద్ద స్త్రీ మరులలో ఉప్పును బాలిష్టుగానే వేసుకొనివచ్చెదరు. వానిలో సరకులు ఉండవు. ఉండినను కొద్దిగానే యుండును” అనువాక్యము పూర్తి వదలివేయబడినది.

అను నీ పాఠ్యపాఠ్యములను సవరించుట తప్ప నీ విచారణలో నాకెట్టి సంబంధమును లేదు. “ఉప్పుసత్యాగ్రహమున నే నేమిచేసియుండిననుగూడ నాబాధ్యతను బాగుగా గుర్తించియే చేసితిని మాత్రము నేను చెప్పవలసియున్నది” అని కోర్టులో పట్టాభిగారు నడిపిరి.

దేశీయులకు సందేశము
“నేను ప్రత్యేకముగా నొకసంవత్సరము సందేశ మేదియును లేదు. స్వరాజ్యమున బడయుటకు సత్యాగ్రహము నవిచ్ఛిన్నముగా సాగించుటకు తగిన సామర్థ్యమును గాఢదీక్షను కలవారు చాలుమందిగలరు. వారు శక్తివంతులగుటకు పనిచేసెదరు” అను నమ్మకముతోనే నేను చెరసాలకు వెళ్లెదన్నాను. అజ్ఞాపించుట మాటయిటుండ నాతోడి దేశాధిపతులకు సలహా చెప్పటకు గూడ నాకెట్టి డెట్టి అధికారమును లేదు. ప్రజల విషయమున నేను మృతప్రాయుడనైతి. ఈ సత్యాగ్రహమున నాకు యీ మండలమునందు తోడ్పడినవారి కందరికిని ఖండనముల సన్నివేశమున్నాను. గ్రామములలో ప్రజ లధిక్ష్మానమును కలిగియున్నారు. వారు పంటదీరులుగా చేరుటయేగాక ధనసహాయమునుగూడ చేయుచున్నారు. ఈ కాలమునందు యిదియే నూతనాశాసనము. ఇదిగొప్ప విజయమునను, ప్రజలు మనోవాక్సర్మలయందు ఆహింసానిరతులుగానే యుండవలెను” అని పట్టాభిగారిని అరెస్టు చేయునపు డాయన సందేశము నొసగిరి.

పట్టాభిగారితో సంభాషణ
“నేను ఉదయమున నన్ను అరెస్టు చేసిరిగాని యంతవరకును నేనుకు సంబంధించిన కాగితము దేనిగూడ నేను చూడ నలేదు. దేనిమీదను సంతకము చేయలేదు. నేను పోలీసువారితోగూడ బండిలో పోయితి. నేను మధ్యాహ్నము సరికి భారత మాత వదనమున నూతనవైఖరి నాకు పొడకట్టు సాగినది. చిటగాంగులో దౌర్జన్యము జరుగుట మిక్కిలి సంతాపకరము. దేశమునందు నిజముగా సంగ్రామసిద్ధియే యేర్పడినది. ఇట్టి సమయమున అహింసను నిలుపుటకు నిస్సంశయముగా సత్తెగిరముగా సామర్థ్యమును పలకుటచి నీ కలిగియున్న నాయకులందరిని గూడ దొరతనమువారు అరెస్టుచేయుటవలన వారిపైననే అధికముగా బాధ్యత యేర్పడినది. మరియు చిటగాంగు దౌర్జన్యమునకు సత్యాగ్రహమునకును యెట్టిసంబంధమును లేదు. దొరతనమువారి కిపుడు గొప్పవిషమస్థితి యేర్పడినది. అందులకు వారికి నేను గాఢమున సానుభూతిని తెలుపుచున్నాను. గాంధీజీని అరెస్టుచేసినచో రాండుబిలిపట్టణ జరుగదని మా లానా మహమ్మదాలీగారు గూడ తెలిపిరి. గాంధీజీని అరెస్టు చేయనిచో అతడు భారతదేశమునందు

“ఏకైక మహానాయకుడును, దివ్యజ్యోతి ప్రదర్శకుడును, ఉపదేశకుడును, శిక్షకుడును, మార్గదర్శకుడును గూడ నై యీస్వరాజ్య సత్యాగ్రహ శాంతినమరమును నిరాఘాటముగా కొనసాగింపక మానడు.”

అని అరెస్టు చేయబడిన వెంటనే భారత కాంగ్రెసు కార్య సంఘసభ్యుడగు డాక్టరు పట్టాభిగారు బందరులో శ్రీ వెను విశ్వేశ్వరరావుగారికి తెలిపిరి.

డా॥ పట్టాభిసీతారామయ్యగారి ఖద్దరు సందేశము
ఖాదీవ్యాపారము వృద్ధిఅయిన కొలది మూలముడుకు గ్రామములకొరకు ఇరుగుపొరుగు ఉత్పత్తివారులను పోటీపెరిగి కొంతవై మనస్థమునకు కారణముఅయినది. సత్యాగ్రహము విధేయములకు కారణముగట కొంచెయము. కాని అంతరాత్మయం దెట్టిదోమము లేదు. కనుక పరస్పరసహనము సానుభూతులనలన మన ఆంధ్రదేశము ఖద్దరు ఉత్పత్తియందు అగ్రస్థానము నహింప గలదు.

ఇప్పుడు ప్రతివారును ఖద్దరుకట్టుకొనవలెననియు ఖద్దరు కొట్టుపెట్టివ్యాపింపవలెననియు కుతూహలంబైయున్నారు. ఇందువలన ఎండిపోయిన దొరువునుండి నీళ్లువోడినట్లు బురదరాగలదు. కల్లీఖద్దరువిశేషముగ బజారులోనికేవచ్చుచున్నది. దీనిని మనము ఆపవలెను. ఆఖరుకు 20 నెలలకు మిల్లుమూలతో చేతిమగ్గు మలమిదవడికిన బట్టఅయినా రెండవవత్తుముగ కట్ట నంగీకారము బడయవచ్చునగాని కల్లీఖద్దరు దేశనివ్రోహకరమును కార్యముని ఖద్దరుమిల్లులు గుర్రెగురుచుగాక.

ఉత్పత్తి వృద్ధికాకయే బట్టరాబాలదు. బట్టగలవారు నూతనముగ కొనవట్టు. ఇదివరకు ఎక్కువబట్టలను వారు తగినపాత్రలను చూచి తమబట్టలు వారికియ్యవలెను.

బందరు, } (సం) భోగరాజు పట్టాభిసీతారామయ్యగారి
22-4-30

శ్రీయుత కాశ్యపరావుగారి స్టేటుమెంటు
కాశ్యపరావుగారు కోర్టులో తెలిపిన విషయము
మచిలీపట్టణము, ఏప్రిల్ 21—దేశమాత ఆజ్ఞ యగుటచే నేను సత్యాగ్రహసమరమున పాల్గొని యధాశక్తితో దేశమాతముగా నేను చేయగలిగితిని అని చెప్పట తప్ప యీ విచారణలో మరెట్టి జోక్యమును నేను కలిగించుకొను అని కాశ్యపరావుగారు తెలిపిరి.

కాశ్యపరావుగారి సందేశము
ఈ కఠిన నిర్బంధములవలన మీరు నిర్భయమును చెందగూడదు. స్వరాజ్యము లభించువరకును అప్రతిహత అవిచ్ఛిన్న దీక్షతో మీరు సత్యాగ్రహమును సాగించు చుండవలెను. ప్రజలను వేలకొలదిగా దొరతనమువారు అరెస్టుచేయు నట్లు మీరు గట్టిప్రయత్న మొనరింపవలెను. అహింస నెన్నటికిని వదలగూడదు. ఆరునెలలలోనే స్వరాజ్యము లభింపగలదని నాకు గట్టి నమ్మకము కలదు అని కాశ్యపరావుగారు సందేశము నొసగిరి.

సందడిలో పోలీసువారి సడేమియ్య
ఈరితిగా వలంటీరు లందరును కార్యాంశర నిమగ్నులై యుండగా పోలీసు జిల్లా నూపరింటెండెంటు మూడు మోటారు బస్సులలో వచ్చిన కనిస్టేబులతో గూడ సత్యాగ్రహము శిథిలమున కేగి చాడినది. ఉప్పును పట్టుకొనుటయే పోలీసువారి యుద్దేశమై యుండును. (శ్రీ వె.)

బొంబాయి రాష్ట్రము సత్యాగ్రహ విజృంభణము
కేల్కారుగారు సత్యాగ్రహమును నడిపించెదరు
మాలవ్యాగారి కుమారునకు చెబ్బలు తగిలెను
బొంబాయి, ఏప్రిల్ 21:—
పోలీసువారు సత్యాగ్రహములను చెదరగొట్టుటవల్ల రెండు ప్రదేశములందే వలంటీరులందరు సమావేశము అగుచున్నారు. ఏప్రిల్ నేడువద్ద పోలీసు కమిషనరు వచ్చి జనలను తన్నెను. మాలవ్యా కుమారుడైన ముకుంద మాలవ్యాగారికి లాటిదెబ్బలు తగిలెను. ఆయనకు కణతలమీద కంటిమీద చెబ్బలు తగిలెను.

భటియాబాదువద్ద మున్నీ గారు ఉప్పు చేయుమండిరి. అచట కమలాదేవి గారు మున్నీ గారి భార్యయను ఉండిరి. భేది చేల మండి జనులు అచట ఉండిరి. కమలాదేవి గారిని అచట నుండి వెల్లిపొమ్మని పోలీసు అధికారి చెప్పెను. కాని ఆమె వెళ్లలేదు. అంతట పోలీసు అధికారి ఇంకొక ప్రదేశమునకు వెళ్లి అచట సామాను బ్రదలుగొట్టెను.

మున్నీగారు అరెస్టు చేయ బడి గొంపోబడిరి. కమలాదేవిగారు ఉప్పును అమ్మిరి. పథలో నగలను అనేకమంది అర్పించిరి. రు 5,000/లు వసూలుయ్యెను.

కేల్కారుగారు సత్యాగ్రహ నాయకులై నడిపించెదరు. (శ్రీ వె.)

సత్యాగ్రహము
ఆంధ్రదేశము

దేశోద్ధారక ప్రభుత్వము

రాష్ట్రమునందంతటను అభినందన సభలు

గుంటూరు జిల్లా తెనాలిలో బహిరంగసభ

తెనాలి, ఏప్రిల్ 28:—దేశోద్ధారకమున్నగువారికి శిక్ష వేయబడెనువారై తెనాలిగానే పట్టణమునందు శ్రీవసుకు సంతాపము కలిగినది. సాయంకాలము గాంధీచౌకలో శ్రీ తూములూరి కోటయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభజరిగినది. శ్రీ నరసింహం, శ్రీ కాశీ విశ్వనాథంగార్లు ప్రధానమున న్యసిందిరి. (స్వ. వి. తం.)

గుంటూరులో బహిరంగసభ

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 28:—నిన్న సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. శ్రీ అన్నాప్రసాద్ కామేశ్వరరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. దేశోద్ధారకమునకు యితరులకును శిక్ష వేయబడినందులకు సభవారు వారిని చాల ప్రశంసించిరి. (స్వ. వి. తం.)

కాకినాడలో బహిరంగసభ

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 28:—నిన్న రాత్రి శ్రీ మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభజరిగినది. సభజరుగుచుండగా వెలుపలనుండి ముమ్మారు రాళ్లురవ్వరిగాని వేలకొలదిగానున్న సభ్యులు చాలాకాలముగనేయుండిరి. మొదటపడిన కాకినాడ వేలమువేయగ నొకవీధిరాలక బ్రాహ్మణశ్రీ 10 రూపాయలకు వేలములోపాడెను. ఆమెచేతభవము లేకుండుటచే నుమంగులగుశ్రీలు యెన్నడును వర్తింపనొల్లని మాంగల్యమునే (తాళి లేక పువ్వు) ఆమెయొసంగి తనదేశాభిమానమును వెల్లడించు ఆమాంగల్యము వేలమువేయగా 60 రూపాయలకు దానిని వక్రిలు (బులుసు వెంకటసుబ్బారావుగారు పొడిరి. ఆమాంగల్యమును ఆయుదాదుడు మరల నా నారీసుజీకే యొసంగెను. ఈ సోదరీసుజీ యిచట యజ్ఞశాలలో లవణసవమునుగూడ సలిపిన భవ్యరాలు. దేశభక్తులు శ్రీయుతులు శ్రీనాగేశ్వరరావు, రంగయ్యనాయుడు, భావ్యంకెట్టి, డాక్టరు పట్టాభి, కాశీ శ్వరరావు గార్లు సభలో అభినందించిరి. (ప్ర. వి. తం.)

దేశభక్తుని సంచారము

కాకినాడవెళ్లుట

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 28:—ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంతి క ప్రధాన చరమాపత్యుని దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు గుంటూరుజిల్లాలోని వాడకేపురము కొత్తపట్నమునకు వెళ్లి 20 వ తేదీకి గుంటూరు వచ్చిరి. ఆ నాడు సాయంకాలము గుంటూరులో బహిరంగసభలో ఉపన్యసించిరి. ఆ రాత్రి 8 గంటలకు తెలుసులో కాకినాడవెళ్లిరి. (స్వ. వి.)

పశ్చిమ కృష్ణామండల సేనానాయకత్వము

శ్రీ సుంకర నరసింహంగారు వహించుట

బెజవాడ, ఏప్రిల్ 28:—శ్రీయుత అయ్యదేశిక కాశీ శ్వరరావుగారికి శిక్ష వేయబడినందున నందిగామతాలూకా బోర్డు ఉపాధ్యక్షుడు శ్రీ సుంకర నరసింహంగారు, పశ్చిమ కృష్ణామండల కాంతిసైనిక సేనాధిపత్యమును వహించిరి. కాశీశ్వరరావుగారి గౌరవార్థము 28 తేదీని బెజవాడలో హారటాలాకు బహిరంగసభయును జరిగినవి. (ప్ర. వి. తం.)

పొలవరము

పొలవరంలో 20 వ తేదీన గాంధీచౌకునందు జరిగిన బహిరంగసభలో పి. కోదండరామయ్యగారు, సోమయ్యగారును ఉపన్యసించి స్వరాజ్య లక్ష్యమును విక్రయించిరి. ఒక కులము రూ 1 విక్రయించబడెను. సీతానగరంలో బహుళాశు నందు ఆంధ్రనాయకుల అరెస్టును గూర్చి సామూహిక దెబ్బలుకు బహిరంగసభ జరిగెను. కాంగ్రెసుపత్రిక సంపాదకులగు శ్రీ. లింగరాజుగారు గంధీరోపవాసమొనంగిరి. మద్యనిషేధ ప్రచారమునకు ఈ యేర్పాట్లు చేయబడెను. సభలో 80 పాట్లముల ఉప్పు విక్రయించబడెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్రస్వరాజ్యసత్యాగ్రహము
దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారు

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు

శ్రీ జ్ఞాన చక్ర పూర్ణము సలంకరించి

24-4-1930 గురువారము

నేటికి నాలుగుదినము

నేటి చలనచిత్రగారికి శిక్ష

వేలకొలది ప్రజలు పూర్వేరింపుతో కోర్టుకు వెళ్లుట

వీరాల, ఏప్రిల్ 28:—లవణగారు పూర్వేరింపు నియమనిరి. ఆరువేలలు : డి.కె.ను వేయబడెను. ప్రజలు వార్డు ధ్వనులొనరించిరి. ఆటలనే బహిరంగసభ జరిగినది. శ్రీయుతులు నరసింహారావు, రామారావు, గంగయ్య, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి గౌనువేసి సామెలుగార్లు ఆభిమానమునవ్యసించిరి. శ్రీ గుంటూరు నరసింహారావు గారిని నాయకునిగను బుద్ధిరాజు లక్ష్మీనారాయణగారిని దళాధిపతిగను నియమించిరి. (ప్ర. వి. తం.)

శ్రీయుతులు దండు నారాయణ రాజు, గోవిందాచారి, సాగి సుబ్బరాజు, పురుషోత్తమ శర్మగార అరెస్టు

నేడు ఉదయమున మట్లపాలెములో అరెస్టుచేసిరి

వీరాల, ఏప్రిల్ 28:—కేసుఉదయమున మట్లపాలెములో సర్దారు శ్రీ దండు నారాయణరాజు, శ్రీ ఆత్మకూరి గోవిందాచారి, శ్రీ సాగి సుబ్బరాజు, శ్రీ మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మగార్లను అరెస్టుచేసినవ వార్త నేడు మధ్యాహ్నమునకు వీరాలలో తెలిసినది. నరసాపురములో శిక్ష వేయుట

వారిని వెంటనే నరసాపురము తీసుకొనివెళ్లిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఆచట ట్రావెలర్సు బంగళాలో ను కా ము చేసి యుండు నుగా న జంట్లనే 108 వ నెక్కును క్రింద నారాయణరాజు గోవిందాచారి గార్లపైని కేసు చేయబడెను. మేజిస్ట్రేటు విచారణచేసి వారికిద్దరిని చెరియొక వత్సరము విడిచిపెట్టెను. వెంటనే వారిని మోటారు కారులో రాజమండ్రి చెరసాలకు తీసుకొని వెళ్లిరి. గోవిందాచారిగారి ధర్మపత్ని కోర్టును వచ్చియుండెను. ఆమెను కచ్చివిచ్చిరి. ఆమె ఆంధ్రులైన మార్పుండెను. వారికి శిక్ష వేయబడినందులకు ఆమె అధికారాన్నిహము నెల్లడించెను. నరసాపురములోని నిన్న హరటాలా జరిగినది. వీరాలలో నిన్న బహిరంగసభ జరిగినది. నరసాపురమునందు శ్రీయుతులను విక్రయించుచున్నారు. విదేశీవస్త్ర బహిష్కరణ ప్రచారముగూడ సలుపుచున్నారు. (స్వ. వి. తం.)

ఆంధ్రనాయకుల నిర్బంధము

ప్రజలలో నూతనోత్సాహము

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 28:—ఆంధ్రనాయకుల నిర్బంధముల నెల్ల జిల్లాయందంతయు నూతనోత్సాహము ఉదయించినది. ప్రజలు సత్యాగ్రహోద్యమమునకు భవము సానుగ్రహి విరివిగ పంపుచున్నారు. ముఖ్యమైనగరములందు హారతాళముజరిగినది. నేటినినము మెయిలులో దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు ఇచ్చటికి వచ్చిరి. వారు ఈక్రిందిప్రకటనము విచ్చిరి.

ప్రతిజిల్లాలోను ముఖ్యమైన నాయకులను నిర్బంధించుటచే ఉద్యమమును ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారు తలచుట గొప్పపొరపాటు. ఈనిర్బంధములు ప్రజలను కాశ్యదీక్షకు పురి గొల్పగలవు. ప్రభుత్వమువారి నిరోధమునే కొనసాగించిన సత్యాగ్రహాలనుండుటకు ఎడమ చాలదను సత్యమును ప్రభుత్వమువారు గ్రహించగలరు. (ప్ర. వి. తం.)

శ్రీయుత అన్నాప్రసాద్ కామేశ్వరరావుగారు

క్రీ.ప్రొ 112 నెక్కును ప్రకారము నమరు పంపుట

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 28:—శ్రీ కామేశ్వరరావుగారు వాడకేపురము సత్యాగ్రహమునుగూర్చి శ్రీయుత ప్రచారమును సలుపుచున్నారు. అతని కీర్తి గానము అందచేయబడెను.

“మీరు రాజద్రోహమును బోధించుచున్నారనియు ఈ నెల 8 వ తేదీని వీరాలలోను 7 వ తేదీని గుంటూరులోను 18 వ తేదీని మరల వీరాలలోను 19 వ తేదీని వాడకేపురలోను రాజద్రోహకరములకు ఉపన్యాసములనిచ్చితిరనియు ఈ నెల 4 వ తేదీని ఒక తరసక్రమును ప్రకటించితిరనియు నాకు తెలిసినది. గాన మీరు ఒకవత్సరము నరకు సద్యర్థనకు 500 రూపాయలకు పూచీకర్తునియ్యాలెను. మరి యిద్దరిచేతగూడ చెరి 500 కు పూచీకర్తు నిప్పించవలెను. అని మిమ్ములకు క్రి.ప్రొ 112 నె. ప్రొ. రేలుకొరగూడవో. తెలుపుటకు నేడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు గుంటూరులో నాయెదుట హాజరు కావలెను. ఎఫ్. డబ్ల్యు. పూర్ణయ్య, జిల్లా మేజిస్ట్రేటు. అనిసమనులో నున్నది. గుంటూరులో నేడు వంటిగలు వీధులలో తిరుగుచున్నారు. వారు కామేశ్వరరావుగారిని గొప్పపూర్వేరింపుతో కోర్టుకు తీసికొనివెళ్లిరి. నిన్న సాయంకాలము బహిరంగసభ గూడ యేర్పాటు చేయబడెను.

ప. గో. నాయకులు రాజమండ్రి చేరుట

నారాయణ రాజగోవిందాచార్యులగార్లను రైలులో

రాజమండ్రికి తీసుకొనివెళ్లుట

కోవూరు, ఏప్రిల్ 28:—కాకినాడ పాసెంజరు రైలుయినులో వీరి నిద్రిని నిన్న నరసాపురమునుండి రాజమండ్రి తీసుకొనివెళ్లిరి. దారిలో తాడేపల్లిగూడెము మొదలు రాజమండ్రివరకు ప్రతిస్టేషనులోను ప్రజలు యీ నాయకులను సందర్శించి జయజయధ్వను లొనరించి, వారిద్దరును అధికారాములోనే యుండిరి. శాంతి సమరమును కడవరకును కొనసాగింప వెలెనని ప్రజలను హెచ్చరించిరి. శ్రీ గోవిందాచారిగారి ధర్మపత్నిగారు గూడ ఆరైలులోనే రాజమండ్రి వెళ్లిరి. రాజమండ్రి స్టేషనులో దిగగానే వారినిద్దరిని ఒక బస్సులో కూర్చుండిబెట్టి పరకాల నన్నిటిని బిగించి వెంట్రలు జయిలుకు తీసుకొని వెళ్లిరి. జిల్లాపోలీసు మావరింపెండు మున్నగు పోలీసు నిబ్బందిగూడ వారివెంటనే వెళ్లెను.

కోవూరులో బహిరంగసభ

పాసెంజరు కోవూరునుండి బయలుదేరగానే కోవూరు వకీలు శ్రీ ఆనుమాది కోంట్టరామయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. శ్రీయుతులు ఎఫ్. శివరావు, ఎఫ్. మజ్జారావు, వెకీలు పి. నారాయణ రెడ్డి ఆసభలో నాయకులునుపన్యసించిరి. ప. గో. మంజులమున మొదలు శిక్షింపబడిన వారు పీరిద్దరే. (స్వ. వి. తం.)

డాక్టరు ఎన్. డి.

సావర్కలగారు

వలంటీరుగా చేరుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 28:—నేడు బొంబాయిలో శ్రీ పార్థిలో ఓరు కలంబేరుగా చేరి, రేపు ప్రభుత్వయోధు చేసెదరు. (ప్ర. వి. తం.)

నెల్లూరులో సమష్టి శాసనోల్లంఘనము

(స్వకీయవిలేఖరి)

నెల్లూరు, ఏప్రిల్ 23:—గోగులపల్లిలో నిన్నటిదినము సమష్టి శాసనోల్లంఘనము జరిగినది. వి. వెంకటసుబ్బయ్య, బెజవాడ గోపాల రెడ్డి, తులూ సుబ్బారావు రెడ్డి, వేమూరి లక్ష్మయ్య, కాజా సుబ్బారావుగార్లు నాయకత్వమున 50 మంది చాలంటీరులు సాయంకాలము 8 గంటలకు కాంపునుండి బయలుదేరిరి. రెండుమైళ్లవరకు సముద్రపుతీరమువద్ద చేరిరి. అప్పటి సమాజముగ ఏర్పడిన ఉప్పుగడ్డలను గ్రామములందరు వాలంటీర్లతో అప్పటకు వెళ్లిరి. సత్యాగ్రహమును చూచుటకు చుట్టుపక్క గ్రామములనుండి పలువురు గ్రామములనుండియుండిరి. ఉప్పుతయారుచేయుటకు వాలంటీరుల ప్రారంభించుచు తమతో చేరవలయునని గ్రామములను కోరిరి. అప్పటికివచ్చి యున్నవారిలో 500 మంది వాలంటీర్లతోకలిసి పనిచేయు ప్రారంభించిరి. వీరందఱుకలిసి 85 ఉప్పు పిళ్లను తయారుచేసిరి. పోలీసువారు ఈమఱ్ఱను ద్వంసముచేయునందునట్లు కాపాడుటకై వాలంటీరులు కాపలాకాయుచునే యుచున్నారు. గోగులపల్లి గ్రామమును ఇంటికొకమనిషిని ఉప్పుపిళ్లను కాపలాకాయుటకై నియమించియున్నారు. ఆ ఉప్పు యందు 5 బండ్ల ఉప్పు తయారుకాగలదు. 40 మంది పోలీసువారు సాల్పు డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులు చుట్టుపక్కల తిరుగుచున్నారు. గాని వాలంటీరులకు వారు అడ్డునచ్చుటలేదు.

నిన్న సాయంకాలము నెల్లూరులో గొప్పపౌరసభ జరిగినది. దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు గడ్డెరంగయ్యనాయుడు గార్లు నిర్వహించబడినందులకు వారిని ఆభినందించుచు తీర్మానము గా వింపబడెను. ప్రభుత్వశాసనములను సాక్షాత్తుకల అరెస్టులు నిర్బంధములను లక్ష్యముచేయుక 50మంది మరల ఉప్పును కొనిరి.

శ్రీల సత్యాగ్రహము

నెల్లూరు ఏప్రిల్ 22:—నిన్నటిదినమున సమష్టిశాసనోల్లంఘనము జరిగినది. వాలంటీరులు సముద్రపు తీరమువద్ద చేరి ప్రజలు కూడ శాసనోల్లంఘనము జరుపవలయునని కోరిరి. 500 మంది ప్రజలు వాలంటీరులతో కలిసి ఉప్పుతీయప్రారంభించిరి. వీరిలో 20 మంది శ్రీలుండిరి. నాయకుని భార్యయగు వోరు గంటి మహాలక్ష్మమ్మ కాజా సుబ్బారావుగారి తల్లి, వేమూరు లక్ష్మయ్యగారి భార్య ఉప్పు సత్యాగ్రహము జరిపిరి. (తం.తి.)

పచ్చిమగోదావరి జిల్లాలో నిరోధము

వద్దారు దండు నారాయణరాజుగారు

అరెస్టుచేయబడుట

రాజోలు, ఏప్రిల్ 23:—నేటిదినము ఉదయము 7 గంటలకు పోలీసువారు వద్దారు దండు నారాయణరాజుగారిని అరెస్టుచేసిరి. రాజుగారికి వాలంటీరులు పుష్పములను సమర్పించ నుద్దేశించిరిగాని పోలీసువారు అభ్యంతరము పెట్టిరి. వాలంటీరులు శాంతముగనుండిరి.

నిన్న రాత్రి శ్రీమాన్ గోపందాచార, ఆంజనేయులుగార్లు నరసాపురము మూడు సత్యాగ్రహుల దళములను తీసికొనిపోయిరి. నారాయణరాజుగారు మార్చినెలలో ఇచ్చిన ఉపన్యాసముల సందర్భమున 112 వ సెక్షను క్రింద అరెస్టుచేయబడిరి. ఇంకను కొందఱు ప్రముఖులు నిర్బంధింపబడెదరను వచంతులుగలవు. యుద్ధిఅలోచనసంఘమువారు తక్షణమే సమావేశమయ్యెదరు. (తం.తి.గార్.)

బందరు న్యాయవాదుల సానుభూతి

1116 రూపాయల వివాదముచేయుటకు నిశ్చయించిరి.

బందరునుండి మాన్యుయిలేఖరి యిట్లు తింతివార్తసంపుట నున్నాఁడు:—

బందరు న్యాయవాదుల సంఘము నిన్న సాయంత్రము సమావేశమై గాంధీయహోమిని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహోద్యమము నెడల సానుభూతి చేయవలసి. విచారేంద్రములను బహిష్కరించి విధివను ప్రోత్సహించవలెననియు తమకుపేరైన అన్నివిధముల ఉద్ద్యమమునకు ప్రోత్సహించవలెననియు నిర్ణయము ఉద్బోధించునది. 1116 రూపాయలు వివాదముచేసి కాంగ్రెస్ సంఘమునకు సమర్పించుటకు గాను శ్రీమతులే తమూరి దిన్నయ్యరావు, తులసరామకృష్ణయ్య, వెంకటేశ్వరసింహం, వై. అంకినేను చాచి గారుల సంఘముగా నియమింపబడిరి. సభలో 600 రూపాయలు యధాదానమైనది. (తం.తి.)

విశాఖపట్నం నాయకుల విచారణ

(స్వకీయవిలేఖరి)

విశాఖపట్నం, ఏప్రిల్ 24:—రామచంద్రశాస్త్రి తన్నేటి విశ్వనాథం, నార్యనారాయణం ప్ర, యజ్ఞ నారాయణ శర్మగార్ల పైనను నుండరావుగారి పైనను 148 సెక్షను ప్రకారము తేబడిన కేసు నేడు కలక్టరు కచేరీయందు విచారింపబడెను. కోర్టుచట్టు జనులు విశేషముగ చుట్టియుండిరి. లాయర్లు వి. వెంకటపతిరాజు ప్రభుల నరసింహం పంతులు గార్లు విచారణ జూడవచ్చిరి. వర్తకులు డాక్టరులు సత్యాగ్రహులను వెక్కిరిండు నాయకుల దర్శనార్థమే వేచియుండిరి.

పోలీసువారు బుద్ధినుండరావుగారిపై కేసును ఉపసంహరించుకొనిరి. తీర్పు నేడు చెప్పెదరు. విశ్వనాథంగారు నేరస్తుల మని ఒప్పుకొనిరి. రామచంద్రశాస్త్రిగారు ఏమియు చెప్ప నిరాకరించిరి. యజ్ఞ నారాయణశర్మగారు తాము యుద్ధములో పట్టువడిన బై దీ లగుటచే విదేశపు కోర్టులోనే విచారణ జరుగగలవనిరి. మద్రాసులను విచారణ ముగిసిన పిదప జైలుకు గొంపోయిరి. రెండువేలమంది జనుజయ ధ్వజముల గావించిరి.

దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును పి. సి. వెంకటపతిరాజు గారును కోర్టునకు వచ్చిరి. సాయంకాలము బహిరంగసభలో వీరుపన్యసించిరి. వాలంటీరులు ఉప్పువేసిరి. (తం.తి.)

దివిల్లిగ్రామమునందు 17 వ తేదీన ఎం. వి. సత్యనారాయణగారు ఉప్పు తయారు చేయు యర్హింపగ పోలీసు డిప్టీ సూపర్వైంటు కుండలు పగులగొట్టెను. కాని నిన్నను జయ ప్రదముగ ఉప్పు వ్రేసిరి. యలమంచిలి, నరసన్న పట్నం తాలూకాల ప్రజ లందు పాల్గొనిరి.

ఆరేసి నెలలు కఠినశిక్షవేయుట, శర్మగారికి, బిక్లాసు తక్కిన నలుగురికిని ఏక్లాసు నిచ్చుట

విశాఖపట్నము, ఏప్రిల్ 24:—నేడు తీర్పుచెప్పబడెను. శ్రీయుతులు తన్నేటి విశ్వనాథం, మారేపల్లి రామచంద్ర శాస్త్రి, దిగుమర్తి రామ స్వామి, భీమిడిపాటి యజ్ఞ నారాయణ శర్మ, కొల్లూరు నార్యనారాయణ గుప్తగార్లకు 5 గురికిని ఆరేసి నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను. నార్యనారాయణ శర్మగారికి వి. క్లాసును తక్కిన వారి కందరికిని ఏ క్లాసును యిచ్చబడెను. వారందఱును అధికారావహముతోనే యుండిరి. సత్యాగ్రహములు కొనసాగింపవలెనని ప్రజలను హెచ్చరించిరి. వేలకొలది ప్రజలు జయ జయధ్వజులు పఠించుచుండ వారిని చెరసాలకు గొనిపోయిరి. నేటిరాత్రి వారిని బరంపురము తీసుకొని వెళ్లెదరు. (స్వ. వి. తం.)

శ్రీయుత

ముట్నూరు-కృష్ణారావు గారు

తూర్పుకృష్ణలో శాంతిసైనిక నాయకత్వమును వహించుట

మచిలీపట్నము, ఏప్రిల్ 23:—15 ఏండ్లనుండి సాక్షి మాత్రులుగా నుండిన కృష్ణారావుగారికి నాయకత్వమును మునుపటి బాతీయనాయకుడు నగు శ్రీయుత ముట్నూరు కృష్ణారావుగారి పుత్రుడు డాక్టరు పట్టాభిగారి సాసమున తూర్పు కృష్ణాయందలి శాంతిసైనిక నాయకత్వమును వహించి 22 వ తేదీని బందరులో జరిగిన బహిరంగసభలో నుపన్యసించిరి.

“ఇతను శిక్షింపబడిన సోదరులు చేసిన నేరముల నన్నిటిని నేనుగూడ చేసితిని. వారితోపాటు నేనుగూడ 78 గ్రామములకు వెళ్లితిని.

“స్వరాజ్యలవణమును నేను స్వయముగా తయారుచేసితిని. దానిని చేతులార విక్రయించితిని. మాయంటిలో దానినే యిప్పుడు వాడుచున్నాము” ఇకపైనిగూడ దానినే వాడెదము.

పట్టాభిగారికంటే నేనే నయములో పెద్దవాడను. అంతకంటే నధికముగ శరీర దారుణ్యముగూడ నాకు కలదు. గాననేటు జామునాలాలు బహుజాగరి కెట్టిశిక్ష విధించికో అట్టి శిక్షనే నాకుగూడ విధింపుడని నేను దొరతనమువారిని కోరుచున్నాను. అని కృష్ణారాయనేనని నుడిచెను.

ఒకన్యాయవాది స్వరాజ్యలవణమును 250 రూపాయలకు కొనుట

22 వ తేదీని బందరులో జరిగిన సభలో స్వర్గీయ పురాణం వెంకటప్పయ్యగారి కుమారుడు శ్రీయుత పురాణం సుబ్రహ్మణ్యారాధానులు పి. ఎ. వి. ఎల్. గారు ఒకస్వరాజ్య ఉప్పు పాల్గుమును 250 రూపాయలకు కొనిరి.

నల్ల జండాలు కేసులో శిక్షింపబడినవారికి చెరసాలలో తగుయేర్పాటులు చేయవలెననియు వారందఱును కృశించి పోవుచున్నారనియు శ్రీయుత తల్లూప్రగడ రామారావుగారు మాత్రకోశయాధిపతి బాధపడుచుండినను తన చికిత్స చేయుటలేదనియును తెలియుచున్నది. (స్వ. వి. తం.)

పచ్చిమ కృష్ణాకాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

ఈ నెల 25 వ తేదీన 11 గంటలకు బందరు మండలిలో శాంతిసైనిక శిబిరమున జరుగును

మచిలీపట్నము, ఏప్రిల్ 23:—చాలముఖ్యములగు విమయములను చర్చించుటకు పచ్చిమ కృష్ణామండల కాంగ్రెసు సంఘసభ యీ నెల 25 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు పగలు 11 గంటలకు బందరు మండలిలోనున్న వలంటీరు కాంపులో జరుగును. సభ్యులందఱును ముఖ్యముగా విచ్చేయప్రార్థితులు అని శ్రీయుత ప్రభుల హనుమంతరావుగారు ప్రకటించిరి. (స్వ. తం.)

డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు లవణ వ్రతమును పూనుట

నాయకులను విడుదలచేయువరకును

నేను ఉప్పును వర్ణించితిని

మదరాసు, ఏప్రిల్ 23:—మన నాయకులు సత్యాగ్రహ మొనరించినందున కారాగృహములకు పంపబడిరి. కాన వారి గౌరవార్థము నేను ఉప్పును తినుటనునేసితని. వారిని మరల విడుదల చేయువరకును నేను ఉప్పును తినును. ఇది అత్యధము మగు త్యాగముగాన ఈమాత్రము త్యాగమునైన యెల్ల వారును ముఖ్యముగా చేయవలెను. “ఉప్పుపగురులకై” అనియుందుటచే రుచినివలకొనుట చాలకష్టముగానే కనబడును. గాని మన నాయకు లనుభవించుచున్న దారుణకష్టములతో పోల్చి చూచినచో నిది అత్యల్ప మగు కష్టమే యని అందఱునుగూడ నొప్పుకొనక తప్పదు అని శ్రీలక్ష్మీపతిగారు ప్రకటించిరి. (ఆ. తె.)

శ్రీయుతులు సాగి సుబ్బరాజు మంగిపూడి పురుషోత్తమ శర్మగార్లను అరెస్టుచేయలేదు

ఏలూరులోను నరసాపురములోను హరటాలు బహిరంగసభలు జరుగుట

ఏలూరు, నరసాపురం, ఏప్రి 24:—శ్రీయుతులు దండు నారాయణరాజు, అత్తకూరి గోవిందాచార్యులు గార్లను మాత్రమే అరెస్టుచేసిరిగాని సాగి సుబ్బరాజుగారిని మంగిపూడి పురుషోత్తమ శర్మగారిని అరెస్టుచేయలేదు. నిన్న ఏలూరులో హరటాలును శ్రీ గజపతి రామచంద్రరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభయునుగూడ జరిగినది.

నరసాపురములో హరటాలు

వీరికిద్దరికిని 108 సెక్షులకిట్టి సెక్షునక్రిందనే ప. గో. జి. మేజిస్ట్రేటు బోనుగూరు నరసాపురములో శిక్షవేసిరిగాని ఉప్పుచట్టుక్రింద కాదు. కొందరు పోలీసు పబ్లియన్ స్పెక్టరులు సాక్ష్యమిచ్చిరి. వీరిని రాజమహేంద్రవరమునకు తీసుకొనిపోను నన్ను పుడు వీరు దేశ కేసులకు సంబంధముల నొసగిరి. ఆ సాంసను కార్య తీక్షణు వడలకుండ ఆంధ్రదేశీయులు కడవరకును పోరు సాగింపవలెనని వీరుకోరిరి.

100 మంది వలంటీరులు ఉద్యోగింపుతో బయలుదేరిరి. పూర్తిగా హరటాలు జరిగినది. సాయంకాలము పెద్దబజారులో జరిగిన సభలో వేలకొలది పురుషులును చాలమంది శ్రీలు సుగూడ వచ్చిరి. ఒక్కొక్క వలంటీరును వేదికపై పెక్కి రాజద్రోహ కరములని నిర్ణయింపబడిన వాక్యములనే ఉచ్చరించిరి. గొప్ప విదేశీవస్తువుల రాసిని తగులపెట్టిరి. స్వరాజ్య లవణమును చాలమంది కొనిరి.

నేడు 20 వ తేదీ పురయమున నరసాపురములో శ్రీ కే. ఆంజనేయులుగారి నాయకత్వము క్రింద సత్యాగ్రహ మొనరించుటకు వెళ్లిరి. (స్వ. వి. తం.తి.)

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు

వెల్లూరునుండి మదరాసు జెయిలుకు మార్పుట రామవెల్లూరు జయిలులో శిక్ష ననుభవించుచున్న శ్రీ మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు చెప్పి పురి పెగుటె నియరి (సెంట్రల్ జెయిల్)కి మార్పు జేయబడిరి. నేటిరాత్రి 8-80 గంటలకు సెంట్రల్ జైలును కరుదెంచెడి జెంకుగూరు పోలీసులలో వారు కొనిరాబడెదరు అని తెలియుచున్నది.

భారతదేశమునందు ప్రస్తుతము పరిస్థితులు మ
మాలానా మహాత్ముడాలిగారును తదితరులను అఖిలప
వేశము త్వరలో జరుపవలెనని వారెల్లరు తరివార్త
యన్నా ఈ విషయమై సభ్యుల అభిప్రాయముల
బడెను. అందరిసభ్యుల అభిప్రాయముల ననుసరించి
మేమాసము 14 వ తేదీని 11 గంటలకు శాసనసభ
యీ సమ వేశము జరుగలగునని నిశ్చయింపబడెను.

రు. వీరు సత్యాగ్రహిణులకానంపాదకులు. రకు కారాగృహమునకు బోయినపుడు, తీవ్ర వ్యాధి జనించి, ప్రాణభయ మేర్పడిన సమ సగూడ, జామీ నిచ్చి బయటకు వచ్చుటకు సిద్ధియై యిరి. ఆంధ్రదేశములోని ముఖ్య కుల సందరను నేరి నిర్బంధించుచున్నటుల చు. నికాఖపట్టణమునందు ప్రధాననాయ నిర్బంధింపబడి, ఆరుమాసముల శిక్షకు లో తూర్పుగోదావరి మండలమున ముఖ్యులు బడిరి. కృష్ణా మండలమునందు పేరెన్నిక న నాయకులు కార్యరంగమునుండి తొలగింప చెన్న సగమునం దిటులనే గావింపబడెను. పనందును నిర్బంధములు ప్రారంభ మయినవి. గుంటూరుమండలమునందింకను ప్రధాననాయ నిర్బంధము జరుగ లేదు. ఆంధ్రదేశ సర్వాధి కుగు దేశభక్త మెకటప్పయ్యగారు, గాంధీ క్షునివలె నింకను స్వేచ్ఛగ నున్నారు. కాని, నిర్బంధము గూడ త్వరలో జరుగు నని యూ వచ్చును. మెకటప్పయ్యగారు ఆంధ్రదేశము నిశిబిరములకును వెడలి, ధైర్యోత్సాహము పురికొల్పుచున్నారు. నిర్బంధింపబడిన వారి యను ఇతరు లాక్రమించి పనిజేయుచున్నారు. దేశమున శాసనసభ్యత్వమును వదలిపెట్టిన యి, సత్యాగ్రహము నవలంబించి, తమజీవిత సార్థకముజేసికొనిరి. ప్రకాశం, నారాయణ గార్లతోబాటు, బిక్కిని మెకటరత్నంగారు దీనియందు పాల్గొని, తూర్పుగోదావరిమం దనిర్బంధితులయిన నాయకుల స్థాన మాక్ర మి. అందుచే, ఆంధ్రదేశమున కారాగృహ ం బోయినవారి స్థానముల నాక్రమింపగల కొరత లేదు. నాయకులందరును తొలగిన యి, వారిస్థానమును ప్రజలే ఆక్రమించి, మహా యుద్యమమును నిర్వహింపగల్గుదురు. వారి మే నూతననాయకు లుద్భవించెదరు. పురు లేకున్న, వాస్థానమును స్త్రీ లాక్రమించి యుడెదరు. ఘూర్జర దేశమునకు బిమ్మట, మహా యుద్యమమును అహింసాబద్ధముగను, జయ యగను నిర్వహించుటలో, ఆంధ్రదేశమే అగ్ర య వహించునని నమ్ముట కవకాశము గలదు. లు ధైర్యవంతులు, త్యాగశీలురు, అహింసా య మహాత్ముని యుద్యమపు స్వరూపమును గ్రహించి నిర్వహించుటలో, ఫి రేమా మెనుదీయరని తలంప వచ్చును దేశ త్రవసిద్ధికి ఆంధ్రదేశము మూలసాధనమయ్యె ర్ని ఆంధ్రులు దక్కించెదరుగాకయని కోరె

లేబరు ప్రభుత్వపజయము

బిటీషు లేబరు ప్రభుత్వము, ఇంగ్లండుకును ాజ్యమునకును ఎంతయో మేలు చేయగలదని యూహింపబడెను. వీరు అధికారమునకు తోడనే, నలుపుర ఆశలు వికసించెను. ఇంగ్లండు కార్మికులు, తమ ఆశయములన్నియు నెరవేరు పొందిరి. బిటీషు ప్రజలు నిరుద్యోగము నివారణ యి, ఆశపడిరి. హిందూదేశమునకు స్వయం స్వాతంత్ర్య మొనగబడు నని, భారతీయు ఈజువుకు స్వేచ్ఛ యొనగబడు నని అక్కడి

ప్రజలును, సామ్రాజ్యాహంకారము తొలగునని స్వేచ్ఛాపియును, ప్రపంచశాంతి చేకూరునని శాంతిప్రియులును భావించిరి. కాని, యివియన్నియు అశియాన లయ్యెను. లేబరుపక్షమునకు సంఖ్యా బలము లేనిమాట నిజమే. కన్ఫెరెన్టీపులును, లిబ రలుపక్షమువారును చేతుల గలిపిన, లేబరు ప్రభుత్వ మోడిపోవుటయు నిశ్చయమే. కాని, చేజిక్కిన అవ కాశముల నయినను, వీరు ఉపయోగింపక జారవిడి చిరి. ఇంకను అధికారమునకు రాకముందే, స్వయంనిర్ణయస్వాతంత్ర్యమునకు భిన్న మై, దేశ మంతటచే నిరాకరింపబడిన సైమను కమిషను నియామకమునకు లేబరుపక్షమువా రంగీకరించి; బర్మేశాహెడ్డు ప్రభువు గారి దుష్ప్రయత్నములకు తోడ్పడిరి. ఆపిమ్మట అధికారమునకు వచ్చినప్పు డయినను, హిందూదేశ మిట్టి ఏర్పాటును నిరాక రించెనని తెలిసినపుడయినను, కమిషనును ఉప సంహరింపక, యింకను దానిపైననే హిందూదేశ భావిభాగ్యోదయము సంతను ఆధారపరచిరి. రాజ ప్రతినిధి ప్రకటనమునకు పిమ్మట నయినను, వీరు సమాధానమార్గము నవలంబింపరయిరి. అధినివేశ స్వాతంత్ర్యవిధానమును నిర్మించుటకు వాగ్దానము జేయరయిరి. దేశనాయకులగు గాంధీ పండితమోతీ లాల్ నెహ్రూగార్ల హితవాక్యములను వీరు నిరాక రించిరి. వేరొకమార్గము లేక మహాత్ముని యాజ్ఞా నుసారముగ నవలంబింపబడిన అహింసాబద్ధ మగు సత్యాగ్రహోద్యమమును బలిమిచే నణచివైచు చున్నారు. అంతియగాని, హిందూదేశపు కోర్కె లను సఫలము గావింపవలెనను కుతూహలము గను పటచుటలేదు. లేబరుపక్షమునందే హైందవాశయ ములపట్ల సానుభూతి జూపినవారు కొందరు లేకపో లేదు. కాని, వీరిసంఖ్యలుగాని, పలుకుబడిగాని అత్య ల్పము. వీరయినను తగినపట్టుదల జూపి, లేబరు ప్రభుత్వమును ప్రోద్బలపరచుటలేదు. లేబరు మం త్రులు వెడ్డిపుడ్డు బెన్ను, ఇండియామంత్రిగార్లను పొగడుటతో కాలముగడుపుచున్నారు. వ్యవహారము సంతనువారిరువుర విచక్షణకు వదలిపెట్టిరి. దీనిని బట్టి విధిలేనపుడు దప్ప, వీరు హిందూదేశమునకు స్వా తంత్ర్యమును బుద్ధిపూర్వముగ ప్రసాదింపరని యూహింపవలసి వచ్చుచున్నది. హిందూదేశము విషయమున, లేబరుపక్ష మయినను, లిబరలు పక్ష మయినను, కన్ఫెరెన్టీపు పక్షమయినను ఒక్కరికిగనే మెలగుచున్నారు. హైందవప్రశ్నను, పక్షప్రశ్నగ భావింపకూడ దని, లేబరు పక్షప్రముఖులు తరుచుగ మొరలిడుచున్నాడు. సామ్రాజ్యాహంకారతత్వము, వీరినిగూడ ఇతరపక్షములతోబాటు ప్రేరేపించుచు న్నది. స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్య ప్రధానవాగ్దాన మేమూలకో ఎగిరిపోయినది. దాని నిపుడు తలవెట్టు వారే గనుపింపరు. ఇట్టిస్థితిలో నిరర్థకమగు కాండు లేబిలు సమావేశమునకు ఆత్మగౌరవము గల భార తీయనాయకు లెవరును బోకుండువో, నాశ్చర్య ముండదు. ఈజువు విషయమున గూడ, వీరు అంత్య సందేశము నొనగి, తమ సూచనల నినుమంతయు మార్చ విలుపడదని తెలుపుటచే, ఈజువు సమస్యా పరిష్కారము పట్ల ఆశ లంతరించుచున్నది. పోనీ, ఇంగ్లండులోని ఆంతరంగికసమస్య లయినను పరిష్క రింపబడెనా యనిన, అదియుబుడగలేదు. నిరుద్యోగము పెచ్చుచెరుగు చున్నది. కార్మికులలో అసంతృప్తి

మొండునుంది. కార్మికాశయములు నెరవేరవను నిరాశ వ్యాపించినది. ఇక ఆయుధ విసర్జనము నిమిత్తమై ప్రారంభమయిన నౌకానమావేశము విఫలమయ్యెను. అయినచో మూడుజాతుల మధ్యమాత్రమే ఒడంబడిక కుదరెను. మిగిలిన రెండుజాతులును తమనొకరినను పెంచుకొనవచ్చును. ఇవి పెంచుకొనుచో, మూడుజాతులుగూడ తమ నొకరినను పెంచుకొనుట కవకాశ మొసగిబడెను. మూడు జాతుల ఒడంబడిక స్థిర మయినదిగాక, తాత్కాలికమయినది. ఇది కొలదికాలమే నిలుచును. పిమ్మట దీనిని పూర్తిగా మార్చుటకు వీలు గును. ఈలోపల నయినను, ఒడంబడికను భంగ పరచుటకు వీలు గలదు. ఇట్టిసందర్భములలో లేబరు ప్రభుత్వ మపజయము గాంచె ననుట కేమిసందియ ముండును?

చెన్న నగరస్థితి

ప్రకాశంపంతులుగారి నిర్బంధమునకు బిమ్మట, సత్యాగ్రహ నాయకత్వ భారము ఆంధ్ర ప్రముఖులగు ఉప్పలూరి లక్ష్మీ నారాయణశాస్త్రిగారు నిర్వహింప సమకట్టుట, సమ్మోదావహము. శాస్త్రిగారు కార్మికోద్ధరణమునకును, కాంగ్రెసు సందేశవ్యాప్తికిని, చిరకాలమునుండియు పాటుబడుచున్న సంగతి, చెన్న నగరవాసులకు విదితమే. చెన్న పురియందుగూడ ఉద్యమమునకు నాయకలోప ముండదని నమ్ముట కవకాశము గలుగుచున్నది. చెన్న నగరమునందద్భుతరీతిని పాటుబడుచు, స్త్రీప్రపంచ గౌరవము నినుమడింపజేయుచున్న దుర్గాబాయమ్మగారు ఉద్యమాభివృద్ధికై విశేషప్రౌద్ధ్యం మొనగెదరని యాహించెదము. విన్నటిదినము హైకోర్టుబీచిలో సభ నిషేధింపబడినను, తిలకుఘట్టమునందు సభజరిగెను. సభాధ్యక్షులయిన వి. యల్. శాస్త్రిగారు చేసిన హెచ్చరికను పౌరులు గమనించుట యవసరము. చెన్న నగర పౌరులు సహజశాంతస్వభావులయినను, కొలదిమంది దుండగిండ్ల జోత్యమువలన, అహింసకు భంగముకలుగుటకు వీలుగ పరిస్థితు లేర్పడుచున్నవి. ఇట్టి పరిస్థితులలో, అధికారుల విజృంభణము, వీనిని మరింత విషయము గావించును. ఎట్టి పరిస్థితులలోనైనను చెన్న పురి ప్రజలు అహింసను విడనాడ వలదని, శాస్త్రిగారు చేసిన ఎచ్చరిక సమంజసముగ నున్నది. చెన్న పురిప్రజలు తమకు గల యత్నాహమును కార్యరూపము దాల్పజేయుచో, ఉద్యమాభివృద్ధికి తోడ్పడగలరు. అందుకు మార్గ, సహసము నేమాత్రము వీడినను, ఉద్యమమునకు తీరనిభంగము కలిగిందీచెడివా రగుదురు. లవణ సత్యాగ్రహమున పాల్గొనబాలనివారుగూడ, అహింసను కాపాడుటకయినను బూనుచో, విశేషమగు మేలొనర్పగలుగుదురు. సత్యాగ్రహోద్యమము శాంతముగ నెరవేరుచుండుచో, నాయకులున్నను లేకున్నను నది జయప్రదముగ కొనసాగగలదు. చిన్న స్వామిఅయ్యంగారు దంపతు లీయ్యద్యమమున జేరుట ప్రోత్సాహకరము. ఇటులనే నగరమునందదివరకు ప్రేరణించిన ప్రముఖులు గూడ తోడ్పడుచో, ఉద్యమ విజయము గూర్చి భీతికెంద నవసరముండదు. చెన్న నగరముగూడ ఇతర నగరములతో తులనాగక శూన్యము.

లాంకుపైరువర్తకుని విలాసము
హిందూదేశమునందు ప్రారంభమయిన విదేశ వస్త్ర బహిష్కారోద్యమము లాంకుపైరు వర్తకులలో నలజడి గలిగించుట వింతగాదు. బొంబాయి వర్తకుల నిర్ణయము, లాంకుపైరు వర్తకమునకు నష్టము గలిగించు నని, నౌకాధిపతి యొకరు దెలిపినటుల డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక తెలుపుచున్నది. విదేశవస్త్ర బహిష్కారము, ముఖ్యముగ బ్రిటీషు వస్త్రములకే నష్టము గలిగించునని, వీరినమ్మకము. హిందూదేశమునకు చేరెడి వస్త్రముల దిగుమతులు చాలవరకు తగ్గెనని, వీరు వగచుచున్నారు. ఇందుకు ప్రతిక్రియ యేమి? బ్రిటీషువర్తకుని యుద్దేశ్యముప్రకారము, ప్రభుత్వమువారు బలహీనత జూపక, కఠినముగ పరిపాలించుటవలననే, యిబ్బందులు తొలగు నని, తేలుచున్నది. దీనియర్థము, నిర్బంధప్రయోగమే, విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును గూడ నివారింపగలదనియే. అందుచే, నీయ్యద్యమము పెరిగినకొలదియు, దీనిని నిరోధించుటకు నిర్బంధములు బలపడకమానవు. కలకత్తాలో నిదివరకే నివి ప్రారంభమయినవి. పండిత మదనమోహన మాశవాగారు కలకత్తాలోని విదేశవస్త్ర వహికులందరితో సంప్రతించి, బహిష్కారమును సాధింప సమకట్టిరి. వీరి పిలుపుకు అన్నిప్రదేశములలోను తగిన తోడ్పాటు జరుగుచున్నది. వీరివలె నితరనాయకులుగూడ దీక్షతో పాటుబడుచో, విదేశవస్త్ర బహిష్కారము అనతికాలములో పూర్తి గాక మానదు.

తాళ్లు నరుకుట

మద్యపాననిషేధమునకు, కల్లు నుపయోగించెడి తాడిచెట్లను నరుకుట సాధనమని మహాత్ముడు సూచించెను. మహాత్మునియూదేశము ననుసరించి, వాలంటీరు లీషనికి బూనగ, అందులో నొక వాలంటీరు చెట్టుకింద పడి చనిపోయెను. ఇటుల ప్రాణ మర్పించిన వాలంటీరు భక్తి, మహాత్మునిచే మిగుల కొనియాడబడెను. ఇందుకు ఫలముగ తాడిచెట్ల గలవారు పలువురు వానిని నరుకుట కనుజ్ఞనిచ్చిరి. గాంధీ మహాత్ముడే యిక్కార్యమును మొదట ప్రారంభించెను. కస్తూరిబాయి గాంధీగారి ప్రౌద్ధ్యమునకు ఫలముగ మద్యపాననిషేధ విషయమున ప్రజలలో నధికోత్సాహము ప్రబలుచున్నది. మహాత్ముడు తెలిపినటుల, త్రాగుడు తప్పిదముని ఎల్లరంగీకరించెదరు. త్రాగునివారితో బాటు త్రాగెడివారును ఈ విషయము నంగీకరించెదరు. కాని, తమయెదుట గనుపించెడి యాకర్షణములకు వారు లొంగిపోవుచున్నారు. అట్టి ఆకర్షణములను తొలగించుటకై ప్రబోధము నలుపవలయును. ప్రభుత్వమువారిందుకు తోడ్పడెద రని తలచుట కవకాశములేదు. మహాత్ముడు తలచెట్టిన, ఉప్పసత్యాగ్రహము, మద్యపాననిషేధము, విదేశవస్త్రబహిష్కారములు కొనసాగునడల, బీదలకు మిక్కిలి యుపశాంతి గలుగును. దానితో స్వరాజ్యానందము వెల్లివిరియును.

పిచ్చకు మందు

స్వామి ఆనందుగారు, జమకాలాల్ బజార్ గారి సాసమున బ్రవేశించి, బొంబాయియొద్ద విల్లిపార్టీ లోనత్యాగ్రహప్రస్థానమును నిర్వహించిరి. వీరికి

ఎనిమిదిమానముల శిక్ష విధింపబడెను. వీరి స్థానమును మహమ్మదీయప్రముఖు లొక రాక్షసిం చెదరు. స్వామి ఆనందుగారిపై శిక్ష విధించుచు, వీరికి తీవ్రశిక్ష విధించుట యవసరమే యయినను, కొందర కీ సమయమున పట్టిన పిచ్చయే వీరికి గూడ పట్టియుండుటచే, మితమగు శిక్షను విధించిన చాలుననియు, దీనితో పిచ్చయెగిరిపోవు ననియు, మేజిస్ట్రేటుగారు తమ తీర్పులో వ్రాసినటుల, నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. దేశ స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై, ఆత్మార్పణ గావించు చున్న మహామహుల సందరను మేజిస్ట్రేటుగారు పిచ్చివారని పిలుచుటజూడ, వీరియూహప్రకారము పిచ్చి కర్మ మేదియో గ్రహింపవచ్చును. స్వార్థపరులదృష్టికి స్వార్థత్యాగులు పిచ్చివారుగ గన్పట్టుట వింత గాదు.

ఫ్రెంచి పార్లమెంటుసభ : మహాత్ముని యుద్యమము

ఫ్రెంచి పార్లమెంటుసభలో మాన్ని యరు టెస్సియర్ గారు ముచ్చటించుచు, మహాత్ముని యుద్యమము బాల్వినినము గాదనియు, మహాత్ముడుగాని నేకగుప్తగారుగాని, బాల్విపిక్కుల ఏకెంటులు గారనియు, హిందూదేశకలవరమున కంతకును ప్రజల ఆర్థిక దుస్థితియు, పాలకుల నిరంకుశత్వమును కారణములనియు, నుడివిరి. గాంధీమహాత్ముని యుద్యమమునకు చెడుపేరు బెట్టి దానిని నిందించుటకు పలువురు పూనుకొనుచున్నారు. నిజమేమన భారతీయులకు జన్మస్వాతంత్ర్య మగు స్వరాజ్యము చేకూరుచో, ప్రస్తుతస్థితి చక్కబడగలదు. ఈసంగతిని అన్యదేశీయులు గూడ గ్రహింప గలుగుట, అనుకూల చిహ్నము.

చిట్టగాంగు దుండగములు

బ్రిటిష్ సైనికులకును దుండగిండ్లకును యుద్ధము

పోలీసువారిని గాయపరచి నలుగురు దుండగిండ్లు పారిపోవుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 28:—ప్రభుత్వ ప్రకటన యిట్లున్నది. సిరిగతులలో మాక్రేమియు లేని చిట్టగాంగు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తెలియబరచుచున్నార 14 గురు ఆరెస్టుచేయబడిరి. కాని ఆసలు దుండగిండ్ల పటాలము దొరకలేదు. వారిలో నొక జట్టు కొండరూప బలీయును ప్రదేశముననుండగా సుర్మావా లీవైట్ హార్డు ఈస్టరన్ ఫ్రాంటియర్ రైఫిల్స్ పటాలముల వారితో పోరాడెను. దుండగిండ్ల గో 12 గురు చచ్చిపోయినట్లు సమ్యక్ముగా తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి పటాలములో నెవ్వరను చావలేదు (ఆ. ప్రె.)

హతజారివద్ద పోరాటములు 7, గురు చచ్చిరి

చిట్టగాంగు కొండలవివాదము అడవులలోను దాగుకొని యున్న దుండగిండ్లకును ప్రభుత్వమువారి పటాలములకును హతజారివద్ద జరిగిన పోరాటములో 7 గురు చచ్చిపోయినయొచాలమందికి చెబ్బలు తగిలినయొ తెలిసినది. (ఆ. ప్రె.)

చిట్టగాంగు ఏప్రిల్ 28:—ఈ రోజు ఉదయము హతజారి రోడ్డువద్ద సైనికులకును దుండగిండ్లకును జరిగిన పోరాటములో 12 గురు దుండగిండ్లు హతులైరి. సైనికులలో నెవ్వరను చావలేదు. జిల్లాలో ఈస్టరన్ ఫ్రాంటియర్ రైఫిల్స్ పటాలమువారు తిరుచుచున్నాడు. పట్టము కాంతముగా నున్నది. (ఆ. ప్రె.)

దుండగిండ్లు పోలీసులను కాల్చి పారిపోవుట

ఏప్రిల్ 28 వ తారీఖు ఉదయము టైయిన్ అను స్థలమునందీ వచ్చుచున్న 4 గురిని పోలీసులు వెనీవద్ద అనుమానమువీడ ఆరెస్టుచేసి అసిస్టెంటు మేజిస్ట్రేటు కార్యాలయమునకు తీసికొనిపోయిరి. సోదా ప్రారంభమగుచుండగా వారు రివాల్యరులను తీసి ఒక పోలీసు సభిక్షన స్పెక్టరును, యిద్దరు కాన్స్టేబులును ఒక టెక్సెటు కత్తెడును, ఒక చాక్ దారును గాయపరచి పారిపోయిరి. ప్రజలకు ఒక రివాల్వరు దొరికెను. (ఆ. ప్రె.)

సాక్షి

మద్రాసు కార్పొరేషను సభ:—మద్రాసు కార్పొరేషను సాధారణ సభ 29వ తేదీన సాయంత్రము 5-15 గం. 5 నిమిషమున జరుగెను.

పదుపుటిండ్ల నిర్మాణ చట్టము రాజప్రతినిధి ఆమోదన బడయుట

పదుపుటిండ్ల నిర్మాణ చట్టము గత మార్చి 28 వ తేదీన గవర్నరు జనరలుగారి ఆమోదన బడసినది.

మద్రాసు పోర్టు ట్రస్టు పనివాంఛనంఘము:—పైసంఘము యాజమాన్యమున కేళు సాయంత్రము 4-30 గం. 15 నిమిషమున సమావేశమున బహిరంగ సభ జరుగెను. కీర్తియ్యత ది. శివరావు యం. ఏ. గారు మద్రాసు పోర్టు ట్రస్టు అధ్యక్షులు యొక్క లేఖను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

మద్రాసునందలి మరణసంఖ్య:—గత 13వ తేదీకి అంతమైన వారములో మద్రాసునందు సంవత్సర సగటున వెయ్యింటికి 87.5 మరణములు సంభవించెను. ఇందుకు ముందు వారమున వెయ్యింటికి 89.8 మరణములు సంభవించెను. స్త్రీలు కక్ష 26 మందికి తగిలెను. పిల్లల చనిపోయిరి. పైసాయుడు జ్వరమువలన మరణించినవలన 9. యితర జ్వరములవలన 50 మరణములు సంభవించెను.

రాక ప్రాకటము:—సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్ గారు తిరువాలూరునుండి నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి.

హెచ్. కృష్ణమూర్తిగారు జాయింటు స్టాక్ కంపెనీల అసెంబ్లీలు రిజిస్ట్రార్ బరహంపురమునుండి నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి.

ఇ. కాక్ రాజ్ సిన్హా, ఎ. సి. యస్. గారు నిన్ను మధ్యాహ్నము టెంగూరునుండి మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి.

చెన్నరాష్ట్ర ప్రాస్థలిపి సంఘము

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 24:—పై సంఘ కార్య నిర్వాహక సభ వారమున నేడు ఉదయము తిరువల్లిక్కేలో సభ జేసి యీ క్రింది తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించిరి.

ఈ పై సంఘ సభ్యులకు యం. యస్. జగన్నాథ అయ్యర్ గారు ప్రెస్ గ్రామర్ పదవినుండి, ఇండియా బర్నాల ఆడిటరు జనరలు యొక్క ప్రైవేటు పెట్రోలింగ్ నియమింపబడినందుల కిసంఘమువారు ఆతనిని అభినందించుచున్నారు.

సంస్థాప్రజలసమావేశము మరల వాయిదా వేయబడుట

సంస్థాప్రజల సమావేశ గౌరవకార్యదర్శులు యిటుల వ్రాయుచున్నారు. కొంతకాలము క్రితము సంస్థాప్రజల సమావేశము ఏప్రిల్ మాసమున టెంగూరులో జరుగునని ప్రకటించబడినట్లు జరుగక కొన్ని కారణములచేత సమావేశము వాయిదావేయబడినట్లు చెప్పినది తెలుపుటకు కార్యదర్శులు చింతించుచున్నారు. ఈ సమావేశము మేమాసాంత్యమున జరుపబడునని ఆహ్వానసంఘము వారు నమ్ముచున్నారు. సమావేశము జరుపబడుటకు ఏర్పాటులు చరుగుటగా జరుగుచున్నది.

హైకోర్టు నమ్మద్రతీరమున సభల నిషేధింపబడును ఇకమిడట హైకోర్టు సమ్మద్రతీరమున చేయబడునభల నన్నిటిని పోలీసు కమిషనరు నిషేధించుటలు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నరాష్ట్ర వకీళ్ల గుమాస్తాల సమావేశము

పై సమావేశ ఆహ్వానసంఘమువారు గత 17 వ తేదీన శ్రీ రామవయ్యగారి అధ్యక్షతన సభజేసి శ్రీయ్యత. పి. గోపాలస్వామియ్యగారిని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగా గౌ. డి. బి. టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యర్ గారిని సమావేశ అధ్యక్షులుగాను ఎన్నుకొనిరి. ఈ సమావేశము రాజ్ పు మేమాసము 7, 8 తేదీలందు మధురలో జరుపుటకు తీర్మానించిరి. గౌ. డి. బి. టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యర్ గారు అధ్యక్షత వహించుటకు దయతో అంగీకరించుచున్నారు. సమావేశమునకు వచ్చేడు ప్రతినిధుల నుండి రూ. 2 రుసుముగా వుచ్చుకొనినట్లు తీర్మానింపబడెను. ప్రతినిధులకు భోజన బసవతులు ఉచితముగా ఏర్పాటుచేయబడెను. వకీళ్ల గుమాస్తాల సంఘములన్నియును తమ ప్రతినిధులను సమావేశమునకు పంపి సమావేశము జయప్రదము గావింపవలసి కార్యదర్శి కోరుచున్నారు.

హరతాళము నాటి అల్లరులు

పొరబడి పోలీసు జవానుపైనే కేసుదెచ్చుట

తప్పు తెలిసికొని కేసు నువసంహరించుకొనుట

బిచ్చగానికి శిక్ష విధించుట

22 వ తేదీ చెన్నపురియందు జరిగిన హరతాళము సంఘములో బాలసుబ్రహ్మణ్యచెట్టి తోళ్లవర్తకదనియు, ధనము గలవాడనియు, ఇదివరలో 4 మాసములక్రిందట ఆతనిని 'పెవల్' కానిస్టేబులుగా చేర్చుకొనియరిగినయు, పోలీసువారిసం గతి కరుంగక పొరబాటున వారిని ఆరెచ్చు చేసినయు, పోలీసు కమిషనరుగా రిపుడు ఆతనిపై కేసును ఉపసంహరించుకొన దలంచి నారనియు చెప్పిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారు పోలీసువారా ఉపసంహరించుకొన గోరునది అని ప్రశ్నించిరి. శ్రీ కోయిలో గారు నవ్యును సమాధానమొసంగుచు ఎచ్చటో ఎదో పొరబాటు జరిగినదనియు, ఇప్పుడింతకును కమిషనరుగారు కేసు నువసంహరించుకొన గోరుచున్నారనియు పల్కిరి. అంతట ముద్దయి వదలివేయబడెను.

మరియొకనికి వార్తము దినములు శిక్ష

రామస్వామి రెడ్డియ్యనాతడు పోలీసు వారిపై రాళ్లు రువ్వెను నేరముపై ఒకవారము కఠినశిక్ష విధింపబడెను. ముద్దయి తాను నిర్దోషినియు, తనకు భగవంతుడే సాక్షియనియు, తెల్పును.

బిచ్చగానికి శిక్ష

మధుర నివాసియగు రామచారియను బిచ్చమెత్తి జీవించు కుర్రవానిపై గూడ పోలీసువారిపై రాళ్లు రువ్వెనని నేరముపా పబడెను. కోర్టువరకు నిర్బంధమానం దుండునట్లు శిక్ష విధింప బడెను.

మాజిస్ట్రేటు గారు :—“నీవద్ద డబ్బు ఏమైన గొడవా?” యని ముద్దయి నడిగిరి.

ముద్దయి:—ఇదివరకే పరీక్షించి కూచిరి. ఒక్కడ ముడియైన లేదు అని బిచ్చపుకోలేను విడిచివేసెను.

లక్ష్మీ నరసయ్య అను పిల్లవానిపై గూడ రాళ్లు రువ్వె ననది నేరమే కొనిరాబడెను. ఇతడు 18 సం. లకు లోబడిన వాడని న్యాయవాది పలుకుటచే పరీక్షై చార్జ్ డబ్బు కంప బడెను.

ఉదకమండలము వార్తలు

ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీ వారు గవర్నరుగారికి స్వాగత మొసగుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, ఏప్రిల్ 21 :—ఈసంవత్సరము ఉదకమండలమునకు పలువురు ప్రముఖులు వచ్చియున్నారు. జోధ్పూరు మహారాజుగారు మైనూరు మహారాజుగారు బొబ్బిలిరాజు ఇచటికి వచ్చియున్నారు. మాచిలిపూరు మహారాజు, తిరువాన్కూరు జానియరు రాజుగారు విజయనగరం రాజు గారు త్వరలో రానున్నారు.

ప్రభుత్వ కార్యాలయములు 28 వ తేదీ ఇచ్చట తెరవబడును. గౌ. ఎ. వై. జి. కాంబెల్, సర్ మహమ్మద్ ఉస్మాను, సర్ యం. కృష్ణమనాయకు గౌ. ముత్తయ్య మొదలియ్యగారు ఇచ్చటికి వచ్చియున్నారు. ఉదకమండలము గుఱ్ఱపుసంఘములు మే 8 వ తేదీ ప్రారంభమగును.

గవర్నరు గారికి స్వాగతము

మామూలు ప్రకారము ఉదకమండలమును సేవలు సంఘమువారు గవర్నరుగారికి స్వాగతప్రమును సమర్పించిరి. మార్గమంతయు ఆర్మీతో కడుగువ్యయం ఆలంకరింపబడెను. మునిసిపలు సంఘపు అధ్యక్షులగు ఎ. డేవిసుగారు స్వాగతప్రమును చదివి సమర్పించిరి. (తెలివార్)

చెన్న నగరములోని ఏర్పాటులు

మదరాసు నగరమున లవణసత్వాగ్రహాలు భౌతిక ర్తవ్యముగూర్చి యోచించుటకు తమ కేంద్రస్థానమును ఉద్యానవనమునందు నేటిసాయంత్రమున సభయేర్పాటుజేసిరి. ప్రతిదినము 5 గురు చొప్పున కాసనోల్లంఘనము జరుప నిశ్చయించిరి. బుధవారమునాడు నగరలో తొలికోజన నున్నంత అల్లరి జరుగలేదు. పోలీసువారు పెద్దవిధులలో అచ్చటచ్చట లారీలు పూనిపచాగుచేయుచుండిరి. ప్రతిపోలీసువ్యవస్థలోను రెండు మోటారు బస్సులు కొంతమంది జమానులు సర్వసిద్ధముగ నుంచబడిరి. అధికారులు తరుచు ప్రతిష్టనుటకు పోయిచూచుచు వ్నారు. పోలీసుజమానులతోనిండిన మోటారుబస్సులు తరుచు పీఠులలో తిరుగుచుండెను.

స్వదేశీ సరిఘము

విదేశ వస్తుబహిష్కారమునం దభిమానము గలవారందరును 28 తేదీసాయంత్రము సభ జేసి యీ దిన వ రీతి తీర్మానించుకొనిరి. ప్రతివారము స్వదేశీవస్తువుల ప్రదర్శనము జరుపుట. (2) నగరమున ఆరు భాగములుగ విభజించి ప్రతి భాగమునందు కొందరు సభ్యులు పోయి ప్రజలకు స్వదేశీ వస్తువులు చూపి ప్రమాణములు చేయించుచుందురు. (3) కరపత్రములను ప్రకటించుట. మహాజనసభలో కేంద్రప్రదర్శనకాలయేర్పాటుజేయుట. సహాయము జేయగోరువారు మహాజనసభ హాలులో నుండు కార్యదర్శులకు వ్రాయవలెను.

పోలీసువారు దారిబోయిడివారిని కొట్టిన వివరములను తెలుపుచు వకీళ్లు టి. ఎం. వేదాంతం, టి. జి. ఆరావముదను, కె. నుబ్రహ్మణ్యంగార్లును, కె. రాజగోపాలను, ఎ.కా. వి. కర్మ గార్లును ప్రతికలకు లేఖలు వ్రాసిరి.

చోలింగనల్లూరులో సత్వాగ్రహము

చోలింగనల్లూరునకు యాత్ర స్థలమునకువలె ప్రజలు వచ్చుచున్నారు. వాలంటీర్లు తయారుజేసిన ఉప్పుమల్లను జూచి గ్రామములుగూడ ఆ ప్రక్కనే పెద్దమల్లను యేర్పాటుజేసిరి. ఒకదానియందు నీరునిండెను. వాలుగైదుకోజలలో అందు ఉప్పు తయారుకాగలదు. ప్రతిదినము వాలంటీర్సభలు జరుగుచున్నవి. శ్రోత్ర జట్టు వాలంటీర్లు నేడు వచ్చిరి.

మోటారు డ్రైవరులను కొట్టుట

మంగళవారమునాడు మదరాసు హైకోర్టులో మోటారులందు తావునకు పోలీసువారును, సోల్దరులును బోయి అట నున్న డ్రైవరులను కొట్టినట్లు హిందూపత్రికకు తెలియుచున్నది. న్యాయ సర్ రామేశం పంతులు, వకీళ్లు, బి. సీతారామరావు, కె. భావ్యం, బి. రాజగోపాలాచారి, బి.ఎం. నుబ్బరాయరు గార్లు డ్రైవరులకు డబ్బులు తగిలెను.

దౌర్జన్యమునుగూర్చి విచారణ

మహాజనసభా కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు అత్యవసర సభ జేసి 22 వ తేదీన నగరలో జరిగిన దౌర్జన్యకృత్యముల గూర్చి విచారింప ఒక ఉపసంఘమును నియమించిరి. పిద 26, 27 తేదీలందు సాక్ష్యవిచారణ గావించురు. అల్లరి జరిగినపుడు చూచినవారును, డబ్బుల తినివారును, సాక్ష్యమిచ్చు గోడ వారు తమకేర్లకు కార్యదర్శి కరిగింపగోరుచున్నారు.

కడలూరులో ఉప్పు తయారుజేయుట

కడలూరులో వాలంటీర్లు సముద్రపు ఒడ్డునకు బోయి ఉప్పు చేయుటకు యత్నించిరి. కాని పోలీసువారు వచ్చి పొయ్యిలలో ఇసుక చల్లియు, నీరు జల్లియు అర్పివేసిరి. సాయంత్రము 4 గంటలవరకు అట్లే జరిగెను.

జప్తినుపక్షము

(స్వకీయవిలేఖరి)

బ్రాహ్మణులను పక్షమునందు చేర్చుకొనుదీక్షయమై ఆలోచనలు

ఉదకమండలము, ఏప్రిల్ 28:—జప్తి గుఱ్ఱపు కార్య నిర్వాహక సంఘసమావేశము 27 వ తేదీ నెల్లూరులో జరుగె న్నది. ఈసమావేశమున పక్షమునందు బ్రాహ్మణులను చేర్చుకొ ను విషయమై చర్చజరుగును. కార్యవర్గ సమావేశమునకు ఒకా శ్కొజ్జిలవారు ఇరువురు ప్రతినిధులను పంపవచ్చును. మద్రాసు నగరమువారు 10మంది ప్రతినిధులను పంపవచ్చును. అధ్యక్షుడు 12మందిని పేర్కొనెదరు. ఈసభయందు గావింపబడు స్వాగతము విగుల ముఖ్యమైనదిగ నుండును. (ఆ. ప్రె.)

ప్రకాశముగారి నభినందించుట

చెన్నపురి పౌరుల బహిరంగ సభ

సత్యాగ్రహోద్యమము నిరంతరాయముగ సాగింపబడును

మదరాసు ఏప్రిల్ 24:—చెన్న నగర పౌరు లనేకవేల మంది నిన్న సాయంత్రము తిరువల్లి క్లబ్బి సమద్రతరమున సమావేశమై ప్రభుత్వము వారిచే శిక్షింపబడిన నాయక సింహమగు టంగుటూరు శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారి నభినందించిరి. శ్రీయుత వి. ఎల్. కాశ్రిగారు అధ్యక్షతవహించిరి. బాతీయగీతములతో కార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను.

వి. ఎల్. కాశ్రిగారు అధ్యక్షతవహించి కార్యక్రమమును ప్రారంభించుచు ప్రస్తుతసమయము చెన్న నగరవాసుల కన్ని పరీక్షవంటి దని నుడిచిరి. గత 2 1/2 శోబలలో ప్రజానాయకుల నాద్యరిని ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధించి కారాగారమున కుండిరి. వారు తమ దేశమున స్వాతంత్ర్యమును గాఢముగ ప్రేమించుటయే వారి నన్ని నేరము. ఆ నాయకులను నిర్బంధించి నంతమాత్రమున చెన్న నగరమున బాతీయోద్యమ మంతరించునని అధికారులు భావించునటులున్నది. కాని వారు చాల పౌర బుధి. మదరాసు ప్రజలలో జీవమున్నదా యని ప్రతిపాదన ప్రక్షింపుచున్నారు. కావలసినంత జీవమున్నది. నాయకుల నిర్బంధ మాత్రమున చెన్న ప్రజలు ఉద్యమమును విడనాడు వారుగారు. గాంధీమహాత్ముడు నుడివినటుల నాయకుడున్న న నాయకుడు లేకపోయిననుగూడ ఉద్యమము చివరవరకు సాగుచునే యుండును.

దౌర్జన్య రాహిత్యమును గురించి నుడువుచు సత్యాగ్రహ జయమున కది ఆయువు పట్టెను అధికారు లెట్టిదౌర్జన్యమునొనర్చినగూడ, కాంతముగనుండవలెనని హెచ్చరించిరి. ఈ విషయమునుగురించి ప్రజ లిదివరకుకంటె చాల ఎక్కువశ్రద్ధవహించవలెను. ఇంతవరకును ఎట్టిలోపములున్నను చక్కచెట్టుకొని, ప్రజల నడుమనుగై దైర్యసాహసములతో నడిపించిన నాయకసింహముగ ప్రకాశముగారును, వారికంటెను ముందుగనిర్బంధింపబడిననాయకులును ఇప్పుడు మనలోలేరు. నాయకత్వమును కార్యనిర్వహణ భారమును, అంత అనుభవములేని చిరుతయ నుగ్గులపై పడినది. అనలే కష్టమును నీకార్యనిర్వహణభారమును, ప్రజలందరూను, దౌర్జన్యరాహిత్యముగ నున్న నేడప్పు, వహించి, జయప్రదముగ నిర్వహించుట దుస్సాధ్యమగును." అని నుడిచిరి.

కె. యస్. గోపాలకృష్ణగారు పిమ్మట భావోద్వేక పూరితముగ నుపసవించుచు, ఆంధ్రదేశపు సింహము, 20 దినములు, చెన్న ప్రభుత్వమును గడగడవణించి, ఈ దినమున కారాగారము నకు జననని నుడిచిరి. వివరములయందు ఎట్టి భేదాభిప్రాయములున్నను, ఈ కష్టసమయమున వానినెల్ల వదిలిపెట్టి, బాతీయ సంగ్రామమున దుముకవలెను. లాహోరు కాంగ్రెసు తీర్మానములో, ప్రకాశంపంతులుగారి కన్నియో అభిప్రాయభేదములుగలవు. లాహోరు కాంగ్రెసు తీర్మానములను, ప్రకాశము గారెదిర్చిరి. కాని, గాంధీ మహాత్ముడు పోరాటమును ప్రారంభించి; కాననోల్లంఘనమును ప్రారంభించినపుడు, తన భేదాభిప్రాయముల నావలచెట్టి, మహాత్మునికి చాటుటయెననిది, కాంతి యాతమును నీ సంకలనమరమున, అసామాన్యమగు పౌరుషదైర్యములతో క్రురలనెదిర్చి పోరాడి, కారాగారమున కరిగెను. అట్టి నిష్కలంక మగు దేశభక్తియే ప్రతి భారతీయునకు నాదర్యముగ నుండవలెను అని ప్రతీధించుచు గోపాలకృష్ణగారు, ప్రతియువకుడును సత్యాగ్రహమున జేరవలెనని హెచ్చరించిరి.

శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు

"మనముధ్య నీదినమున, నాయకసింహముగ ప్రకాశము గారు లేనందుకు" శ్రీమతి దుర్గా బాయిమ్మగారు విచారమును "ప్రకాశము పంతులుగారు ప్రస్తుతము భారతీయవీరుల కావాసము కారాగారము నలంకరించినందుకు" సంతోషమును కలిపిరి. ఇది ఉపన్యాసములకు సమయముగాదు. పనిచేసి జాపవలసిన సమయము. ప్రభుత్వమునా రొసర్చు దౌర్జన్యములకు ప్రజ లేమాత్రమును వెదరి పోరిపోరాడు. ప్రకాశంపంతులుగారి యనంతరము, చెన్న నగర సత్యాగ్రహోద్యమమునకు నాయకుడెవరు. అని ప్రతిపాదన ప్రక్షింపుచున్నారు. నాయకులైన తన ముందుకు రానియెడల, కేవలము గాంధీమహాత్ముల వారే నాయకులు. వారి యాజ్ఞలను శిరసావహించి, ప్రజ లీ యుద్యమమును జయప్రదముగ నిర్వహింపవలెను. ఈరాష్ట్రమునం దితర జిల్లాలో విద్యాధికులును వ్యాప్యవాదులును ఎంతయోమంది చేతమాత్ర విలువునువిని వెంటనే తమ పుట్టులవదిలి సమరంగమున కురుకుమండగా చెన్న నగరమునందలి లాయర్ల యొక్కయు విద్యాధికులయొక్కయు హృదయములయందావంతయు సంచలనము గలుగకపోవుట విచారకరము.

ఇంతవర కీ యుద్యమమున చేరుచున్నది సామాన్యజనులే గాని ఇదివరకు పెద్ద పెద్ద వేర్లు సంపాదించినవారు గారు. ఈవరమున పురుషులకు దైర్యములేక ముందుకురావాలని యెడల వారి శ్రీలైన నీయుద్యమములోనికి పంపవలెను. మేము విదేశీయ ప్రభుత్వముతో, పోరాడి తప్పక మగవారికి స్వాతంత్ర్యమును దెచ్చి యివ్వగలము అని దుర్గాబాయిమ్మ గారు హెచ్చరించిరి.

రత్న సభాపతి మొదలియారు, ఎం. యస్. నుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, నుబ్రహ్మణ్యం మొదలగు వారు మరి కొందరు, ప్రకాశంపంతులుగారి నభినందించుచు సత్యాగ్రహోద్యమమున విరివిగజేరి, ధనసహాయ మొనర్చవలెనని హెచ్చరించిరి. డా. నటరాజన్, హృషీకేశకర్మ, అబ్దుల్ ఖాదర్ సాహెబు గార్లుగూడ మాటలాడిరి.

అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు, చిన్న సావి ఆయ్యంగారు వారి సరియునుగూడ సత్యాగ్రహోద్యమమున చేరిన ప్రకటించిరి.

కన్నయ్య కంపెనీవారు రు 250 లను కట్టుపెట్టగారు రు 25 లను సత్యాగ్రహోద్యమమునకు విరాళముల వాగానము చేసిన గూడ అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. పిమ్మట వందేమాతర ధ్యానములతో సభ ముగిసెను.

కలకత్తా శాసనోల్లంఘనము

చేయవద్దన్న సభలను చేయుదురు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22—కలకత్తాలో సభలుజరుపకూడదని పోలీసు ఉత్తర్వులు బారీచేయబడెను. కాని, శాసనోల్లంఘనసంఘమువారు యీ ఉత్తర్వుకు అతిక్రమించుటకు తీర్మానించిరి.

క్రొత్తపందపార్కులో నొక సభచేసిరి. కాని సభను పోలీసు వారు చెదరగొట్టిరి. ఒక పోలీసు అధికారికి సభ ముగిసిన వెనుక దెబ్బ తగిలెను.

కలకత్తా సమీపములోను లాటువారి వారిదుర్మారుల బహిరంగసభ జరిగెను. 380 మంది వలంటీరులు చేరిరి. వీరిలో ముగ్గురు స్త్రీలు కలరు.

పిక్చుల ఊరేగింపు ఒకటి జరుగునని ఎంచి పోలీసుబంధోబస్తులు చేయబడెను. కాని, ఊరేగింపు జరుగలేదు. ఘాతాశయ జరిగిన రోజున పోలీసువారి చర్య ఆశ్చర్యమని వినిపించుచు పిక్చులందరు గురువారా బాల్ గంజ్ వద్ద సభచేసి తీర్మానించిరి.

ఉప్పున త్యాగ్రహ విభృంభణము

పోలీసువారు ఎంత అడ్డుచెట్టినను సత్యాగ్రహము విజృంభించుచున్నది. అన్నిటికన్న మహిమ్మతమలో తీవ్రముగా నున్నది. పివహానీ, కాంటాయి, (విడ్డుపూరులో) మిర్జాకాలు (బారీపాలు) రారూలీ (ఖుల్నా) ఇవిగాక 24 పరగణాజిల్లాలో నోవాకారీ, చిట్టకాంగు, కలికపూరు, మిలా ఆనుకొట్ట ఉప్పు చేయబడుచున్నది. ఈ కేంద్ర ప్రదేశములందు మాత్రమే గాక యీ ప్రదేశముల పరిసర ప్రాంతములందుగూడ సత్యాగ్రహము జరుగుచున్నది.

గ్రామములో ప్రచారము స్త్రీలు చేయుచున్నారు. జోగ్గిరియ్య గంగూలీ కన్యగారును, కాంతిదాసు కన్యగారును పివహానీ (విడ్డుపూరులో) స్త్రీలుఊరేగింపుజరుపుచున్నారు. విదేశ వస్త్రధారణము సారాదుకాణముల విక్రయనిరోధము నిగల్పుదుకాణముల విక్రయనిరోధము చేయుచున్నారు. మిడ్డుపూరులో భారతీయు డెవ్వని నోటిలోను నిగల్పుకన్పించుట లేదు. (ఫ్రీ. ప్రె.)

ఉప్పు పరీక్ష

నవసారి కేమికలు అనలైజరు రిపోర్టు

కరాడీ - జలల్వారు, ఏప్రిల్ 23:—ఇతడు పలునిధములుగ సత్యాగ్రహఉప్పును, మందుకలుపబడిన ఉప్పునుగూడ పరీక్షించెను. (1) మట్టి ఉప్పునీరు, (2) ఉప్పుగడ్డలు, (3) తెల్లని ఉప్పుగండ, (4) ఎర్రరంగుల ఉప్పు అను నీ నాలుగు రకములును పరీక్షింపబడెను. మొదటిరకములో 1, ఎల్బుము సాల్టు అనబడునట్టి మెగ్నీషియంసల్ఫేట్ కలదు. ఇది కడుపులో వ్యర్థమైన కలుగజేయును. విరేచనములనుగూడ కలిగించును. రెండవరకములో ఇదియే గడలగాను హెచ్చుగానే యున్నది. మూడవరకములోగూడ నటులేయున్నదిగాని నీరు యిగిరిపోయినది. నాల్గవరకము మామూలు ఉప్పువలెనే యున్నదిగాని మెగ్నీషియా సల్ఫేటు కొద్దింత హెచ్చుగానున్నది అని యితడు ప్రకటించెను. (ఫ్రీ. ప్రె.)

మధ్యపరగణాలు

యస్. సి. కేల్కరుగారు పెకలోసత్యాగ్రహమును సాగించి రాత్రి యిచ్చి కిక్కిచేరిరి.

ఇపుడు చేరిన వార్తలు

శ్రీ నడింపల్లి నరసింహారావుగారిని అరెస్టుచేయుట

నేడే విచారణగూడ పూర్తియగును
గుంటూరు, ఏప్రిల్ 24:—గుంటూరు మునిసిపలు చెయిర్మను శ్రీయుత నడింపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావుగారిని నేడు మధ్యాహ్నము 1 1/2 గంటలకు 108 నెక్స్ నుకొండ అరెస్టు చేసిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు విచారణ ప్రారంభమగును. నేడు సాయంకాలము 6 గం. 20 ని. లోగా శిక్షగూడ వేయబడును. వెంటనే రాజయంద్రీ తీసుకొని వెళ్లెదరు. (స్వ. వి. తం.)

అటులో పోలీసువారు ఉప్పుతో మందుగుండును కలుపుట

మహాత్ముడు ఉప్పును పరీక్షకు పంపుట
నవసారి, ఏప్రిల్ 21:—అటులో నున్న ఉప్పుపైని పోలీసువారు యెడోయొక గుండును చల్లిరని నేడు మహాత్మునకు తెలుపబడెను. ఆ గుండును కలుపుచే ఆవుప్పు చేజక్కినది. దానిని నోటిలో వేసుకొనగా చేదుగా నుండెను. ఆవుప్పును పరీక్ష చేయుటకు మహాత్ముడు ప్రణిబులకడకు పంపెను. (ఆ. ప్రె.)

ఇది నిజమైనవార్త కాదని పోలీసుసూపరింటెండెంటు తెలుపుట

జలల్వారు, ఏప్రిల్ 23:—“ఇది కేవలము అసత్యము. నేను ఉప్పుచదులను పూర్తిగా వదిలివేసితిని. వలంటీరులు యిప్పటికిని ఉప్పుతీయుచునే యున్నారు. ఉప్పును మట్టిలో కలుపుటకు సాల్పుడిపార్కుమెంబువారుగూడ చాలచిత్తుతో పనిచేయుచున్నారు.” అని పోలీసు డిప్టీ సూపరింటెండెంటు అంటియాగారు మావిలేఖరితో చెప్పిరి. (ఫ్రీ. ప్రె.)

విదేశ వస్త్ర బహిష్కారము

కలకత్తాలో ఉత్సాహము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 23:—గాంధీమహాత్ముని ఉద్యమము ప్రారంభ మైనప్పటినుండియు వర్తకలలోను ప్రజలలోను విదేశ వస్త్రములను బహిష్కరింపవలెనను ఉత్సాహము వచ్చినది. ఈఉద్యమమును పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు చేతటి నడిమొదలు ఉత్సాహము అతిక్రయించినది. పండిత మదనమోహనమాలవ్యగారు ఈరోజు ఉదయము యిక్కడికి వచ్చిరి. విదేశవస్త్ర బహిష్కారము విషయమై మరాఠ్ డి. బట్టలవర్తకులతో వారు ఈసాయంత్రము సంప్రదించెదరు. తరువాత చేయదగిన కర్తవ్యము నిర్ణయింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదీయులు సత్యాగ్రహ మొనరించుట

మొదటిదశము నేడు బయలుదేరుట

బొంబాయి ఏప్రిల్ 20:—నేడు ఉదయమున మహమ్మదీయ వలంటీరులు ప్రత్యేకముగా నవనగవడాలోని హిలాలము చూడలము కడనుండి బయలుదేరి మహమ్మదీయులు హెచ్చుగానుండినట్టి పెండిబాగు, డోంగ్రీసాండుహరస్టు కోడు మున్నగునీధులగుండ కాంగ్రెసుకార్యాలయమునకు వచ్చి వివమృతము వెల్లడించిరి. అటునుండి చాపట్టికెల్లి ఉప్పుతయారు చేయుటకు సముద్రపు నీటిని కుండలలో యిండ్లకు పట్టుకొని పోయిరి. వేలకొలది ప్రజలు వీరివెంట వెళ్లిరి. (ఫ్రీ. ప్రె.)

కంజీమాప్త రుగారికి శిక్ష

ఆరు నెలలు విడిఖయిదు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 22:—బొంబాయి కార్పొరేషను సభ్యుడు కంజీమాప్త రుగారి పైని లేబడిన కేసువిచారణ నేడు మధ్యాహ్నము జరిగినది. ఆరు నెలలు విడిఖయిదు వేయబడెను. వలంటీరు లకు పోషణ గారికి మూడు నెలలును వ్యాసు గారికి రి నెలలును శిక్ష వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

విదేశవాసులు

భారతీయుల కోర్కెలు

స్వతంత్ర కార్మికవత్సమువారి సహాయము

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 21:— బర్మింగ్హాములో స్వతంత్ర కార్మికవత్సమువారు సమావేశమై భారతీయులు, ఈజిప్టువారు,కు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యపు హక్కులందవలసినదే అనియు రాజకీయబంధీలను మన్నించి విడిచిపెట్టవలెననియు మొరటునేరము విచారణను మానవలెననియు ఇండియాతో స్నేహముగ సమావేశమై మాట్లాడుట కున్న చిక్కులన్నిటిని తొలగించవలె నని తీర్మానించిరి.

ల్యాన్సుబరిగారి యువన్యాసము

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 21:— బ్రిటిషుజాతి భావిభాగ్యోదయము వర్తకవన వికృతయందేగాక చీనా ఇండియాలోనూ, ఆసియా అంతటనున్న ప్రజలకట్ల సానుభూతివిధానము వారి భావములను గ్రహించుటవిధానము అధారపడియున్నది. మన భారతమిత్రులు ముందేమిచేసెనో యని ప్రశ్నించుచిరి. కార్మిక ఉద్యమమువంటి యుద్యమములో అదర్శప్రాయముగాని పరిస్థితులందు అదర్శమును అవలంబించుటకు ప్రయత్నించినపుడు కొంతరాజీ అవసరము, తప్పదనిరి. వీరు చనిపోయినపిమ్మట రాజీ అవసరమేదో, కాని మేము తుదివరకు అన్నప్రకారము ప్రవర్తించితిమని దర్శముగ బలపట ఉత్తర వివేక మనిపించుకొనునని ల్యాన్సుబరిగారినిరి. జపాను నూలుసరకులపై సుంకములను విధించుటచే లంకాపైదను నూటికి 5 లాభించెను గాని అలాభముగూడ సున్న అయినది. నూటికి 20 చొప్పున జపాను ప్రభుత్వమువారు రైలుకేపును ఎగుతులపై ప్రతీక్షియగా క్రిందిరి. ఇదియే కారణము.

చిటగాంగు కల్లోలము

(రూటరు)

బ్రిటిషు పత్రికలు - బెంగాలు ఆర్డినెన్సు

లండన్, ఏప్రిల్ 21:— బెంగాలు ఆర్డినెన్సును మరల ప్రశ్నపెట్టుట తప్పని సరి అయినదని డెయిలీ క్రానికలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

చిటగాంగులో ఇప్పుడు కడుసాహసముగ జరుగుచున్న పట్ట గాంధీగారివలననే. గత 7 సంవత్సరములనుండి ప్రభుత్వమువారి కిచ్చిన అధికారము పనిచేసెను. ఈపట్టను ఆడంచుటకుగూడ ఇది లాభించునని డెయిలీ క్రానిక పత్రిక ఆశించుచున్నది.

ప్రభుత్వమువారు ఆత్యవసర సమయములందుపయోగించుట కీయబడిన అధికారమును విడుదలతో భావింప కుపయోగించిరని రాబోవు అల్లకలలుగూడ లేదని జేయవచ్చునని మైక్రుసప్రతిక వ్రాయుచున్నది రాజకీయ అశాంతిలక్షణములను మిగతా వ్యాపించుచున్న రాజకీయము నుపేక్షజేయుచు తనకాసనములనే ఇగ్నోనుప్రభువు రద్దుచేయుటచే ఆయన గొప్ప తప్పును చేసినవాడాయె నని మార్క్సిస్టు పత్రిక వాదించుచున్నది.

బ్రిటిషు రాజకీయములు

(రూటరు)

నాలవపక్షము

లండన్, ఏప్రిల్ 21:— ఇంగ్లండులో స్వతంత్రకార్మిక పక్షమువారు పార్లమెంటులో ఒకపక్షమును స్థాపించుచున్నారని తమవిధానము సంగీకరించినవారినే ఇందులో జేర్చుకొనెదరు.

కార్మిక ప్రభుత్వము

భారతదేశ వ్యవహార ప్రకటనము

ఇండియాలోనున్న సివిలియనుల కలవరము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 21:— త్వరలో కార్మికప్రభుత్వము వారు భారతదేశ వ్యవహారములనుగూర్చి ఏదో ప్రకటించునన్నారుని చెలిసి ఇండియాలోనున్న సివిలియను ఉద్యోగులు భారతీయుల ఆశయములు కలవరబడుచున్నారు. ఇట్టిప్రకటన మొత్తముగూడని ఇండియాలోనున్న లండను మైక్రు పత్రిక ప్రత్యేకవిలేఖరి చెబుచున్నాడు. మితవాదులకు చేరదీసినను ప్రయోజనము లేదనుచున్నాడు. వీరు తమ తీర్మానములప్రకారము నిలబడలేదనియు సత్యాగ్రహము గావించు చర్యలను అడంచజాలరనియు ఈ విలేఖరనుచున్నాడు. వీరు బహిరంగముగ సత్యాగ్రహములను ఖండిచజాల వనుచున్నాడు. కార్మికప్రభుత్వమువారి సమాగ్రము సదుపాయములను జూపినను అయ్యది గాంధీగారి వలననే అనియు ఆయన యుద్యమవిజయ మనియు అనెడ రనుచున్నాడు. కాని అట్టి సదుపాయమును జూపినను ప్రయోజన ముండదనుచున్నాడు.

మహాత్మా గాంధీ యుద్యమమునకును ఇండియాలో జరుగుచున్నదనెడి దౌర్జన్యమునకును సంబంధము లేదనియు ఇండియాలో ఈరెండును ప్రత్యేకముగ నున్నట్లు అధికారులు గ్రహించిరని శ్రీ ప్రెస్ విలేఖరి చెబుచున్నాడు. దౌర్జన్యముపై చర్యను దీసికొనుటకు తోడ్పడు అధికారులు గాంధీగారి యుద్యమముపై ప్రభుత్వము దృఢమెత్తును వీరగూడ ప్రతికూలు రగుడురని చెలియుచున్నది.

లండన్ నాకాదళ నిర్ణయసభ

ఒడంబడిక సంతకమాయెను

(వై లె ట్)

లన్సన్, ఏప్రిల్ 22:— నాకాదళ నిర్ణయపు టాడంబడికను 12/40 గంటలకు నేడు సంతకము జేసిరి.

రాబోవు నాకాదళసభ

మరల జరగబోవు నాకాదళ సభ 1980 లో జరగును. లేదా ఈలోపుగ కుభిపరిశ్రాంతి యేర్పడిన ఆసలుసభకే అవసరముండక పోవచ్చునని రాంకే మగ్నాల్టాగా రనిరి.

వాషింగ్టన్ జినివా సభలకంటె ఈసభలో చాల యభివృద్ధిని గాంచితిమనిరి. ఇంకను పనిచేయవలసి యున్నది. ఈ సభలో గొప్పపని జరిగెను. నాకా నిర్మాణమును గూర్చి మూడు ప్రభుత్వములవారికి ఒడంబడిక కదిలెను. ఇదిచాల గొప్ప కార్యము. యుద్ధ నాకలను మార్చుకుండ వాటిసంఖ్యను తగ్గించిరి. మైక్రు నికదళమును గూడ తగ్గించిరి. క్రమక్రమముగ నైన్యములనుతగ్గించి శాంతిత్వమును అభివృద్ధి జేయవలెననిరి. ఈ ఒడంబడికతో మనము 1980 వరకు కాలముగడుపవచ్చును. అప్పుడు మరలఇటులనే నేరుకొంత యభివృద్ధి జరగవచ్చును. పార్లమెను ఒడంబడిక శాంతిసాధనముచే తగవులను పరిష్కరించుకొను ఒడంబడిక యన్న బ్రిటిషువారికి ప్రీతి మొందు. ఏజాతివారికిని వ్యవస్థలే కుండ యుద్ధనాకలనుండి అంతర్జాతీయ వరకు తగ్గించుటకు ఒడంబడికను జేసికొనగల్గితిమి. అట్టి ఒడంబడికను అమెరికా జపాను, గ్రేటు బ్రిటను చేసుకొనెను. కాని యూరపు పరిస్థితులు చులకగా పోషార్థమగుటల లేదు. అట్టి ఒడంబడికలున్న గాని మనమిప్పుడు సంతకముచేయుచున్న ఒడంబడికలో నున్న అనుబంధ మొకటి రక్షణార్థ ముండవలెను. సాగ్యమై సంపదకు దాని యవసరము లేకుండనే వ్యవహారమును సాగించెదము. అన్ని ప్రయత్నములు వ్యర్థమగుచో దీని నుపయోగించు కొనెదము.

అయిన ప్రభుత్వములవారు ఒడంబడికను జేసుకొనుటకు ప్రాంగు ఇటలి ఇంకను చిచ్చించుచున్నవి. పరస్పర విశ్వాసముతో ఒడంబడికను జేసుకొన్ననే ఇతర జాతుల శాంతియు ద్వేషములందు నశ్యము కుదురును. ఆయుధవిస్త్రానము కుదురునని అమెరికను ప్రతినిధి స్ట్రెస్కోగా రనిరి. అంతర్జాతీయ తగవులను శాంతిమార్గములచే పరిష్కరించుటకు నాకాదళ నిర్ణయనే సాధనమని ప్రపంచము నమ్ముచున్నదనిరి.

ఈ ఒడంబడికను జేసుకొన్నందులకు బ్రియండుగారు అమెరికా ఇంగ్లండు జపానును అభినందించెను. అయితే ఇంకకంటె ఎక్కువగా అందరకును వర్తించు ఒడంబడిక లేనందులకు విచారించిరి. 1980 సంవత్సరము ముగిసినను పెద్ద నాకలు గూడ అంతించుగాకయని ఇటలి ప్రతినిధి చెలిసెను.

ఈ ఒడంబడికచే పరస్పర అనుమానము భయముపోయి నేనూమేర్పడి నాకా నిర్మాణపోటీ తేకుండుట కి ఒడంబడికెంతయు తోడ్పడునని జపాను ప్రతినిధి నుడివెను. ఈ ఒడంబడికను మొదట అమెరికనుప్రతినిధి స్ట్రెస్కోగారు 12-40 గంటలకు సంతకముజేసిరి.

ఆగ్ని ప్రమాదము

336 ఖయిదీలు మృతులగుట

(రూటరు)

ఓహియో చెరసాలయందు ఆగ్నిప్రమాదముచే 336 ఖయిదీలు చనిపోయిరని తెలియుచున్నది. మరితర భవనములు గూడ తగులబడుచున్నవి. గాయములు తగిలినవారికిని చనిపోవుచున్నవారికిని చికిత్సను చేయుటకు 100 కి పైగా దాదలు కావలసియున్నాడు. 307 గుర్రచనిపోయిరని తెలియుచున్నది.

బ్రిటిషు ఆస్తాన కవిత్వరూపక దాక్టరు రాబర్టు బ్రిడ్జెన్ గారు ఆక్స్ ఫర్డులో 86 వ ఏట చనిపోయెను.

బ్రిగేడియరు జనరలు సర్ గార్డెన్ గుగ్లి గుబర్నగారు 61 వ ఏట బ్రిస్టోలిలో చనిపోయిరి.

నాకాదళ ప్రతినిధులు ఫ్రెంచివారు 22 తేదీని పార్లమెనుకు అమెరికను ప్రతినిధులు నేటి సాయంకాలము వెడలిపోయిరి. ప్రధానామాత్యుడు నెలవులు గడపుటకు లాన్ లేచుత్తుకేగెదరు.

న ర సా పు రం

ఏప్రిల్ 23:— శ్రీయుత దండు వారాయణరా జాగారిని యీఉదయము మట్టపాలెంలో నున్న గోవిందాచార్యులుగారిని మా లోకల్ ఫండు సత్తములొనమ్ము అరెస్టుజేసిరి. వీరి ఉభయలను విచారణజేసి ఈరోజున 12.30 గంటలకు 108 శేకను క్రింద చెరియొక సంవత్సరము సింపిలైరు మజిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు విధించిరి. వెంటనే మోటారువీధి రాజమండ్రి శెంట్రలు జైలులకు పంపిజేసిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

గొప్ప డిటెక్టివ్ నవలలు

మాయామండిరము రు. 1-8-0 ప్రణయమహిమ 1-4-0
విమమండిరము 1 భా 1-0-0 విమమండిరము 2 భా 1-0-0
ఆకాశిచాయ 1-0-0 పరిశోధన 0-12-0
నీవేనా 0-12-0 కాలసర్పము 1-4-0
కారాగృహము 1-0-0 రమానుందరి 1-0-0
శక్తికూరి 1-0-0 బంగారుబరిణి 1, 2 భా 2-4-0
కుడిగాలి 1-4-0 చోరాబహదూరు 1-0-0
హోరప్రతిహింస 1-0-0 భట్టి విక్రమార్కుల కథలు 1-4-0
హాస్యపుపాటలు 0-6-0 అరేబియన్ నైట్సు 1 భా 1-8-0
పడకటింటి రహస్యాలు 1-0-0 ఇంకను అనేక నాటకములు, ప్రహసనముల గలవు.

వలయువారు:— శ్రీ రాధాకృష్ణ బుక్ డిపో, ఇన్నినుపేట, ర జమండ్రి.

ప్రచురణ

విశాఖపట్నం డిల్లీ సర్వీసులకు సంబంధించి కలెట్రాస పట్నం అగ్రహారం, కోటపురం గ్రామములలోని భూములు యిల్లు స్థలములను పిల్లా చామూ తమ్ముగారుతన తమ్ముడైన పిల్లా వెంకటస్వామికి ది 1-11-1895 సం॥ తేదీని కొంత అన్నిని దస్తావేజు వ్రాయించి యిచ్చిరి. పిల్లా వెంకటస్వామి సంతానంలేకుండా చనిపోయినాడు. సదరు దస్తావేజుల వరకుల ప్రకారము సదరు పిల్లా షేర్ కలస్వామి భార్య అప్పయమ్మ అనంతరం పిల్లా వెంకట అప్పారావుగారి వంశముకు చెందవలసి ఉన్నది. పిల్లా అప్పారావుగారి నేను కు. మా. రై యున్నా ముఖ్యజాతి నైయున్నాను. నా హక్కులకు భిన్నముగా సదరు అప్పయమ్మ సంగు సదరు స్త్రీని రంబాశక్తియు యిచ్చుటకు నున్న అన్యాయక్రొంతం చేయబలముకొన్నట్లు తెలియవచ్చినది. అలాచేయడం నాహక్కులకు ఎంతమాత్రం భంగము కలగనేరదని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియపర్చడమొనెది.

శనివారపుపేట } సింహాద్రి లక్ష్మీనరసమ్మ
ది 14-4-1980 }

సేనుగుప్తా - సుబాసుచంద్రబోసు గార్గు జెయిలులో దెబ్బలు

అతిపూరు సెంట్రల్ జెయిలులో రాజకీయ
ప్రైడిలను పోలీసువారు లాటిలతో కొట్టిరి

నిరశనవ్రతమును రాజకీయఖియిదీలు
అవలంబించియున్నారు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22:—అతిపూరు సెంట్రల్ జెయిలు
లో జే. యం. సేనుగుప్తాగారును సుబాసుచంద్రబోసు గారును
డాక్టరు జే. యం. దాసుగుప్తాగారును, కిరణ్ కర్రాయగారు
ను సత్కరంజన బక్షిగారును (వెనుక ఫార్వర్డ్ పత్రికా సంపాద
కులు) ప్రాఫెసరు నృపేంద్రచంద్ర బెనర్జీగారును జ్ఞానాం
పానియోగీగారును ఇప్పుడు నిరశనవ్రత మవలంబించి యు
న్నారు. శిక్షితులై జెయిలులోనున్న ఉపసభ్యత్వగ్రహ వాలం
టియలను ముచ్చుబజారు బాంబుకేసు ముద్దాయిలను జైలుపో
లీసువారు లాటిలతో కొట్టినందువల్ల పై జైల్పినవారు నిరశన
వ్రత మవలంబించిరి. నేటిదినము స్వేచ్ఛలు విచారణకర్త యొడుట
యూక్రింది వివరములు వివరింపబడెను.
జెయిలు నూపరింపెండెంటు, జెయిలరు, యూరోపియను
వార్డెన్లు, శిక్షితులై జెయిలులోనున్న కొందరుతాములు సాయు
ధులైన కిపాయిలు కలిసి బాంబుకేసు ముద్దాయిలను లాటి
లతోడను ఇతర అముఢములతోడను రైఫిల్లులూడ ఉపయో
గింపబడెను-నిర్యలవంద దాసుగారికి తలమీద దెబ్బతిగిలి స్పృ
తితప్పి పడిపోయిరి. నిరంజన సేను గుప్తాగారికి చెయివిరిగెను.
విగిలినవారికొందరికి తీవ్రగాయములు తగిలెను- జే. యం. సేను
గుప్తాగారును, సుబాసుచంద్ర బోసుగారును మరొకొందగును
పోలీసువారికి అడ్డుము పెట్టిరి-వీరినికూడా పోలీసువారు దెబ్బలు
కొట్టిరి-వీరి నందరిని తమ తమ గదుల లోనికి వెళ్లి
పోవలసినదని చెంటునే ఉత్తరువు చేయబడెను.
జెయిలు అధికారులవల్ల యూక్రింది వివరములు తెలియచున్నది.

ముచ్చుబజారు

బాంబుకేసు ముద్దాయిలను కోర్టుకు తీసికొనివెళ్లుటకై
వారిని బండిలో ఎక్కుడని కోరినప్పటికిని వారు బండిలో
ఎక్కిలేదు-అందువల్ల వారిని బలవంతముగా పోలీసువారు బండి
లో ఎక్కించి రట్ట-అంతట వార్డెన్లు గంట కొట్ట
గానే సుబాసుచంద్రబోసు మున్నగు
రాజకీయ ప్రైడిలందరూ ఆవటికి వచ్చిరి. తాని జెయిలు నూప
రింపెండెంటుగారు వీరినందరిని తిరిగి తమతమ కొట్లలోనికి పోవ
లసినదని పంపివేసిరి. గంట కొట్టగానే వారందరూ తమగదులలో
నికి పోవలయును గాని బయటకు రాకూడదు. కాని, ప్రైడిలు
యూనిబంధనలను అతిక్రమించుటకు నిశ్చయించిరి. జెయిలు అధి
కారులకును వీరికిని కొంతవర్పు జరిగెను. ఈ వాగ్వాదము జరు
గుచుండగా ఒక రాజకీయప్రైడి మేజరు దత్తుగారి దనదమీద
కొట్టెను. అంతట నిర్బంధముచేసి సదరు రాజకీయ ప్రైడిలను
వారి కొట్లలోనికి పంపివేయడ మైనది. (ఆ. ప్రె.)

వీరాంగం వో సత్యాగ్రహము

చగవలాలు జోషీ మహాదేవదేశాయిగార్లు వచ్చుట
వచ్చాను, ఏప్రిల్ 19:—(ఈ తంతివార్త ఆక్షేపణీయ
మని తంతి కార్యాలయమువారు నిరాకరించిరి.)

మహాత్ముని దళమునందలి శాంతి సైనికులలో నొక రగు
చగవలాలు జోషీగారు నేడిచటికి వచ్చి యిచటి నాయకులతో
సంభాషించిరి. వీర్వవీరాంగంగూడ వెళ్లివచ్చిరి. మహాత్ముని
ఆజ్ఞానుసారము వీరిచట నేటినుండి నాయకత్వము వహించిరి.
మహాదేవ దేశాయిగారు యిమాంసాహు బావజీరు
గారును నేడుదయమున మోటారులో వీరాంగం వెళ్లి అచటి
ప్రముఖులతో చర్చించిరి. వలంటీరు దళములను గ్రామములకు
పంపుచున్నారు. దేశాయిగారు వచ్చానులో 2 గంటలసేపు
మాత్రమే యుండి వీరాంగం వెళ్లిరి.

నిరోధిత స్థలమునకు వెలుపల 15 మైళ్లదూరమున నున్న
జోరావరానువద్ద రైల్వే పోజుదారు 20 నేరుల పువ్వును బల
వంతముగా లాగుకొనెను.

40 మంది వలంటీరులు వధ్యావసుండి ఉప్పుతీసుకొని
బయలుదేరి నేడు సాయంకాలమునకు వీరాంగం చేరిరి.

(శ్రీ ప్రె.)

వంగరాష్ట్ర సత్యాగ్రహము

19 హరివద భట్టాచారి, 20 రావు శశిభూషణ
చక్రవర్తి, 21 నకులేశ్వరభాయి 22 మన్మథనాథ
బెనర్జీ, 23 గోవిందచంద్రకన్ను, 24 అశ్వినీకుమార
కరుగార్లును అరెస్టు చేయుట.

జెమ్మారు, ఏప్రిల్ 19:—నేడు ఉదయము జె
మ్మారులో వీరిని 5 గురిని అరెస్టు చేసిరి.

25 ననిగోపాల భట్టాచారి 26 దుర్గాశంకర
బోసు 27 భువనదత్తురాయి, 28 శాంతిప్రియగార్లు
ను అరెస్టు చేయుట.

ఫరిదుపూరు, ఏప్రిల్ 19:—నిన్నరాత్రి వీరి
నలుగురిని అరెస్టు చేసిరి.

29, 30, 31; 21-వ పేజీ చూడుము.

32 శ్యామానందసేను 33 పృథ్వీశబోసు 34
నాగేంద్రశేఖర చక్రవర్తిగార్లును అరెస్టుచేయుట
మైముసింగు, ఏప్రిల్ 20:—వీరిని పేలి కోలి 120, 895
కెక్స్ నుక్రింద నేడు ఉదయమున అరెస్టుచేసిరి.

35 జోగేశచంద్ర చక్రవర్తి 36 మేజరు టిప్ప
రా 37 అమూల్యచంద్ర ముఖర్జీ

వీరిని ముగ్గురుని కామిల్యలో 19-వ తేదీ రాత్రి అరె
స్టుచేసిరి.

జలీందచంద్ర ఛట్టర్జీగారు

వీరిని బంగాళలో 20-వ తేదీ ఉదయమున అరెస్టు
చేసిరి.

వీరిలో ఆనంతముఖర్జీ, సంతోషమిత్రగార్లును మరీ 5
గురిని వదలివేసిరి. పోలీసువారు 19-వ తేదీ రాత్రి కలకత్తాలో
యింజనీరింగుకాలేజి హోస్టలును చూట్టడించి సోదాచేసి వెడలి
పోయిరి.

38 అరుణచంద్ర గుహ 39 డాక్టరు భూపేం
ద్ర దత్తుగార్లును అరెస్టు చేయుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 21:—డాక్టరు దత్తుగారు వివేకా
నందస్వామి తమ్ముడు. హరి కుమారుడు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు
కార్యదర్శి. వీరు ముగ్గురును రాజనాయకుండి రైలులో నీల్వాట
రాగానే నేడుదయమున నీల్వాటేనులో వీరి ముగ్గురిని అరెస్టు
చేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

అభినందనభ

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 23:—నిన్న సాయంకాలము
మామూలుగానే బహిరంగసభ జరిగినది. రంగయ్య
నాయుడుగారు సభ కధ్యక్షత వహించిరి. ఉపసభ్యులలో గోపాల
కృష్ణయ్యగారు మాట్లాడుచుండగా సభలోనికి కొందరు రాళ్లు
రువ్వరి. రంగయ్యనాయుడుగారు ప్రజలను భయపడవలదనియు
శాంతిగా సుండవలసినదనియు కోరిరి. అట్లే ప్రజలు అతి శాంతి
యుతముగా రంగయ్యనాయుడుగారు తిరుమలరావుగారు,
కృష్ణయ్యగారు చెప్పిన యుపన్యాసములను భక్తిశ్రద్ధలతో
వినిరి. అరెస్టుకాబడి శిక్ష పొందిన నాయకులగు దేశ్మందారక
కాకినాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికిని, భోగరాజు
పట్టాభి సీతారామయ్యగారిని, గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారి
ని తదితర నాయకులను అభినందించుచు యొక తీర్మానము
గావించిరి.

సభ ముగియక మునుపు శ్రీయంత మండపాక రంగయ్య
నాయుడుగారు ప్రజలపై దున్యబడిన రాళ్లలో నొక రాయని
వేలము పాడిరి. ఆరాయని శ్రీమతి మంత్రప్రకడ బంగారమ్మ
గారు ద్వు. 10 లకు వేలం పాడిరి. వారు తమవద్ద పైకము లేనం
దన తమ మంగళమాత్రములను తీసి కానుకగా నిచ్చివేసిరి.
వారి త్యాగమును ప్రజలు వేనోళ్ల పొగడిరి. రంగయ్యనాయు
డుగారు ఆ మంగళమాత్రమును తిరిగి వేలం పాడిరి. వాటిని
శ్రీయంత బులును సుబ్బారావుగారు ద. 60 ల నిచ్చి వేలాం
లో కొని ఆ మంగళమాత్రములను తిరిగి బంగారమ్మగారి కిచ్చి
వేసి వారికి నమస్కరించిరి. రంగయ్యనాయుడుగారు బంగా
రమ్మగారి త్యాగమును కొనియాడుచు వారిని పూర్వకాలపు
దమయంతి, సీత, చంద్రమతి మొదలగు పతివ్రతాశోమణు
లతో పోల్చి యిటువంటి పతివ్రతాశోమణు లనేకమంది
హిందూదేశములో నున్నారని చెప్పిరి. జయజయధ్వానములతో
సభ ముగిసెను.

మద్యపాననిషేధపు ప్రచారము బాగుగా జరుగుటకు
అన్ని పేటలలోను రోజూ సభలు జరుగుచున్నవి. విచేతనవ్రు
దహనము రోజూ జరుగుచున్నది. ఖడ్గరు యింటి యింటికి తిరిగి
నాలంటిల్లు నిక్రయించుచున్నారు.

సత్యాగ్రహ శిబిరము-కాకినాడ

విజ్ఞప్తి

తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో శాంతిసైనికులుగా చేరినట్టి
యు, చేరదలచుకొన్నట్టియు యావన్నుండి తమకాలమును పూర్తి
గా దేశసేవకై వినియోగించి ప్రస్తుతము నిర్ణయింపబోవు కార్య
క్రమమునందు వెంటనే పాల్గొని యుద్యమమును జయప్రదము
గా సాగించుటకు కాకినాడపురమున 27-4-30 తేదీ ఆదివారం
మధ్యాహ్నం 8 గంటలకు శిబిరమునందు (బంగారువారిసత్రము
లో) సమావేశమగుటకు నిర్ణయింపబడినది.

జిల్లాలోని శాంతిసైనికు లెల్లరు నిర్వహింపవలసిన కార్య
క్రమము నిర్ణయించి వారి వారికి ప్రత్యేక కార్యక్రమము ఈయ
బడును. కావున మీతాలూకాలలో సిద్ధముగనున్న శాంతిసైనికుల
స్వల్పరకు రోడ్డుని 27 వ తేదీ ఉదయమునకు తప్పక కాకి
నాడ దయచేయవలెను.

మీ శంతసైనికులతో కాకినాడకు ఏమార్గమున ఏకాల
మునకు వచ్చేది ముందుగా తెలియజేయగోరెదను.

మండపాక రంగయ్య,

శిబిరాధిపతి.

వాత వరణస్థితి

1930 సం ఏప్రిల్ నెల 24-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు				
	ఆంధ్రప్రదేశ్	ఆంధ్రప్రదేశ్	ఆంధ్రప్రదేశ్	ఆంధ్రప్రదేశ్	ఆంధ్రప్రదేశ్
కర్నూలు	89	80	...	1.8	+ 1.2
కర్నూలు	91	82	...	0.2	— 0.4
కాకినాడ	100	81	...	0	— 0.4
చిత్తూరు	96	81	...	0	— 0.5
కర్నూలు	105	85	...	0	— 0.4
కర్నూలు	102	80	...	0.5	— 0.1
అనంతపురం	0.2	0
కడప	107	85	...	0	— 0.4
కర్నూలు	106	82	...	0	— 0.3
మద్రాసు	101	82	...	0	— 0.5
కడప	100	82	...	0	— 0.6
కర్నూలు	103	79	...	0	— 0.5
కర్నూలు	103	80	...	0.1	— 1.2
కొయలూరు	94	74	...	1.8	÷ 0.1
తిరుమనాపల్లి	102	80	...	0.8	— 0.6
నాగవల్లి	98	82	...	0	— 0.5
మధుర	100	80	...	0.6	— 0.9
పాంజి	91	84	...	3.0	+ 1.6
పాలకొండ	0.5	— 1.6
తిరువేంద్రము	88	79	...	3.7	+ 1.6
కొచ్చి	87	79	...	2.7	— 0.8
కాకినాడ	90	77	...	1.0	— 1.4
మంగుళూరు	91	79	...	0.6	— 0.8
తెలంగాణ	97	78	...	0	— 0.9
మిరకూరు	80	64	...	0.7	— 1.1
కొడెకనూరు	70	57	...	2.0	— 1.2
మారు	75	57	...	4.8	—

సర్కారులు:—పగటి రాత్రివేడిమి 26 డిగ్రీలు
డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కును:—పగటివేడిమి 4 మొదలు 5 డిగ్రీలుతక్కువ.

కర్నూటకము:—స్వల్పములో పగటివేడిమి 6 మొదలు
తక్కువ.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్య,

మహావాతవరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

చిట్టగాంగు దుండగములు

పోలీసువారికి అమాకి దొరకకుండుట

హంతకులు ఆయుధాగారమును ప్రవేశించినవిధము

చిట్టగాంగు, ఏప్రిల్ 22:—హంతకులు 9, 10 మోటారు కార్లులో మిలటరీ దుస్తులను ధరించినట్టిరి. వారి నాయకుడు గొప్పపైనికోడ్యోగియని దుస్తులలో నుండెడు. నాయకుడు కావలివారిని సమీపించినపుడు వారెవరో గొప్ప ఉద్యోగియని అనుకొనిరి. ఇట్లు కావలివారిని మోసపుచ్చుటలన హంతకుల పని కులభయమైయున్నది.

మరుసటి ఉదయము హిందూస్థాన్ రిపబ్లికన్ నేనవారి కేర కరపత్రములు గోడవిడిచి అంటించియుండెను. (ఫీ. ప్రెస్)

9 మందికి చెబ్బలు తగిలినవి

ఇద్దరు వికోపియులకు, 8 పోలీసులకు, 4 గురు మోటారు కార్లలోవారికి చెబ్బలు తగిలినవి స్టేట్సుమెన్ట్ ప్రకారము చున్నది. ముందుగా ఉద్దేశించి హంతకులు యిట్లుచేసినవి విచారణలన ఆపత్రికకు తెలియజేయవచ్చును. కావలివారిని మోసపుచ్చుటకు హంతకులు ఖాకీవస్త్రములు ధరించినట్టిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటు రైల్వేస్టేషన్లో ఆధికారి కొద్దిలో నుండెడిటెప్పుడు తిప్పించుకొనిరి. పోలీసులును, సైనికులును తుపాకులతో వచ్చి వీరిని పొరద్రోరిరి. రెండు చిన్న వేదికి తివ్వపతాకములు, బంగారపు అగ్నికత్తాదును దుండగిండ్లు అచ్చట వదిలిపెట్టిపోయిరి. అందరూ భారతీయులే. వెంగాల్ ఆంగ్లము, హిందూస్థానిలో నోసంగబడిన ఆజ్ఞలను విరసావించిరి. అందరూ ఆజ్ఞలనొసంగిరి. వారందరూ చిట్టగాంగువారేయని ఆధికారులు తెలుచుచున్నారు. భజనమును తగులజేయుటకు ముందు తెలిపావచ్చునట్లు వానికి క్లౌరఫారము యిచ్చిరి. (ఆ. ప్రెస్)

ఇంట్లు సోదాచేయుచుండగా పోలీసులను కాల్పుట పెన్సిన్, ఏప్రిల్ 23:— పెన్సిన్ తాదా అధికారియగు జి.వి.ద్రవాధు రాయగారు భటియారీనుండివచ్చిన సలగురు ప్రయాణములను వెతుకుచుండగా రాత్రి పాతికంటుపుకు వడి భాగమున కాల్పులడెను. ఇంక యిద్దరు కాస్టేబిలులనుకూడ వారు కాల్పి రివాల్యరులను వదిలిపెట్టి పారిపోయిరి. రాయగారు చిట్టగాంగును మరుబండిమీద పంపబడిరి. పోలీసులు పెన్సిన్ ఆసుపత్రికి గొంపోబడిరి.

ఇంతకుపూర్వము యిద్దరు సోదాలు చేయునప్పుడు 16 గురు అరెస్టు చేయబడిరి. (ఆ. ప్రెస్)

చిట్టగాంగులో యిరవై సోదాలు

పోలీసు, రైల్వే ఆయుధాగారములను తగులజేటి, ఉద్యోగియులను చంపిన సందర్భములో చాలయిండ్లు సోదాచేయబడినవి. పట్టణము శాంతిగానున్నది. 9 గంటల తరువాత యిండ్లలోనుండి బయటికివచ్చురు రావీలులేదని జిల్లామేజిస్ట్రేటు నోటీసులను జారీచేయించిరి. చిట్టగాంగునుండి నాలుగు మైళ్లదూరములోనున్న హతిజరి రోడ్డుమీద 40 మంది సైనికులు 30 మంది దుండగిండ్లను చుట్టుముట్టినట్లు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్)

వెంగాల్ ఆర్మీ నెన్సు అమలుచేయుట

వెంగాల్ ఆర్మీ నెన్సును అమలుపరిచినందులకు లిబర్టీ, అడ్వాన్స్, అమృతబజారు పత్రికలు ప్రభుత్వమువారిని తీవ్రముగా ఖండించినవి.

సంగదేశమునందలి లిబర్టీ పాత్రి నాయకుడగు జి. యస్. బొసుగారు ప్రభుత్వమువారి కార్యమును గొంతుచున్నాడు. (ఫీ. ప్రెస్)

కాకోరికుట్రకేసు ఖైదీదురాగతములను ఖండించుట

కాకోరి, కాసికుట్రకేసులలో ప్రభ్యాసించిన నేట్ దామోదరస్వరూపగారు దౌర్జన్యమును తీవ్రముగా ఖండించుచు భారతస్వరాజ్య పోరాటమున కది భంగకరమని సుడుపుచున్నాడు. మహాత్మాగాంధీగారి ఉద్యమము యెట్లు జరుగునో పరీక్షించిగాని యిట్టి దురాగతములు చేయరాదని ఆయన తలచుచున్నాడు. ఇందులన స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు తీరనినష్టముని వారు యువకులకు విన్నవించుచున్నాడు. (ఫీ. ప్రెస్)

ప్రత్యేక పోలీసుదళమును చేర్చుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22:— ప్రస్తుత అశాంతపరిస్థితులవెదుక్కొనుటకు యింకొక పోలీసుకమిషనరు నిర్ణయించెను. (ఫీ. ప్రెస్)

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

ఇనపైకర్తరజనరత్ గారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు:—

1. చిట్టగాంగుకు ఉత్తరముననున్న కొండలలో 8 గంటలు సోదాచేసి యిప్పుడే తిరిగివచ్చినాను. రాత్రిభూమియగుట వలనను, అడవిప్రదేశములవలనను యిబ్బంది చాలకలుగుచున్నది. పోలీసువారి గుంట్లుపెట్టు కవరులు మున్నగునవి నాకు కనబడినవి. విప్లవకారులందఱు కొండలలోనే ఉన్నదని నాకు

భయమునున్నది. రెపు మరల నేను కొండలలో సోదాలు చేయుదును".

రాత్రి శాంతముగా గడిచెను. విప్లవకారు లెచ్చటనున్నారో అమాకి తెలియలేదు. (ఫీ. ప్రెస్)

ముద్రణాలయముసోదా

ఇదవకపత్రములకొరకై సి. వి. డి. పోలీసులు జాగ్రత్తగా, శ్రీ సరస్వతీముద్రణాలయములను సోదాచేసిరి. (ఫీ. ప్రెస్)

రైల్వే సరిగా నడుచుచుండుట

జరార్ గంజి డూమ్ కను ప్రదేశములమధ్య తొలిసారి యివ పట్టాలను రైల్వేవారు సరిచేసినందున, యిప్పుడు రాక పోకలు యథాప్రకారము జరుగుచున్నవనియు డివిజన్ ఓనూపరింటెండెంటు తెలుపుచున్నారు. (ఆ. ప్రెస్)

తుపాకిదుకాణముల సోదా

పోలీసులు కలకత్తాలో ఒక తుపాకిదుకాణమును సోదాచేసి ఉండలనిన నానికంటె మోచుగా 200 తుపాకులన్నవని పట్టుకొనిపోయిరి. (ఆ. ప్రెస్)

ప్రజల అదుర్ద

ఒక చోటినుండి యింకొకటికి వర్తమానములు తెలియకపోవుచేత కలకత్తాలోను యితర ప్రదేశములలోను ప్రజలు చాల అదుర్దాడుచున్నారు.

మహాత్ముని ప్రకటన

నవసారి, ఏప్రిల్ 21:—“చిట్టగాంగులో జరిగిన దౌర్జన్యవార్త చాల సంతాపకరముగా నున్నది. అహింసయందు నుస్థిరముగా నమ్మకమును గూడ లేనివారు కొద్దిగనో మోచుగనో వంగరాష్ట్రమునకు దున్నారనియే దీనివలన విదితమగుచున్నది. వంగరాష్ట్రముందు మాత్రమేగాక అన్ని రాష్ట్రములందును గూడ నట్టివారు కొందఱున్నారని నేనెరుుదును. కాని నేను అహింసాసమరమును కొనసాగించుటకు వారు కొంత కాలము వరకును అవకాశమును కలిగించెదరని నేను తలచితిని. కలకత్తాలోను కరాచీలోను జరిగిన అల్లరులు ఆవృద్ధికములనియే నేను నమ్మెను. చిట్టగాంగు దౌర్జన్యముగూడ నట్టిదియే గానినో నిది చాల ప్రమాదమానయే యగును

స్థితిగతు లెంత ప్రమాదకరముగ నుండినను గూడ నత్యాగ్రహమును నేనెంతమాత్రమును నిలువజాలను. మరల వెనుకంజచేయుట అసంభవము.

చిట్టగాంగులో అల్లరులు జరిగినందులకు ప్రత్యక్షతరముగా రాజకపతినిధి తన నిరంకుశాధికారమును పూర్తిగా నమలులో పెట్టెను. ఇది వారి మామూలు పద్ధతియే. విదేశీయ పరిపాలనమును నిరసించుచున్న భారతీయులపై సైనికబలముపై నాధారపడి తమ అధికారమును చెలాయించుటకు బ్రిటిషువారింతకాలము వరకును కృతేనిశ్చయులుగా నుండురో అంతకాలమును వారు నిజముగా న్యాయచట్టముల ననుసరింపవలెననే పరిపాలించుచుండకలెప్పుడు. యీ కాసనసభలు చట్టబద్ధములైనవని మనముమాత్రమే మిన్నక భ్రమపడుచుందుము. అటుపైని యిట్టి ప్రాంతిగలవారు మనదేశమునం దొక్కరును గూడ నుండబోరు. ఇప్పుడు శాంతిసైనికులు రెండువిధములను దౌర్జన్యపక్షముతో పోరాడవలసిన స్థితి కలిగినది. ఒకటి ప్రభుత్వ పక్షము. రెండవది దేశీయులలో అహింసయందు నమ్మకము లేనివారిపక్షము. శాంతిసైనికులు తమ ప్రమాణమును తప్పకుండ పనిచేయవలసినచో విజయలక్ష్మీకుట్రమునకు పాత్రులై నగావలెను. లేక యీరెండుదౌర్జన్యపక్షములను రెండు తిరుగలిరాళ్ల నడుచుబడి చూర్మీభూతులై వీరస్వర్ణలక్ష్మీ సందర్శనమునకై న ధన్యులు కావలెను” అని మహాత్ముడు ప్రకటించెను. (ఫీ. ప్రెస్)

వేలంనోటీసు

శికింద్రాబాదు ఏప్రిల్ 24:—పాపరస్తులయిన మహారాజశ్రీ కైలాసవీరయ్యగారు మాద్యారా ది 5-11-1929 తారీఖున 2-94 నెంబరు యిండెంటున గ 7, 8, 9 గజముల మరాఠా నక్షత్రీరెలు బేళ్లను ది భరతఖండు పెక్కుటయిలు మాన్యు ఫ్యాక్టరీకింక కంపెనీలో కంట్రాక్టుచేసినారు. సదరు సరుకు నియమింపబడిన కాలములోనే సప్లయచేయబడినది. యే కారణముచేతనే సదరు కైలాస వీరయ్యగారు బ్యాంకి వుండీలను చెల్లించలేరి. అందువల్ల సదరు సరుకును పట్టుకొని వేలమునందు ఆమ్ముటపగాను నేను నియమింపబడితిని, గనుక ది 5-5-1930 తారీఖున సాయంత్రము నాలుగు గంటలకు మహారాజశ్రీ యం. యె. రజాబ్ అండు కంపెనీవారి కొట్టువద్ద పట్టుకొనివేలము జరుగును గాన శికింద్రాబాదు ఏప్రిల్ 24:—పాపరస్తులు వేలములో కొనబడు రాగలందులకు కోరుచున్నాను.

జూలగంటి వెంకటసుబ్బారావు,

కమిషనరీజంటు,

ది భరతఖండు పెక్కుటయిలు మాన్యుఫ్యాక్టరీకింక కంపెనీ, లిమిటెడు, అహమదాబాదు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం. ఏప్రిల్ నెల 24-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముపస్తాలు			
మనుమ తెనాలి	,,	క 45 కలె ర	12 3 0 13 4 0
నల్లారి	,,	డిబ్ 42	,, 13 8 0 14 0 0
శీర్షి	,,	డిబ్ 46	,, 14 0 0 15 8 0
కాగులు	రా, 164	అస్తా 1-3	,, 8 0 0 8 12 0
శువ్వలు	,,		,, 19 0 0 20 8 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు అస్తా 1-3 ర 205	,,	12 12 0 14 0 0		
నెనగలు	,,	డిబ్	,,	16 9 0 17 0 0
పెసలు	,,	డిబ్	,,	14 0 0 16 0 0
మినుములు	,,	డిబ్	,,	17 8 0 18 0 0
ఉలపలు	,,	క 195	,,	7 4 0 8 0 0

3. నూనెవస్తువులు

శువ్వలకాన కా 1-3	,,	110 0 0	113 0 0
నెయ్యం కా 1-3	,,	14 0 0	19 0 0
నేరు నెనగకప్పు కా 1-3	,,	88 0 0	41-0-0
నేరు నెనగకాన గానగ కా 1-3	ర 89	మినుకాన	96
అమడము కా 1-3		98 0 0	95 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

కాంతుకగుత్త కా 1-3	94 0 0	96 0 0
మారకగుత్త ,,	50 0 0	55 0 0
మిరకకాయలు (గుంటూరు) కా 1-3	98 0 0	105 0 0
ధనియాలు ,, కా 1-3	28 0 0	35 4 0
గుంటూరుపొయకట్టు నీలిమందు ముంగ 1-3	ర 40	45
తెలుమ కా 1-3	ర 28 0 0	49 0 0
అస్కా-చక్కెర అస్తా 1-3	,, 26 2 0	26 6 0
దింతవండు కా 1-3	,, 28 0 0	33 0 0

5. ఇనుము

బట్టారకం కా 1-3	,,	80 0 0 81 0 0
చురం	,,	24 0 0 30 0 0
కత్తండు	,,	24 0 0 30 0 0

6. నూలు

నెం 20 కెన్సి సింహాయా రె		ర 6 5 0
నెం 6 ,, కటారి		,, 8 10 0
నెం 24 ,, లాజి		,, 5 4 0
నెం 40 జాన్సుర 10 పా		,, 9 6 0
నెం 20 1/2 రెప్పలేడి		,, 6 1 0
నెం 40 లాజి		,, 8 4 0
నెం 4 కెన్సి మనీడు		,, 8 4 0
44 నాంజి		,, 4 12 0
నెం 20 1/2 జమ్మరు		,, 6 2 0
నెం 20 1/2 చేతిబిళ్ల		,, 6 8 0

7. లోహములు

వండి 100 కులం 1-3		ర 57 4 0 59 6 0
బంజారు కులం 1-3		,, 21 18 0 22 0 0
మరక 1-3		18 11 8
ఇత్తడి కా 1-3		,, 288 0 0 241-0-0
రాగి కా 1-3		,, 828-0-0 880-0-0

8. రకగులు

అతిసేలు సిద్ధురలూరు అతిసరయ్య సింహాయా రె		
,,	నీలిరంగ 1 రం	0 10 0
,,	14 రకులు	1 10 6
,,	28 రకులు	1 0 9
,,	55 రకులు	1 8 0
,,	1 అంగు	1 8 0
రంగులుపొయకా-బోలెట్ అనగా (టర్ని-రెడ్డు)		8 4 0
కాంగ్ 8 డి		1 0 0
రంగ 4		2 2 0

దండ్రి గౌరాయణరాజుగారు

శిశువు గోదావరి నాయకులు సన్న అరెస్టు చేయబడిరి.

1 సుచిత్రము తైలము

ప్రతి సత్యాగ్రహము

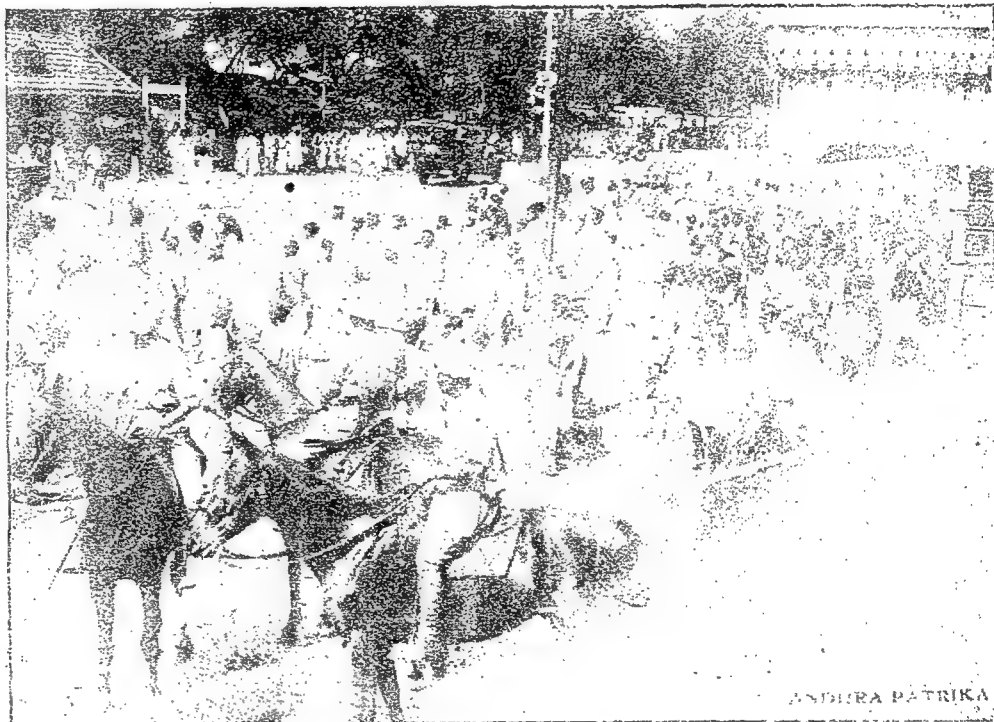
మదరాసులో 22 వ తేదీ ప్రతిసత్యాగ్రహ మొనర్చిరి. వారిలో కొందరుమాత్రం మిందు గలరు. (ప్ర. ఫో. బీ.)

ఏలూరినాయకు లగు ఆర్యకూరి

గోవిందాచార్యుగారు

వీరికి ఒకసంవత్సరము విధివైతము విధిపబడెను.

నాయకులు అరెస్టయినందున మదరాసులో హర్తాలు. పండ్లంగడి మూయబడెను. అచట చేరిన జనమును నద్దుబాటు చేయుటకున్న పోలీసువారు ఇందు గలరు. (ప్ర. ఫో. బీ.)

మైసూరు కర్నాటకుల సానుభూతి

తాయినాడు ప్రతికానంపాదకుడు

శ్రీయిత పి. ఆర్. రామయ్యగారిలేఖ

దెంబూరు, సిటీ ఏప్రిల్ 22:— రోజుద్ధానమునకి శిశు విధిపబడి నందులకు నేను స్వయంబుగను తాయినాడుప్రతికా పాతకముహాసాయంపట్టుచున్న కర్నాటక చుహాజను లందరి పక్షమునను గూడ నభివందించుచున్నాను "

మొన్న హరతాళమునందగ్గమున

అరెస్టుగాబడినవారికి శిక్షలు

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 23:— నిన్న హరతాళమునందగ్గమున మునుపలయెను యువకుడు గోవిందప్పనాయకను విధిలోని ఆంగ్లవారిని దుకాణములను మూయమని చెప్పినను నేరము క్రింద పోలీసువారు యాతనిని నిన్న అరెస్టుజేసి నేడు జైలుకు పును మేజిస్ట్రేటు రా. బి. శ్రీహరిరావునాయకుగారి కోర్టు నందు ఫిర్యాదుజేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు కేసునువిచారించిరి. ముద్దాయి నేరముచేసినటుల ఒప్పుకొనెను. మేజిస్ట్రేటు ముద్దాయికి 1 వారము కఠినశిక్ష విధించిరి. ముద్దాయి కర్ణాటకలోని యుండెను.

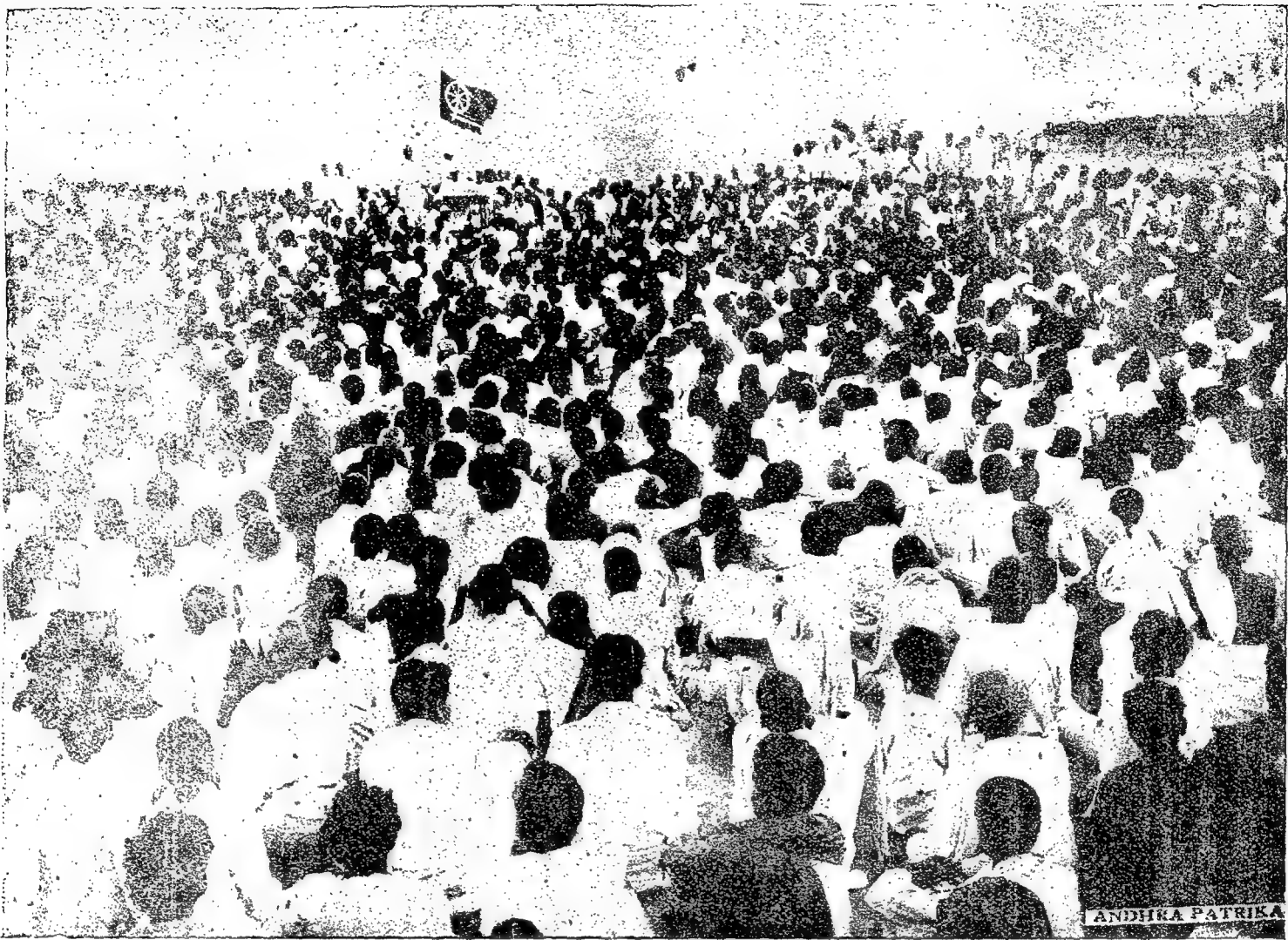
మరి నతేలయను నతడు పూలంగడి పోలీసుస్టేషనునె దుట జనులను గుంపుగాజేర్చి కొని బూతులపలుకుదూ జైలుకి జేయుచుండెనను నేరముక్రింద పోలీసువారు యాతనిని అరెస్టుజేసిరి. ఈతనిపైని కేసుకూడ నేడుజైలుకుపును మేజిస్ట్రేటుగారి ఎదుట విచారణనువచ్చెను. మేజిస్ట్రేటు యితనికిమాడ 1 వారము కఠినశిక్ష విధించిరి.

మిల్లుపనివాండ్ల ఉప్పుసత్యాగ్రహము

22 వ తేదీని చూలై మిల్లుపనివాండ్లు ప్రత్యేకముగ హైకోర్టు సముద్రతీరమున ఉప్పు తయారు జేయుటకు వచ్చుట. (ప్ర. ఫో. బీ.)

నాగేశ్వరరావు మున్నగు నాయకుల అభినందనసభ

21-న తేదీని అరెస్టయిన మదరాసు నాయకుల సభిసందించుటకు హైకోర్టు బీచియొద్ద వేలకు వేలు జనము సమీపమున ఉంది.

22-న తేదీని ప్రకాశంపట్నముగారి అధ్యక్షతన హైకోర్టు బీచియొద్ద జరిగిన ఆఖరుసభ. ఈసభకు జనము అమితముగ వచ్చిరి. (ప్ర. ఫో. బీ)

కేంద్రభూమిసభాభ్యంతరము కార్యనిర్వాహకసభ
కేంద్రభూమిసభాభ్యంతరము కార్యనిర్వాహకసభ
గత 17 వ తేదీని జరిగిన ప్రైవేట్ భూమిసభాభ్యంతరము
పరపతి గోరూరుగావించిన దరఖాస్తులు ఆలోచింపబడెను.
వడ్డమన్నాడు భూమిసభాభ్యంతరము 25000 అప్పుకోరను.
కుళ్ళిట్లై చెంగల్పట్టు భూమిసభాభ్యంతరము రూ 20000 అప్పు
కోరను. ఈపెదరఖాస్తులలో కోరబడిన ప్రత్యేకమును యిచ్చున
టుల ఆమోదించబడెను. పరపతి పుచ్చుకొను భ్యంతరము తమ
పేరధనమును కేంద్ర భూమిసభాభ్యంతరమును దుంచవలెనని

యం తీర్మానింపబడెను.

కొండరు డి.బెంజర్లు గొనుటకు దరఖాస్తులు పంపుకొనిరి.
ఈడిబెంచర్లు అమ్మబడు విషయమై యావత్తముల ప్రయోజన
వివరణ పత్రిక వెలువడువరకు ఈలోగా యాడిబెంచర్లను
గొనువారలకు వారి పెట్టుబడి మొత్తమున నూటికి రూ 50%ల
వంతున వడ్డీ నిచ్చునటుల తీర్మానింపబడెను.

మండలములలో నూతన భూమిసభాభ్యంతరము ఏర్పాటు
గావించబడువిషయము ఆలోచింపబడుచున్నది.

జి. ఐ. పి. రైల్వేసమ్మె

బొంబాయి, ఏప్రిలు 21:—పనలులేని కార్మికులను
రైల్వేకంపెనీవారి బసలనుండి కంపెనీ ఆధికారులు తరిమివే
యించున్నారు. అందుచే కార్మికులలో అశాంతి అధికమగుచు
న్నది. ఈవిధమున పలువురు తమ బసలనుండి తరచుగొట్టుబ
డిన మరల విపరీతపరిస్థితులు బయలుదేరుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

స్వధర్మ ప్రకాశిని:—చైత్రమాసంపాదక మాకుచేరిన

సంయుక్త పరగణాల సత్యాగ్రహము పోలీసు దౌర్జన్యములు

పాట్నాలో పోలీసువారు ప్రాణెనరు బారిగాని బారిస్కాల్లుగాని కర్రలో పొడిచిరి
పాట్నా, ఏప్రిల్ 21-అయిల్లాలో గల నాయకులం దరు అరెస్టుచేయబడిరి. చాంపరాన్ జిల్లాలో 501 ప్రదేశములందు ఉప్పుచేయబడుచున్నది. క్రొత్తగా దర్శంగ, మాఘీరు, భాగల్పూరులందు సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడినది. ఏదైనా క్రొత్తగా జిల్లాలో సత్యాగ్రహ మారంభింపబడినోడనే అచటి నాయకులను అరెస్టుచేయుచున్నారు. కానీ, ఉప్పు యధావిధిగా మిగిలిన ప్రాంతములందు చేయబడుచునే యున్నది.
నల్లగురు వలంటీరులకు రీ నెలలు శిక్ష విధింప బడెను. శిక్షింపబడినవారిలో అంబికా కాంత సింహగారు (సర్పిలైటు పత్రిక మేనేజరు గారు) జన్మస్థలాలుగారు మరి యొద్దఁ కలరు.

పోలీసు దౌర్జన్యములు

పాట్నా, ఏప్రిల్ 21:-పాట్నాలో ప్రకోచకము హెచ్చుగా నున్నది.

నిన్నటిదినము సమావేశమైన ప్రేక్షకజనముమీదకు పోలీసువారు త్రోసికొని వచ్చిరి. జనమును సర్దు అణగించుచు ప్రాణెనరు అల్లాద్ బారిగారు అచటనుండి- ఉదయము వీరిని ఒక యూరోపియను ఆఫీసరు మూడు దెబ్బలు కొట్టెను. "మొదటి దెబ్బ నీకు-రెండవది నూపరిం-తొడెంబుగారిపేరు మూడవది పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారిపేరు కొట్టుచున్నాను" అని చెప్పి కొట్టెను. మధ్యాహ్నము తిరిగి రెండుదెబ్బలు ఆయనను కొట్టెను. ఇద్దరు గుర్రపు సవారీలు వారిని వెనుకకు నెట్టిరి. జనమును చాలంటీరులు సర్దుచునే యుండిరి. కాని పోలీసువారు కొంతెత్తనమునకు నుందున త్రోసికొనివచ్చిరి.

సాయంకాలము యీ గుర్రపు సవారీలు తిరిగి యింటికి పోవుచుండగా వారి నెఱవో కొట్టిరట.

నగరములో అల్లరులు అణగనియెడల స్వేచ్ఛలు పోలీసు భటులనుగా ప్రజలలో కొందరిని నియమించెదనని జిల్లా మేజస్ట్రేటుగారు ప్రకటించిరి.

శిస్తుల నిరాకరణము

పాట్నా, ఏప్రిల్ 21-బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదు గారు ఒక బహిరంగ సభలో నిట్లు చెప్పిరి-ప్రజలందరు శిస్తు నిరాకరణమునకు సిద్ధముగా నుండవలెను.

పోలీసువారు గత కనివారం సాయంకాలము జనలను వెనుకకు త్రోసివేయునపుడు రాజేంద్ర ప్రసాదు బాబుగారిని కూడ దెబ్బలు కొట్టిరి.

ఈరీతిగావలంటీరులను యూరోపియన్లు దెబ్బలుకొట్టుటపొన్న ను యిమాముగారును వారి భార్యయును చూచి చాల విచార పడిరి. విదేశవస్త్ర బహిష్కరణమునకై కృషిచేయుటకు దీక్ష వహించిరి.

ఈరీతిగవులు నగరములో జరుగకూడదని ఉత్తర్వు చేయబడెను. కాని వాలంటీర్లు ఉత్తర్వును ఉల్లంఘించుటకు బదులుదేరిరి. రెండు జట్లు బదులుదేరెను. మొదటిజట్టును పోలీసువారు అరెస్టుచేసి కొద్ది కచ్చేరి ముగియువరకు నిర్బంధించి యుండిరి.

సుప్రసిద్ధ బారిష్టరు లైన్ హాస్సును ఇమాముగారు కొద్ది లోనే ఉండిరి.

కాంగ్రెసు నాయకులు లేనటువంటి మహమ్మదీయ ప్రముఖులేనటువంటి విదేశ వస్త్రబహిష్కరణమునకై దీక్ష వహించు యీ క్రిందివారి సంతకములతో నొక ప్రకటన గావింపబడెను. సర్ ఆలీ ఇమాముగారు, సచ్చిదానంద సింహగారు, ఖాన్ బహదూరు యస్. యం. ఇస్మాయిలుగారు తదితర ప్రముఖులు వీరందరు కాంగ్రెసు సభ్యులు కారు.

హాస్సును ఇమాముగారు యీ బహిష్కరణమునకు నాయకత్వము వహించి నడిపించెదరు. వీరి కుటుంబములోనివారందరు స్వదేశవస్త్రదీక్ష వహించిరి. (ఫీ. వె.)

ఏలూరులో

లాభసాటియైట్టియు, దృఢస్థాపితమైనట్టియు, మంచి సిరియొద్దున్నట్టియు వ్యాపారసంస్థ (Business concern) యొకటి అయ్యకమునకుయున్నది. ఖాసుండు సత్యాగ్రహదళములో చేరుటపనిధపడుచున్నాడు. కొనగోరువారు inter alia యింగ్లీషు విద్యాప్రవీణులగా వుండవలెను.

For Particulars write to

'R' C/o "SATYAGRAHI"
ELLORE.

రూపాయలు—? మీ కొమారుని యదృష్టము పెద్దవాడైన తదుపరి ఎట్లుండును?

వానికి మీరు యివ్వదలచినట్టిదియు, యాతను పొంద దగిన దానితో జీవితమును ప్రారంభించగలడా?

ప్రస్తుతము పసిబాలుర కుపయోగపడగల పాలనీ నొక దానియందు ధనమునువెచ్చించిన వానిభవిష్యత్ జీవితమునందుపయోగపడి, మీ జీవితమునకు ఏవిసంభవించినను విచారించనవసరముండదు.

వానికి సహాయపడుటకు

THE PRUDENTIAL
-OF ENGLAND-

లో ఇన్ సూర్య చేయుము.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యముతటిలో గొప్ప ఇన్ సూర్యరెప్పు కంపెనీయై

26,000,000 పాలనీదారులు కలిగియున్నారు.

నేడే యీకొపనును వివరములకొఱకు పంపుడు.

To The Prudential Assurance Co., Ltd.,

Clive Buildings, CALCUTTA.

Please send me particulars of all children's Endowment Assurances.

I can afford to pay Rs. per annum.

Child's age next birthday.....years.

My age next birthday will be.....years.

Name.....

Address.....

PLEASE WRITE IN BLOCK LETTERS.

V. 8.

కమిషనరు చర్య

అలహాబాద్, ఏప్రిల్ 21:- జిల్లాబోర్డువారు తమ క్రింది యుద్ధోగ్యులు ఇష్టముచొప్పున సత్యాగ్రహముందు పాల్గొనవచ్చునని చేసిన తీర్మానమును కమిషనరుగారు నిరాకరించిరి. దీనిని తట్టిలు చేయుమని 18 వ తేదీ కొందరు సభ్యులుపహా దించుదురు.

అరెస్టు, విడుదల

గజుయాబాద్, ఏప్రిల్ 21:- చుట్టుపట్లకు చెందిన 45 మంది వాలంటీర్లు ఉప్పు చేయుచుండగా పోలీసువారు అరెస్టుచేసి పామగిరి పుచ్చుకొని వెళ్లిరి. రాత్రి 11 గంటలకు వారిని విడిచిపెట్టిరి. పాత్రలనుకూడ యివ్వగానే మరల సత్యాగ్రహము ప్రారంభమయెను.

సుల్తాన్ గంజిలో కాంగ్రెసు ప్రచారము

సుల్తాన్ గంజి, ఏప్రిల్ 18:- మహదేవలాల్ గారు తమ వాలంటీర్లను వెంటగొని యిచ్చటికి రాగానే అత్యుత్సాహము న్యక్తమయ్యెను. బ్రహ్మాండమైన సభజరిగి అందులో విదేశ వస్త్రబహిష్కరణము సకలజనల చేతను అంగీకరింపబడెను. అనేకులు మద్యపాననిషేధమున కొడంబడి ప్రమాణము చేసిరి. వస్త్రవ్యాపారు లెల్లరును బహిష్కరపత్రమును సంతకము చేసిరి. టిపోనీలో పెద్దలు వాలంటీరులను కొదవలేకుండ పంపెదమని వాగ్దత్తముచేసిరి.

మహదేవలాల్ గారు 20 వ తేదీ బీహారులో సత్యాగ్రహము చేయుదురు.

స్త్రీలనాయకత్వము

అలహాబాద్, ఏప్రిల్ 21:- నాయకులందరును కాన్పూరులో రాష్ట్రీయసమావేశమునకు వెళ్లియుండుటచే సత్యాగ్రహము కాంగ్రెసు కమిటీవారు ఆపియున్నారు. అయినను ఉప్పుశాస్త్రము అనేకులు తయారుచేయుచునేయున్నారు. ఖత్రాకర్మలోగంజిప్రదేశములందు పండిత మోతీలాలుగారి కుమార్తె కృష్ణన్ నెహ్రూగారు ఉద్యమమును నడపుచున్నారు.

యువకుల ఉత్సాహము

లక్నో, ఏప్రిల్ 22:- సత్యాగ్రహము ప్రారంభించి 10 రోజులైనను ఉత్సాహముతెగ్గక యెక్కువనుచున్నది. నిన్న రాజనారాయణ భిన్నగారి నాయకత్వమున సత్యాగ్రహదళ మొకటి ఏటంగివెల్లెను. అచట నేడుసత్యాగ్రహము చేసెదరు. రేపు మరియొక జట్టు వచ్చును. యువ జన సంఘములన్నియు విదేశ వస్త్ర బహిష్కరణప్రచారముచేయ సిద్ధములైనవి. కరపత్రములను విరివిగాపంచిపెట్టెదరు. ప్రభుత్వమువారిపట్టికి ఏమి చప్పుడు చేయనున్నారు.

మహారాష్ట్రము.

పునహా, ఏప్రిల్ 21:- యస్. వి. భోపల్కర్ గారి యాధిపత్యమున శివాజీమందిరమున గొప్పసభ జరిగెను. స్వరాజ్యలప ణోద్యమము పునఃనంద. ప్రారంభించుటకై ఆచుటనే రు. 225 లకు ఉప్పు అమ్మబడెను.

వ్యవసాయ విచారణ సంఘనివేదిక

ప్రభుత్వమువారి చర్య

సిద్ధా, ఏప్రిల్ 14:—వ్యవసాయ విచారణ సంఘము వారి నివేదికపై కేంద్రప్రభుత్వమువారి చర్యను తీసికొను చున్నదియు బయలుపెట్టబడుచున్నది. వ్యవసాయ పరిశోధన సంఘమును స్థాపించవలెనను నూచనము ప్రభుత్వమువారు గ్రహించిరి. ప్రభుత్వమువారి వ్యవసాయ సహాయక పథవి తువ ముట్టింపబడినది. ఆ పథవియందుండెన డా॥ క్రిష్ణకాశు 1929 అక్టోబరులో ఉద్యోగమునుండి విశ్రాంతి పొందెను. ఆ ఉద్యోగ భర్యము లన్నియు పరిశోధనసంఘమున కప్పగియవలెను, అతని సహాయములు నిర్వహించవలెను.

డైరెక్టరు నియామకము

వ్యవసాయ పరిశోధన యావత్కాలమును వినియోగించు డైరెక్టరు నియామకమును గూర్చి విచారణసంఘమువారి ఫిరార్డును కొంచెము మార్పుతో ప్రభుత్వము స్వీకరించెను. నిరనియమాకము గాక విదేశీ చొప్పున నియమింపవలసి నట్లు ఇండియా మంత్రిని తగినవారిని నియమించుమని ప్రభుత్వమువారు కోరిరి.

పూసా-విద్యాస్థానము

పూసా విద్యాస్థానమును పృథ్వి చేయుటనుగూర్చి, కమిషన్ చేర్చినట్లే పరిశోధన సంఘమువారి కావిషయమున దెలిసిరి. అయినను, వారికి పని తేలికచేయుటకై పూర్వ విచారణమును పూర్తిగా ప్రభుత్వమువారి చేసిరి. దీనికి పర్యవసానముగా కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు పూసా వ్యవసాయమునందు ఉన్నత విద్యకు సౌకర్యముల కుదుర్చుట కొప్పుకొనుచున్నారనియు, ఆరిక పరిశీలన ననుసరించి అచరణలో పెట్టెదననియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు తెలుపబడినది. ఈలోపుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు ఉన్నత వ్యవసాయ రాష్ట్రోద్యోగములం దేవిధానము ననుసరింతుకో తెలుపవలయును. తరువాత వారి జవాబులు పరిశోధనసంఘమువారి ముందు పెట్టించబడును.

గోగునార సంఘము

కేంద్రమున గోగునార సంఘమును స్థాపించవలెనను ఫిరార్డులలోని మూత్రమున ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించుచు, దానికి ధనవ్యయము మూత్రము కేంద్ర ప్రభుత్వముపై వాధారపడుట ఆక్షేపకార్యమని భావించుచున్నార. కావున దీని వ్యయమును పరిశోధనసంఘపు కోకేమేధిరింపవలసియుండును. అనగా భారతీయ ప్రత్తి సంఘపు పద్ధతినే ఇందును అనుసరింపవలయును. మఱి, దీనికి కావలసిన మొత్తము హిందూదేశమున ఉత్పత్తియై ఇతరదేశములకు గాని ఇవటి మిల్లులకు గాని అమ్ముబడు గోగునారపై కట్టకొక ఆదాచొప్పున నుంకము విధించినయెడల చేపారును. ప్రస్తుతోత్పత్తినిబట్టి యాచిన, యీ విధముగా రూ. 6 లక్షలు రాబడివచ్చును. దీనితో సంబంధము గల సంస్థలన్నియు బిప్పుకొనునెడల, ప్రభుత్వమువారు సకల విధములైన గోగునార ఎగుమతులపై నుంకములందు సాలనకు రూ. 5 లక్షలు తగ్గించుటకు తమ సమ్మతిని కనబరచుచున్నార. ఈలోపుగా, కేంద్రము, గోగునార సంఘమును స్థాపన ధనముతో స్థాపించుట కొకాము గలగును. ఈ విషయమై వెంగాలు, బీహారు, ఆస్సాం ప్రభుత్వముల యభిప్రాయముల కోరుచున్నార. గోగునారకమిటి కేవలని నియమించునదియు, భారతప్రత్తి నుంకపుట్టుచున, గోగునారకుకూడ అనువగునట్లు ఎట్టి మార్పులనుచేయవలయు నననదియును రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలుపవలసియుండును.

ఉపస్థానముల సేర్వీటులకు కమిషనువారు పూసాననుసరించి మరికొన్నిచోట్ల ఉపస్థానముల నెంతవలెకేర్పరచి పోషించవచ్చు ననువిషయము వ్యవసాయపరిశోధన సంఘమునకు వదిలిపెట్టిరి. దీనికై కొంతవిచారణజరుపగా అట్టిస్థానముల సేర్వీటులకువలన దక్షిణాసియాదేశపు సమస్యల పరిష్కారము ప్రస్తుతము కలగబోదనియు, గుంటూరులో మాత్రము పొగాకు నకట్టి ఉపస్థానము కల్పింపవచ్చుననియు దేలినది. గుంటూరు నందు పొగాకుపరిశోధనకు స్థానమేర్పరుచుటనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికవృత్తి శాస్త్రజ్ఞుడు సంధానమును మార్చుచున్నాడు. దేవరాయానందు ఈగలను నిలవరచుచేయుటకై క్రిమికాస్త్రజ్ఞుడును స్క్రిము తయారుచేయుచున్నాడు. ఈ రెండుస్క్రిములును కొలదికాలములో వ్యవసాయపరిశోధన సంఘమువారి కందజేయవలెను. పూసా డైరెక్టరుగారు కర్నూలు ఇశ్వరాపాలము ప్రభుత్వపు వ్యవసాయ శాఖ వారి యపయోగార్థము మఱికొంత వృద్ధిచేయుట కొకస్క్రిమును తయారుచేసివారు. ముఖ్యముగా బియ్యము, చెలప గోధుమల విషయమై పరిశోధన జరుపబడుట కైన యీ విధానము పరిశోధనసంఘమువారి ముందుంచబడును.

వ్యవసాయపు జోర్డు

వ్యవసాయపు జోర్డును తీసివేయవలెనా వలదా యనది విషయమున రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల యభిప్రాయము తీసికొనబడినది. దానిసంబంధమైనవి వికగ్రీవముగా యభిప్రాయ మివ్వబడినది.

గ వ ర్ న మెం టు హా మీ రెండు లక్షలు పూర్తియైనది

1929 సంవత్సరములో జారీకాబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు. తత్తణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి. ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్, బందరు.

సంధువలన, వ్యవసాయ పరిశోధన సంఘోపాధ్యక్షుని యధిపత్యమునదానిని స్థాపించుట తీర్మానింపబడెను.

ఎకవై ఎగుమతిపన్ను

శిల్పము, తెలంగాణ, యెముకలచేసే యెరువులు మొదలైన సకలవిధములైన యెరువులు, యెరువులని ఆపుజేయవలెననిగాని, దానిపై ఎగుమతిపన్ను విధింపవలెనని కోరుటకు తగినంత ఆధారము కన్పట్టనని కమిషన్ వారు అభిప్రాయమిచ్చిరి. దానిచే కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల కేసంగతి తెలుపబడినది. వారి విషయములనుగూర్చి విచారించవలసియుండును (1) నూనెగానుగ, కషాయమై ప్రభుత్వమువారి సహాయము మూలమునగాని రవాణా సౌకర్యముల గూర్చుటలనగాని ఎంతవలెను వృద్ధిచేయవచ్చును, (2) ఎముకల నుగ్గచేయు విషయమును పరిశోధించుట. (3) ఎంతవలెను చేపయెరువులు మొదలైనవి వ్యవసాయమునకు, ఇతరదేశములందు వారికి దొరుకు నెలకు ఉపయోగింపవలెను.

క్రిమికాస్త్రజ్ఞుని నియామకము పూసాపరిశోధకవర్గము నందొక క్రిమికాస్త్రజ్ఞుని, ముఖ్యముగా చెలకునకువచ్చు జీవల విషయమై పరిశోధించుటకు నియమింపవలెనని కమిషన్ నూచించెను. చక్కెర పరిశ్రమకు సహాయమునొసంగు సందర్భమున నిది విచారించబడెను. వ్యవసాయకుని యీవిషయమై స్క్రిము తయారుచేయుచు ప్రభుత్వము కొరెను. అతడు తేని ఫిరార్డులను నివేదించినాడు. దీనివలన బూజాపరిశోధన వర్గమునకు మూలవ్యయము రూ. 95000 న, సాలీనారు. 85000 న, క్రిమికాస్త్రజ్ఞుని ధనవర్గమునకుమూలవ్యయము రూ. 54,000 న సాలీనారు. 22,800 ఇయ్యవలసి యుండును. ఈవిషయముతయ్య వ్యవసాయ పరిశోధకసంఘమువారి యెదుట పెట్టబడును. వారుతమ కోరికనుండియే ధనము నీవలయును.

విదేశపు విత్తము, మొలకలు మొదలైన వానిని దేశమునకు ప్రయోగమాత్రముగా తెప్పించు వానిపై దిగుమతిపన్ను వేయవలెనని రాయల్ కమిషన్ వారు నూచించిరి. కాని, ప్రయోగమాత్రము లేవో, ఇతరము లేవో కన్పడట కష్టపాధ్యమని దానిని ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింప లేదు.

వ్యవసాయపరికరములపై పన్ను

వ్యవసాయపరికరములు హిందూదేశములోనికి నుంకము లేకనే దిగుమతి యగుచున్నను, ఇవియు, ఉక్కుపై ఎక్కువ నుంకము విధింపబడుటచే నిచ్చుటి పనివాండ్రకు నష్టమువాటిల్లుచున్నది. రాయల్ కమిషన్ వారికి నివేదించబడి యుండును. ఈ విషయమును టాంప్సోన్ వారు విచారించవలెనని నూచించిరి. కాని ఇది కేవలము అనవసరమనియు, తయారుచేసిన పరికరముమీది నుంకముకంటే ఆ పరికరమును చేయుటకు వలసిన లోహముమీది నుంక మెక్కువమని తేలినపుడు టాంప్సోన్ వారికి పనివాండ్రు విజ్ఞాపనము పంపవచ్చుననియు తీర్మానింపబడినది.

పశువులయెరువు పరిశోధనము

పశువులయెరువు పరిశోధనకై ఒక సంఘమును స్థాపింపవలెనను రాయల్ కమిషన్ వారి నూచనపై డా॥ వాల్టగారు కేంద్రప్రతి ఆర్థికవలందు అట్టి సంస్థవిషయము తెలిసికొనుటకై పంపబడిరి. వారు పరిశోధనగావించి, ఒక స్క్రిమును తయారు చేసిరి. అది యొకను విచారించబడుచున్నది.

పశువులయెరువు, మనిషియెరువు రెండిటిలోను పరిశ్రమ చేయువారికి సహకారము నొసగవలెనని రాయల్ కమిషన్ వారి యభిప్రాయ మునచే, వ్యవసాయ పరిశోధనసంఘమునకు సలహానిచ్చు జోర్డునందు భారతీయ పరిశోధనాశాఖమువారికి ప్రాతినిధ్య మొనగబడెను. ప్రస్తుతము కల్నల్ గ్రాహ్ముగారు దీనికి నియమింపబడిరి. కాని, కేంద్ర ప్రభుత్వపరిశోధనసంఘము ఏర్పడుననియు అందు పోషణకాఖ సలకొల్పబడుననియు దాని డైరెక్టరున కేవలమి నిచ్చు విషయ ములోచింపబడును.

పశుపోషణ

పశు పోషణవిషయమున పరిశోధన సంఘమునందు ప్రాతినిధ్య ముండవలెను. నూచనము కొలదిమార్పుతో ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించిరి. ఇండియామంత్రి పశుపోషణ పశువైద్యములందు నిపుణు నొకని నియమింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. దీనికి కాశ్యప్త వ్యవసాయపరిశోధనసంఘముక ఉపసంఘము సేర్వీటుపవలెననియు, అన్ని ఉపసంఘములకును ఒక్కయందుటకై వానికెల్ల ఉపాధ్యక్షులే అధిపతిగా నుండవలెననియు తీర్మానింపబడినది.

పశువైద్య పరిశోధనాలయము

ముక్తేశ్వరుండరి పశువైద్య పరిశోధనాలయము పునర్నిర్మాణము చేయు విషయమై, కేంద్రసంస్థ అనవసరమనియు, ముక్తేశ్వరుండే పశువైద్య పరిశోధన కేవళాత్మములు తగినన్ని కలవనియు తీర్మానింపబడినది. కాని అది దూరస్థలమున టచే జీవసౌకర్యములను ప్రభుత్వమువారి సంగ్రహాలైనవి కమిషన్ అభిప్రాయమిచ్చెను. వాటియొక డైరెక్టరును నియమించునది ఇండియామంత్రిని ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. ఒక ఆర్టికల్ ద్వారాని ఆ సంస్థలయొక్క తెక్కలను చక్కచెట్టుటకు నియమించిరి. ఇతను ఈ సంస్థవిషయమై శ్రాత్త డైరెక్టరు పశువైద్యశాస్త్రవేత్తయు వ్యవసాయపరిశోధన సంఘమువారికి సలహా నిచ్చినకొలది మార్పులు చేయబడును. (ఆ. ప్రె.)

రాజమహేంద్రవరమున బహిరంగసభ

మునిసిపలుసభ నిలిపివేయబడుట రాజమండ్రి, ఏప్రిల్ 28:—దేశోద్ధారక వాగ్దేవర రావు, డాక్టరు పట్టాభి, శ్రీ కాశ్యేరరావు, మహర్షి సాంబ మూర్తిగార్లు మున్నగు ఆంధ్రనాయకులకు శిక్ష విధింపబడినందులకు నిన్నజరుగవలసిన రాజమండ్రి మునిసిపలు మాససభ శ్రీయుతులు కందుల వీరరావుపస్వామి రంధి ఆపులస్వామి గార్ల సలహాప్రకారము విరమింపబడినది.

నిన్న సాయంత్రము క్రీడాసంద భుక్తుమునందు గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. శ్రీయుతులు పాలకోడేటి మూర్తి ప్రకాశరావుగారు మున్నగువారు మొదలు “మా కొద్ది తెల్లవార తనము” అను నిశ్చిత జాతీయగీతమును మరికొన్ని గీతములను పాడిరి.

సగరకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి యగు ప్రకాశరావు గారు దేశోద్ధారకుడు మున్నగు నాయకుల నందరిని ప్రశంసించిరి. మేనెల క్రీడాసందమున కల్లు సారా దుకాణములవద్దను, విదేశసత్త్వముల దుకాణముల వద్దను పికెటింగు ప్రారంభింపబడు నని ప్రకటించిరి.

పిమ్మట శ్రీయుత గాడేపల్లి మూర్తివారాయణశర్మ గారు దేశోపన్యాసము నొసరించిరి.

శ్రీ చెరుకువాడ వేంకట నరసింహం, శ్రీ నేతి చలపతి రావుగార్లు నేడు ఉదయమున రాజమండ్రి చెరసాలకు తీసికొనివచ్చిరి.

రాజమహేంద్రవరమున వలంటీరు లందరును శ్రీలును పురపాలకుగూడ భద్దరు విక్రయించుచున్నారు. (స్వ. వి. తం)

ఇండియా కౌన్సిలు

సిద్ధా, ఏప్రిల్ 21:—1930 సంవత్సరము ఏప్రిల్ 20 వ తేదీ మొదలు 5 సంవత్సరములకాలము ఇండియా కౌన్సిలు సభ్యులుగ సర్ ఆర్. ఇ. హొండుగారు మరల నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

భారత నారీమణుల సత్కార హోదా

బొంబాయిలో సరోజినీ మున్నీ సతి కమలాదేవి ఘట్టపాఠ్యాదుగారల యుద్ధసమయము

కాకినాడలో స్త్రీలు ఉత్సవ సత్కారహోదా గావించుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 20:—బొంబాయిలో ప్రజలు మిక్కిలి ఉత్సాహము గనుపబరచిరి. ఉదయము ఉత్సాహమున మిక్కిలి సాయంత్రము రిగంటలకు వివిధ వార్తలలోను సత్కార హోదా లూరేగి సాయంత్రము రిగంటలకు చౌపతి సమద్రతరమున చేరుకొనిరి. అక్కడనుండి మరల వారందరు శ్రీయంత కమలాదేవి ఘట్టపాఠ్యాదుగారి నాయకత్వమున నూరేగిరి. బుద్ధుల డెబ్బలు తగిలినవారు ఊరేగింపబడిరి. 6-80 వారు సమద్రతరమున నమస్తక దాదాపు లక్షప్రజలు ఆచట చేరియుండిరి. చాల ఉత్సాహము ప్రబలియున్నను గందరగోళ మేమియు జరుగలేదు. కాంతివైకిల నెలకొల్పిరి. బజారులలో గందరగోళ మేమియు జరుగకుండ వారు మాచుచుండిరి. పోలీసులతో తగాదాలగునీ కేకలుగాని తెల్లవారిని అవమానము చేయుటగాని యేమియు జరుగలేదు.

శ్రీమతి సరోజినీ దేవి

బొంబాయి కాంతముగా నున్నచో చిట్టగాంగ్, కరాచీ, కలకత్తా అల్లరులు గాంధీ మహాత్ముని ఉద్ధృతమునకు హాని కలగజేయువారనియు, భారత దేశమున కంతటికిని బొంబాయి వలననే విముక్తి కలుగ గలదనియు శ్రీమతి సరోజినీ నాయకురాలు చెప్పిరి. బొంబాయి స్త్రీలు త్వరలో విదేశ వస్త్ర దుకాణములను, మద్యపాన కాలను పిక్కెటు చేతురనియు, తమ తల్లెల యెడలను, తమ సోదరిల యెడలను ప్రజల కేహత్రము గొరవ మున్నను వారు మద్యమును, విదేశ వస్త్రములను సేవింప రాదనియు సరోజినీగారు చెప్పిరి. జమ్మదాను మెహతా, బి. జి. షేర్ గారలు ఖైదు చేయబడినందులకు ఆమె వారి నభినందించెను.

అవంతికాబాయి గోక్షే

చాంపరావ్ లో గాంధీ మహాత్మునితో కూడ సత్కార హోదాను పొల్లొనన శ్రీమతి అవంతికాబాయి గోక్షే సతిగా ప్రజల సుద్ధోధిండుచు విదేశ వస్త్రములను, మద్యమును నిషేధింపనిచో స్త్రీలు ఆ దుకాణములకు పోకుండ అడ్డ పెట్టెలవిన కట్టెతి యేర్పడునని చెప్పెను.

కార్యదర్శి ప్రకటన

గణపతికేంద్ర వర్తకము సత్కారహోదాను మనకు వాగుగా సహాయముచేయుచున్నారనియు, సత్కారహోదా ఉపయోగార్థమై నెయ్యి, నూనె, కాయాభాగ్యములు యిచ్చుచున్నారనియు కార్యదర్శియుగ గణపతి కేంద్ర గారు సభలో ప్రకటించిరి. కాంతివైకిలకు వెడినట్లగున చెయించుటకు ఒకవర్తకుడు వెండించెను. వానిపై ప్రాంతపూర్వము తొకనర్తకుడు వాదన మొనరించెను

కమలాదేవి.

15 రోజులనుండి తాము ఉత్సాహములను తిరస్కరించుచున్నను ప్రభుత్వమువారు ఆరెట్టుచేయ లేదనియు, తమకు ప్రభుత్వము చేయరాదనియు శ్రీమతి కమలాదేవి ఘట్టపాఠ్యాదుగారు చెప్పిరి. ఒకచట్టముకరువారముయొక చట్టమునిట్లుతిరస్కరించుటలన ప్రభుత్వప్రభుత్వవిధానము పటాపంచలగునని యీమె చెప్పెను.

కాకినాడ స్త్రీల ఉత్సాహము

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 20:—ఈమాడురోజులనుండి కాకినాడ కాంతివైకిలు దాదాపు 100 మంది “మాకొద్దీ తెల్లదొర తనము” యిత్యాది నిషేధగీతములను పాడుకొనుచు నగరమార్గములందురేగిరి. మండపాకరంగయ్యగారు, పి. సత్యనారాయణ తిరుమలరావుగారలు నాయకులై ఉత్సవమును నడిపిరి. ఈజన సమాహము సత్కారహోదాను ప్రదేశమునకు 6-80 కు చేరెను. ఆస్పటికే ఆర్. వెంకటరెడ్డిగారు అచ్చట ఉపన్యాసమును ప్రారంభించి యుండిరి. సభిజలందరును ఒక్కసారి ఉత్సాహమును తిరస్కరించిరి. వెయ్యికోరైగా ప్రజలు ఉత్సాహమున పోగు చేసి దానిలోనుండి ఉత్సాహించిరి. శ్రీమతి సాంబమూర్తి, శ్రీమతి పి. సత్యనారాయణ, శ్రీమతి సత్యవీరభద్రరావుసతి మున్నగువారు ఉత్సాహించిరి. ఇంటికివెళ్లనప్పుడు చాలమంది ప్రజలు ఉత్సాహమున మూటలుకట్టుకొనిపోయిరి.

నిన్నరాత్రి రామకృష్ణరావుచేటలో మద్యపాన వ్యసనమును మానవలసినదని ప్రచారము జరిగెను.

(శ్రీ వెం)

స్తోమ్యు లినిమెంటు కీళ్ల నొప్పులను బోగొట్టును

స్తోమ్యు లినిమెంటు సర్వవిధములైన కీళ్లనొప్పులను కొలది నిమిషములలోబోగొట్టును.

కొద్దిగ దినమునకు రెండు వారాయములు నొప్పి యున్న చోటుల న్రాసిన, తడవబాధ తొలగును.

Sloan's Liniment kills pain!

కస్తూరీబాయి గాంధీగారి ప్రచారము

జలాల్ పూర్, ఏప్రిల్ 21:— గాంధీ మహాత్ముని భార్యయు, యింకా స్త్రీ కాంతి వైకిలను మద్యపాన నిషేధ ప్రచారమునకు గాను జలాల్ పూర్ వచ్చి ఆ పట్టణములోని ఒక కల్లుదుకాణము వద్ద కొంతకాలము ఆగిరి. ఇంకను వారు పిక్కెటింగు ప్రారంభింపలేదు. త్వరలో వారు ప్రారంభింతురు. ఇదివరకే ప్రభుత్వమువారికి తాను లై సెన్సు రునుము చెల్లించితి ననియు, యికమందు లై సెన్సు ఖర్చుకొన ననియు ఆ దుకాణదారుడు చెప్పి యీ లై సెన్సు ఆఖరగువరకు కల్లు అమ్మనియ్యవలసినదని కోరెను. అందుకు బదులు గా తాము గాంధీ మహాత్ముని యజ్ఞానసారముగ పిక్కెటుచేయుచున్నామనియు సంగతిసందర్భములు వారితో చెప్పుకొనవలసినదనియు వారు చెప్పిరి.

ప్రతి భారతీయుడును విద్యుత్తును నెరవేర్చవలెను

భర్త చెజినాలా ప్రవేశమునకు భార్య సంతోషము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 21:—ఈరోజు ఎప్పుడో మైదానములో జరిగిన మహాసభలో ఈవారపు బొంబాయి సత్కారహోదాను అంతముయ్యెను. రెండువేదికలలో శ్రీయంత సరోజినీదేవి, శ్రీయంత లలిత తతిమున్నీ శ్రీయంత శివప్రసాద గుప్తా (కాసి) కుమారు ఘోష్కరే భి. జి. దేకాయ్ మున్నగు వారు ఉపన్యసింపిరి. ఆరెట్టుచువారిని సభవారు ఆభినందించిరి. తన భర్త ఖైదు చేయబడుటలన తాను చాల అదృష్టవంతురాలనని యన్నీ సతి తెప్పెను. ప్రజలకేమి సందేశ విచ్చెదరని తాను భర్త నడుగగా నేను నాభర్తమును నెరవేర్చితిని. ప్రతి వారును తన విద్యుత్తును నెరవేర్చినచో దేశస్వాతంత్ర్యము చూపుమేరదూరములో నుండగలరు అని వారు చెప్పిరిని ఆమెచెప్పెను. పోలీసులు లాజీలుపట్టుకొని సిద్ధముగా నున్నరు. నిన్న సత్కారహోదా చేసినఉత్సవ సభలో వేలము వేసిరి.

జోస్ నర్సయ్య స్త్రీల ప్రచారము

జోస్ నర్సయ్య, ఏప్రిల్ 22:—విదేశవస్త్రముల అంగళ్లను మద్యపానకాలలను పిక్కెటుచేయుటకు స్త్రీలు పూనుకొను చున్నారు.

మిరటూలో స్త్రీల ప్రచారము

మిరటూ, ఏప్రిల్ 22:—శ్రీయంత ఊర్మిళాదేవి, శ్రీమతి జ్యోతి ప్రసాద్ మున్నగు గల గౌరవనీయ కుటుంబములకు శెందిన స్త్రీలు మిరటూలో విదేశపునడ్ల అంగళ్లను పిక్కెటు చేయుటకు మొదలుపెట్టిరి ప్రతియింటికి వెళ్లి ఖద్దరును మాత్రమే ధరించెద మని వాగ్దానములను పాడు గైకొందురు.

ఉత్సాహమును తిరస్కరించుటకు యీ రెండు రోజులనుండి కాంతివైకిలు పోలేదు.

కలకత్తాలో రేపు పిక్కెటింగు ప్రారంభ మగును

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22:—శ్రీధానంద పార్కు తలపులు మూసివేయుటలన అమెహరస్టు పీఠిలో పార్కు వెలుపల సభ స్త్రీలసభ జరిగెను. శ్రీమతి జ్యోతిరాయ్ గంగూలికన్య అధ్యక్షత వహించెను. శేషటినుండి ఊరేగింపులు జరుగవనియు, విదేశవస్త్రపు దుకాణములను పిక్కెటుచేయుచు రనియు ప్రకటించబడిన. పోలీసులు జోక్యము కలుగజేసికొనలేదు.

నూరతులలో స్త్రీల మహాసభ

నూరత్, ఏప్రిల్ 22:—ఈ రోజు సాయంత్రము మాల్వీస్ వాడిలో స్త్రీల సభ జరిగెను. మహాత్ము గాంధీగారు ఉపన్యసింపిరి. సభకు నివర్తిముగా స్త్రీలు వచ్చియుండిరి. ఇసుక రాలుటకైన ప్రదేశము లేకుండెను. గోల అధిక మయ్యెను. కావున గాంధీ మహాత్ముడు ఒక్క వాక్యములో తన ఉపన్యాసమును ముగించెను. చేతిరాటుముమీద నూలు వడుకుడు; విదేశ వస్త్రములను విసర్జింపును. (అ. వెం.)

29 ని గుహారాయి, 30 అగ్గిర దెనర్తి 31 సుగ్గిర దెనర్తి గార్లను అరెస్టు చేయుట

కాంటాయి, ఏప్రిల్ 19:—గుహారాయిగారు అగ్గయ ఆశ్రమములోనివారు అగ్గిర దెనర్తిగారు బహుశకు సత్కారము లోనివారు ఇతడు మిర్జాపూరులో సత్కారహోదాను పోలీసువారు, నలంటిరులను చాల బాధించుచున్నారు. సరిసి ఆచార్యగారిని పోలీసువారు తన్నగా ఆతడు స్వల్ప తప్పిదమే పోయెను. రొమ్ములో చాల బలమును చెబ్బుతగిలినది. ఊపిరి తుచ్చుటగూడ చాల కష్టముగానున్నది. చెబ్బులు తగుటలన చిన మహారా అనునతడు రక్తమును క్రక్కుకొనుచున్నాడు. కాంటాయిలో 5 నగిని అరెస్టు చేసిరి. చాలమంది ప్రజలను పెనులు కనిపియుగా నిడుమించిరి. వారు తిరస్కరింపగా వారిని బాధించుచున్నారు. ఇంట్లో కానలి పెట్టుచున్నారు. కలకత్తానుండి మున్నగు స్త్రీలను శ్రీమతి కాంతి దాసిగారు యిచటికి వచ్చి ఉపన్యాసముల నిచ్చుచున్నారు. కాంతి దాసి గారు స్త్రీలవలంటిడు సంఘకార్యదర్శి. (శ్రీ వెం.)

విదేశ యాపధముల బహిష్కరించుడు

మహాత్ముని సత్కారహోదా ఆయుధము లేవనగా విదేశవస్త్ర బహిష్కారము కల్లుసారాదుకాణముల వద్ద పిక్కెటింగు చేయుట. వీనివెంట విదేశయాపధ బహిష్కారముకూడ రాగలదు. లోధ పూ

ర్తిగ హిందూదేశముందే హైందవుల కొరకు హిందూదేశములోని మూలికలచేతనే తయారుచేయబడి స్త్రీలకుండు సర్వవిధములైన వ్యాధులకు దివ్యమైన యాపధముని సర్వజనాంగీకారమైనది. దేశాభిమానముగల సోదరిమణులారా! విదేశ యాపధముల కొనుటకు మానుగ దీని నేలవయత్నించరాదు ఇదియన్ని మందులమున్నవారి వద్దను, కేసరికుటీరములకూర్చు మద్రాసులోను దొరుకును.

మోహిని తెలుము

5 తల సూర్యగల సీసా 1-5 రూ. 0-12-0. వురుములు వాడుటకు యోగ్యమైనది అమృతాంజనముదీపో బొంబాయి, మదరాసు.

మద్రాసునందు హఠాత్తాళము

(0) మద్రాసునాయకుల నిర్బంధమునకు అసమ్మతి జాపుటకు

ఎన్. ప్లెట్ నేడునందు పోలీసువారు జనులను లాటిలతో కొట్టుట

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 22:—సత్యాగ్రహనాయకుని అజ్ఞాతమునందు మద్రాసు సత్యాగ్రహనాయకులు శ్రీయుతులు కే. నాగేశ్వరరావుపంతులు, గద్దెరంగయ్యనాయకులు, డా॥ పి. యస్. భావ్యంబెట్టిగార్ల నిర్బంధముపట్ల ప్రజలు తమ అసమ్మతిని తెలుపుటకు నిన్న చెన్నపురియందు హఠాత్తాళము జరిగెను. చెన్ననగరమునందు అన్ని ప్రాంతములలోను వైద్యకర్తలు మూయబడినారు.

జా ర్మి టు వు ను

జా ర్మి టు వు ను నందు గొప్పగొప్ప వర్తక స్థలములతో సహా అన్ని వర్తక స్థలములు మూయబడినాయి. కొన్ని అంగళ్లు మాత్రము తెరవబడి యుండెను. కాని వాటియందు ఏలాటి వ్యాపారమును జరుగలేదు. వై నాబజారు పూలంగడియందు అన్ని దుకాణములు మూయబడినాయి. పూలంగడి పోలీసు స్టేషనునందు ప్యాంకెరుకార్లు రహస్య జనసమూహము ఏర్పాటుచేసి నుండెను. పోలీసువారు యాజనసమూహమును బెడదించి జైలుకు పంపిరి. పిరియోడిక్ జనసమూహము తగ్గలేదు. పిదప పోలీసువారు తమ లాటిలు ప్రయోగించి జనులు చెల్లి పోవునట్లు చేసిరి. పోలీసువారితోనే సమ జనసమూహము మాత్రము తగ్గలేదు. పోలీసువారు నిర్భేదముగ దౌర్జన్యము లూనిరి. ప్రజలు మిగుల కాంతముగ నుండిరి. కొత్తలూ మాల్గేటూ, గడ్డంగిపీడిలోని అంగళ్లు అన్నియు మూయబడినాయి. రటానుబజారునందు కొన్ని అంగళ్లు మూయబడి కొన్ని అంగళ్లు తెరవబడియుండెను. చాలవరకు కాఫీ, హాట్ లులన్నియు మూయబడినాయి. ఆర్యభవన్, రామకృష్ణాలయి హోంమొదలగు గొప్ప హోటళ్లు మూయబడినాయి. ప్రాముఖ్యుల బస్సులు, యాత్రాదులు మాత్రము నడుచుచుండెను.

తిరువల్లి కే. జి. రాయ్ పేట, మైలాపూరులందు మాత్రము కొన్ని అంగళ్లు మూయబడి కొన్ని అంగళ్లు తెరవబడినాయి.

తిరువల్లి కే. జి. రాయ్ పేట

తిరువల్లి కే. జి. రాయ్ పేటయందు యిద్దరు వాలంటీర్లు ధనపాల్, నల్లెం ఆనువారలు అంగళ్ల మూయుటపై వర్తకులను కొరచుండిరి. పోలీసువారు వారి నిర్యంధ్రుని పోలీసు స్టేషనునకు పిలుచుకొని పోయిరి. పిదప కొంతసేపైన మీదట పోలీసువారు వారిని పురము నడిచివేసిరి.

వై నాబజారునందు ముగ్గురు యువకులను ఎన్. ప్లెట్ నేడు నందు ఒక యువకునిని పోలీసువారు హద్దుమీరిన అల్లరి చేసిరి అను నేరముక్రింద, వారినివట్టుకొని పోలీసు స్టేషనునకు గొంపోయిరి. పోలీసు కమిషనరు వీరిని కొంతసేపైన పిదప నడిచివేసిరి.

చింతాడ్రెవేట్

చింతాడ్రెవేట్ లో హఠాత్తాళము తూర్తిగ జరిగెను. మార్కెటు, మండలు, ఇతర గొప్ప, చిల్లరదుకాణములన్నియును పూర్తిగా మూయబడినాయి. పెరియమెట్టు, మాల్గే, పెరింబూరు నందు కొన్ని దుకాణములు మాత్రము తెరవబడియుండెను. సుంగంబాకం నందు అన్ని అంగళ్లు మూయబడినాయి.

చెన్నపురి ఆంధ్ర జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుల ప్రకటన

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 22:—చెన్నపురి ఆంధ్ర జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత వి. యల్. కామ్రెగారు యీ క్రింది విన్నపము ప్రకటించుచున్నారు.

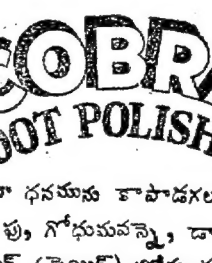
వై నాబజారు పోలీసు స్టేషను సమీపమున నేను నడచుచుండగా సమయమున ఒక పోలీసు బండ్లెత్తు హరిలాలుమ అనునతని లాటితో కొట్టుచు పూలంగడి పోలీసు స్టేషనునకు గొంపోవుచుండుట నేను చూచితిని. ఆసమయమున కొంతమందిజనులు కూడవారివెనుకనుండిరి. నేను పోలీసు స్టేషనులో ప్రవేశించి జరిగినవృత్తాంతము తెలియగోరితిని. కాంతిస్వభావమునకు చేరుగించిన హరిలాలుమగారు కాంతముతో అంగళ్లను మూయునని అంగళ్ల వారలను కొరవట్లు వారునాకు బెదిరిరి. హరిలాలుమగారు ఈవిధము అంగళ్లను మూయునని కొరటచే పోలీసువారు ఆగ్రహము జెందివారు యితనిని తీవ్రముగ కొట్టుట సంభవించెను. ఈసమయమున నేను పోలీసు స్టేషను ప్రవేశించితిని. అచటి పోలీసు బండ్లెత్తు ఒకడు నన్ను జూచి అంగళ్లమున “నీవు ఎవరో ఎందుకు నీ విచట వచ్చినావు” అనెను. హరిలాలుమ అనునతని కొట్టుట గాంచి జరిగినవిషయ మేమని అడుగ వచ్చితిని నేను చెప్పితిని. “నీవు ఇచటనుండి వెడలిపోము. ఏలాటి విచారణకానింపబనిలేదు” అని పోలీసు బండ్లెత్తు మరల నుడివెను. అంతటితో నేను పోలీసు స్టేషనునుండి బయటకువచ్చితిని.

ఆసమయమున ఒక పోలీసు ఉద్యోగి పోలీసు స్టేషను ప్రవేశించుచుండెను. ఆ పోలీసు ఉద్యోగి ఇన్ స్పెక్టరు క్రియిని నేను నమ్మిదను. కాంతముగా ప్రవర్తించువారలను కొట్టుట పాడికాదని నేను అతనితో చెప్పినాను. అతడు యావినయమున విచారింపనివరకు ఆ విధముగ జరుగకుండ జూచెదమని తెలిపెను. హరిలాలుగారిని విడిచిపెట్టెదమని గూడ వీరు తెలిపిరి. స్టేషను నెదుట గుమికూడిన జనులందరూ హరిలాలును వదలిపెట్టుమని కోరిరి. కాంతము వహించి ఆ స్థలమునుండి వెడలిపొందని అచటి జనులకు నేను విన్నవించితిని. జనులు అచటనుండి తిప్పు తిప్పుగ వెడలిపొవ దొడంగిరి. ఈ సమయమున ఆ పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు నేను నిలచియుండిన స్థలమునకు వచ్చి “నీవు యిచటనుండి వెడలిపోము. నీ విచటయుండిన కలవరము జరుగును” అని నాతో అనెను.

ఆ స్థలమునుండి కాంతముగా వెడలిపొందని నేను అక్కడ నుండిన జనసమూహమునకు వచ్చుచో విన్నవించుచుంటిని. జనులందరు తిన్నగా వెడలిపొదొడంగిరి. జరిగిన ఉదంతములతో నేను తెలిపిన ద్వారా పోలీసు కమిషనరుకు నెరుకవలసి చితిని. అందులకు కమిషనరు మీలో కొందరు నేటి ఉదయమున అవమానాస్తవముగ వర్తించిరి అని ప్రత్యుత్తరముగ నడిచిరి. అలాటి దుండగములను సహించజాలనని కమిషనరు నడిచెను. అప్పుడు యీ విషయముల మాత్రము మీరెరుకవరచుచున్నావని నేను నడిచితిని. మీరు వాతములముగ అటుల చేయవచ్చునని కమిషనరు నడిచిరి. పోలీసు వారితో ఆగ్రహము పురికొల్పుటకు ప్రయత్నించినను మద్రాసు పోలీసుల నా సోదరులను నేను కొరట ఏమనగా యెటువంటి సంధిగ సమయమునందున కాంతము విడనాడక యుండవలసి వారిని కొరచున్నాను. మన యీ ఉద్యమమునందు దౌర్జన్యము సంభవించిన ఉద్యమమునకే నాని కలుగును. లాటి చెబ్బులు తగలుచుండినను హరిలాలు కాంతము మానలేదు. అదేరీతిని ఎల్లరు ఏలాటి సంధిగములలోనైనను కాంతము మాత్రము మానకుండునట్లు నేను మిగుల కొరచున్నాను.

కోబ్రా తో మెటుగ పెట్టిన పాదరక్షలు చాలకాలము ప్రకాశముగ నుండి చూచుటకు యందముగ నుండును.

ఎందుకనగా కోబ్రా చక్కని మెటుగును దినమంతయు నుంచి, చర్మమును మృదువుగను, పగులు బాంతుకుండ నుంచగలదు. కోబ్రా యంత సులభముగ నుపయోగించవలెను!

మీ ధనమును కాపాడగలనులువు, గోధుమవస్త్ర, దాగ్ లూన్ (స్ట్రెయిన్) లోనుండును

Agents: విల్సన్ అండ్ కో., మద్రాసు.

LOANS FROM Rs. 50 to Rs. 2500

Obtainable by all registered members of the Relief Loan and Provision department of the

Metropolitan Industrial Bank, Ltd.

172, Bowbazar St., Calcutta.

WANTED

Competent organising Inspectors in every District and Taluk on Rs. 100 p. m. plus Rs. 50 as T.A.

Apply—with references to—
The Managing Director.

సత్యాగ్రహ సమరము

(అద్దేపల్లి హరిశ్చంద్రుడుగారు, యం. యల్. సి. విశాఖపట్టణము, ఏప్రిల్ 18:— మహాత్ముని ఆహింసాతత్వము, ధర్మదీక్ష, ధీకృతి వర్ణింప సామాన్యులకు తక్కువగా! ఇట్టి అవతారపురుషులవలననేగాదా ధర్మస్థాపనము! గాంధీమహాత్ముడు ఉప్పునట్టును సుల్లంఘింతు రను వార్త ప్రకటించిన తోడనే అనేకుల నేక విధముల నిరసించిరి. హాస్యాస్పదముగ నెంచిరిగాని ప్రస్తుతపు వాతావరణస్థితి దిలకించిన ప్రతివారును ఆతృప్త్యనిముగ్ను లగుచుండిరి. ఎచ్చట జూచినను ఆ నందముయేమే. ఉత్సాహపూరితమే కాంతినినెరుకలములే జాతీయగీతములే ప్రతిపట్టణమునందును ప్రతి పల్లెయందును, ప్రతి రైల్వేస్టేషనునందును ప్రతి ఇంటను— యిచ్చటచ్చట నననల భారతదేశమునందంతటను గాంధీ మహాత్ముని పవిత్రనామము మారుమోగుచున్నది. దేశమాత యాజ్ఞ సనుసరించి వికాంతమూర్తి, ఏ మహాత్ముడు, ప్రపంచమున దంతటను ప్రేమయూర్తిని వ్యాపింపజేయుచుండెనో అహింసయొక్క నిజస్వరూపమును వెల్లడిపరచుచుండెనో దేశమందంతటను నిరుపమాన ధైర్యసాహసములను నెలకొల్పుచుండెనో ప్రభుత్వమును తుహాళ హలాడించుచుండెనో అట్టి మహాత్ముని ప్రేమస్వరూపుడగు గాంధీమహాత్ముని అద్భుతోద్యమము జనుమగుగాక యని ఆబాలగోపాలము ప్రార్థించుచుంటిరే.

ఉప్పు తేసిన ప్రయోజనమేమి? ఇతరకాలముచేయగలది! అను సంశయములకుగంటుచున్నదే! దౌర్జన్యరాహిత్యముగ ఈ పవిత్రోద్యమము ప్రతిభారతీయుని హృదయకుమలమును వికసింపజేయుటలేదా? దరిద్రావస్థ ననుభవించుచున్న హిందూదేశపు ప్రజలయొక్క ధైర్యసాహసములు నెలబుచ్చుచుండుట లేదా? ఇతరరాజకీయవిషయములం దెట్టి అభిప్రాయ భేదములన్నను ఈ ఉప్పుసన్న విషయములో అన్ని పక్షముల వారును ఏకాభిప్రాయములగుచుండుటలేదా? సత్యము, ప్రతిమానపునకు అవసరముగ ఉప్పువెనెన్ను విధించుట కేవలమన్యాయము కాదా? ఇతరదేశములందెచ్చటనైన నిట్టి దారుణపు పన్ను గలదా? పాలకులు దేశక్షేమ మరయవలదా? అధోగతి పాల్పేయుట ప్రభుత్వముయొక్క నిరంకుశత్వముకాదా?

విశాఖపట్టణ నాయకులను నిన్నటిదినమున నిర్బంధించిరి. ఈ నిర్బంధన నిరసించుటకు ఈ దినమంతయు దుకాణములన్నియు మూయబడినాయి. ఏ బ్రాహ్మియో తప్ప ఇతరవస్తు వోకటియైనను లభించుట దుర్లభమయ్యెను. నాయకులను నిర్బంధించిరిని రాకే కడక ప్రతి వారును ఉత్సాహముతో గుంపులు గుంపులుగా జాతీయగీతములు పాడుచు ఊరేగిరి. సముద్రతీరమంతటను నూర్మధికవాసుని తీక్ష్ణ కిరణములను లక్ష్మీపెట్టక సలసల మారుచున్న యిసుక తిన్నెల్లచై అతిదీక్షతో ఉప్పు యజ్ఞములను తేయుచున్న ధీరులను చూచుటకు వేలకొలది ప్రజలు గుమికూడిరి. ఎచ్చట చూచినను జహిరంగధరే! ఏ సందుగొందు చూచిన సత్యాగ్రహోద్యమ ప్రయత్నములే! విశాఖపట్టణ వాసుల దీక్ష కొనియాడ దగినదే! ఈ దిన విచ్చట చూచిన ప్రజల యుత్సాహము యిదివర కన్నడు యివట గాంచి యుండదు. ఇంత కాంతియుతముగ హఠాత్తాళము జరుగుట కుభ్రపదము.

ఇప్పుడు వాద వివాదములు తగ్గుచున్నవి. ప్రతివారును మహాత్ముని నిర్ణయమే జయప్రదముగ నిర్వహించుటకు నిశ్చయించుచుండిరి. నిర్మల హృదయాలకు నాయకులున్న హరి సనుసరించువారు లేకుండురా! ఏ యుద్యమమున కైనను సహనము త్యాగము అత్యవసరమని ఈ ఉప్పుసత్యాగ్రహము చక్కగ బోధించుచున్నది. నిర్బంధనల ప్రతిదినము హెచ్చుచున్నవి. నిర్బంధనలచే యీ పవిత్రోద్యమము సశించునని ప్రభుత్వమువారు లెలచుచో కేవల మవివేకము. అట్టి నిర్భాగ్యుల దినములు గడచినవి. సశించుటకు మారుగ ద్విగుణీకృత మగునని ప్రస్తుతపు పరిస్థితులే నిదర్శనములు. ఈ ఉద్యమమును ఉపేక్షించినను నాయకులను శిక్షించినను ప్రభుత్వమువారి కరిష్టమే యని మరవకుండురు గాక. అతితృప్తియుగ యీ క్షిప్త పరిస్థితులకు కారణములు చక్కగ గ్రహించి తగు క్రియారూపకమును అవకాశము నిచ్చుట ప్రభుత్వమువారికి క్రేయస్కరము.

శ్రీయుత తిక్క-వరపు రామిరెడ్డిగారికి సమను

ఉప్పును కొనినందులకు కేసు నెలూరు ఏప్రిల్ 21:—ఉప్పుచట్టమునుల్లంఘించినందులకు 55, 58 సెక్సనులక్రింద సమాధానము చెప్పటకు యీనెల 29వ తేదీని సాబ్బయిన సెక్టరు పి. పార్థసారథి అయ్యంగారి యెదుట హాజరు కావలెను అనుసంకలు నెలూరు మ్యునిసిపల్ చెయ్యర్సు శ్రీయుత తిక్క-వరపు రామిరెడ్డిగారికి గొప్పధనము లగు పెరదవోలు వేంకటరెడ్డిగారికిని మరియొకరికిని నేడు సమ నలు అందచేయబడినాయి.

ఆంధ్ర పేపరుమిల్లు ప్రారంభోత్సవము

ఆంధ్ర పేపరుమిల్లుయొక్క ప్రారంభోత్సవము ప్రమాదానామ వత్సరారంభమున శ్రీ వేంకటగిరి కుమార రాజావారు యాజమాన్యమున మిక్కిలి జయప్రదముగ వెరవేరినది. శ్రీ కుమార రాజావారు గారి పర్యవేక్షనా దురదయమున మదరాసునుండి దయచేసిరి. వారి నెదుర్కొనుటకు మిల్లు అధికారులేగాక పెక్కిం ద్రు పురప్రముఖులుగూడ ధూమకేటాలయమునకు దయచేసిరి. వచ్చినవారిలో రావుబహద్దరు పోకన గోవిందరావు నాయుడు. బి. ఏ. బి. యల్. మోతే రంగయ్యనాయుడు. బి. ఏ. బి. యల్. డాక్టరు జయరామస్వామి నాయుడు, అద్దేపల్లి లక్ష్మీరాస్వామినాయుడు, పండిత నారాయణ దేవుగార్లు ముఖ్యులు.

ధూమ కేటమునుండి స్వప కుమారులు విజయముచేసిన వెంటనే శ్రీ వైదా రామకృష్ణయ్యసోదరులు, మోతే నారాయణరావు మున్నగు మహాశయులువారి సభ్యులైనముగావించి కర్పూర మాలాలంకృతులను గావించిరి. ఆ వెనుక ఛాయాపటము తీయబడెను. పిమ్మట మోటారుకారులపై బసవదయచేసిరి.

సాయంకాలము నాలుగు గంటలకు పేపరుమిల్లుయొక్క ఆవరణమున ప్రత్యేకముగ సమర్పబడి విద్యుద్దీప సంకలితమై, శోభాయమానముగ నొప్పారుచుండిన పండిరియందు సభసేర్పాటు చేయబడెను. పలుతావులనుండి పెక్కింద్రు వాటాదారులు దయచేసిరి. కపిలేశ్వరపు జమీందారులు మున్నగు మిల్లుకు సంబంధించిన నాయకులు సమావేశమై పురప్రముఖులెల్లరు నాటిసభయందు పాల్గొనిరి. ఎటుజూచినను ప్రతీక శోలాహలము మిన్ను ముట్టుచుండెను. వారిమలుగుగూడ పెక్కురు నాటి సభనుదయచేసి యుత్సాహమునభివ్యుక్తకృతము కావించిరి.

ఆంధ్రాభ్యుదయమును నూచించు జయపతాకముల సదును చిత్రవర్ణ కలశోభితమై శ్రేష్ఠపర్యయగు నధ్యక్షు పే ధ ము న తీవిగ కుమారరాజా వారాసీనులైరి వారికయ పార్వమలయందు భారత భాగ్యరాసులో యనజెల్లు శ్రీమోతే వైదా సోదరుల ధివసించిరి. సభాప్రారంభము దేశభాంధవి యాశ్రమవాసీనులగు చాలికల మధురగీతములచే గావించబడెను పిమ్మట పండిత నారాయణదేవుగారిచే రచియింపబడిన స్వాగత పద్యములు ప్రవచనము అనంతరము శ్రీవైదా వేంకటనారాయణగారు ముగిసిన వేడికను జదివి వినిపించిరి.

అంత శ్రీ రాజావారు ఆంగ్లభాషయందు మృదు మధురమగు గంభీర సంభాషణముగావించి కాకిత కర్మాగారమును దెలివి కుర్రపారంభమును గావించి దీవించిరి. శ్రీమోతే నారాయణరావు జమీందారుగారు కర్మాగారముయొక్క ప్రాచీనోదంతమును సాంతముగ వివరించి దాని యభ్యుదయమునకు కారణమైన విధానమును జెల్లించిరి ఆ వెనుక మతికొందరిచే యుపన్యాసములు కొవింపబడెను.

పిమ్మట ఫలహారములు మిక్కిలి విరివిగా నొసంగబడుటయేగాక ఆంగ్లేయపద్ధతి ననుసరించిన విందులుగూడ ప్రత్యేక వ్యవస్థల కొసంగబడెను నాటిసాయంకాలము 7 గంటలకు మోహన్ థియేటరువారిచే నాటకము ప్రదర్శింపబడెను ప్రదర్శనారంభమునకు పూర్వము తత్సమాజాధ్యక్షులగు పండిత నారాయణదేవుగారు శ్రీమోతే నారాయణరావుగారిని ప్రేమ సోదరులు కర్మాగార కార్యనిర్వాహకులగు వంగల వేంకట నారాయణగారిని సమాజము తరపున ఆహ్వానించి గౌరవించి వారు గావించిన మహత్తరమగు కృషి విధానమును ఆంధ్రదేశ శిల్ప భాగ్యోదయమును వివరించుచు దీప్తోపన్యాసమును గావించిరి అనంతరముక నారీలలామగూడ తన యామోదమును జెలుపుచు సుపన్యసించెను నాటకమునందు నరూధిని ప్రవరాఖ్యుల ఘట్టము పాత్రానుగుణ్యముగ ప్రదర్శింపబడెను కృష్ణలీలయందలి కాలింగమర్దనయందు కాలాహిపడగలపై చిండలము బాలకుని మృగ్యుగానము కర్ణపేయమై ప్రదర్శనము దర్శనీయులగు సుందెను నాటక సమాజమువారు శ్రీమోతే వైదా జమీందారుల యుదారమునకు బాగువైర జతపాత్రము పారి తోషికముగ బడయుటకు వాగ్దానము కానింపబడిరి.

ఆంధ్రదేశ భాగ్యలక్ష్మీయనదగిన కాకితపు కర్మాగార మవిరకాలముననే దేశీయుల సాదరాభి మానములకు బాత్రమై జీర్ణమందిన దేశీయశిల్పశ్రీ సృష్టికి మార్గదర్శమై భారతీయుల ప్రాచీన శిల్పకళా ప్రాశస్త్యమునకు సాటిగూతమునగాక!

మోహన్ తియ్యటరు కార్యదర్శి,

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0. ప్రై ప్రశ్నలకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు ఛామున తెలుపవలెను. బి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

ధనవంతుడు ఖర్చు వెట్టునది 10,000 రూపాయలు!
బీదవాడు ఖర్చు వెట్టునది కొలదిఅణాలు మాత్రమే!
ఉభయులకువచ్చు ఫలము మాత్రము సమానమే!

ఒక ధనవంతుడు చాలజబ్బుగాయుండెను. వారివైద్యుడు "మీ శరీరాశోగ్యము కొఱకు విరోపాదేశము వెడలి, యచట భూమినుండి వచ్చెడు ఆశోగ్యమైన నీటిని త్రాగవలయు నని" చెప్పెను. ఈ ధనవంతుడు విరోపాదేశమునకువెల్లి, యచట ఆరునూసములుండెను. కొంతకాలమునకు ఆశోగ్యముచేసారెను. కాని కొన్ని వేలరూపాయలు ఖర్చైయుండెను. హిందూదేశముందు బీదవాడు వై వానివలనే వ్యాధిచే బాధపడెను. అప్పుడు వైద్యుడు "బ జారునకువెల్లి కొలది అణాలు వెల గల ఒకనీసా కృష్ణన్ సాల్టును కొని, కొద్దిగ వేడినీళ్లలో గలిపి ప్రతిదినము ఉదయం పుచ్చుకొనుడు. కొలది రోజులలో యాశోగ్యమును పొంద గలవి"ని చెప్పెను. బీదవాడు వై విధముగచేసి యాశోగ్యమును బొందెను. పీరు ఆశోగ్యమును కొలది అణాలు విలువగల నీసా కృష్ణన్ సాల్టుమతోను, ధనవంతుడు పదివేలరూపాయలు ఖర్చుచేసి యాశోగ్యదకమును పొనముచేసి, ఆశోగ్యమును పొందిరి. కృష్ణన్ సాల్టునందు ఆరువిధములైన లవణములు కలసియుండి, గర్భము ఊపిరితిత్తులు, మల శయము, రక్తము, అజీర్ణము, బలహీనత, తలనొప్పులు, మలబద్దకము, కీళ్లనొప్పులు, జ్వరము, చర్మవ్యాధులు మొదలైన నాటిని బోగొట్టుగలవు. మీరు బలహీనముగ నున్నపుడు కొద్దిగ కృష్ణన్ సాల్టును ఉష్ణదకముతో ఉదయముపూట పుచ్చుకొనుడు. కొలదిరోజులలో యాశోగ్యంతులగుదురు. ఈ లవణమును కాఫీ లేక లేనీ టీతో ఉదయముపూట నీసావైయుండు ఒక చిన్నగిటు వరకు పుచ్చుకొనవలయును.

తయారుచేయునపుడుగూడ చేతితో అంటబడలేదు.

KRUSCHEN SALTS

ఇ. గ్రీక్స్ మ్యాగ్నెస్, లిమిటెడ్.
(స్థాపితము 1756)
మాంఛెస్టరు, ఇంగ్లాండు.

రాజపాయిసభల అధ్యక్షులను

అరెస్టు చేయుట

41. బెపునుబెహరీ గంగూలీ, 42. ప్రతుల్ల గంగూలీ,
43. బంకిను ముఖర్జీ, 44. త్రైలోక్య చక్ర
వర్తిగార్లను అరెస్టుచేయుట

రాజమహి, ఏప్రిల్ 20:— రాజమహిలో జరిగిన వంగరాష్ట్ర సభాధ్యక్షుడగు బెపును బెహరీగంగూలీగారిని వంగరాష్ట్ర యువకసంఘసభాధ్యక్షుడగు ప్రతుల్ల గంగూలీగారి ని, ఎంగు కామ్రేమ్మ సభాధ్యక్షుడగు బంకిను ముఖర్జీగారిని, వర్కర్సు సభాధ్యక్షుడగు త్రైలోక్య చక్రవర్తిగారిని సేడు ఉదయమున రాజమహిలో క్రిలి ప్రా. 151 నె. క్రింద అరెస్టు చేసిరి. పూచీకత్తు నియ్యటకు వారు సమ్మతించలేదు. వారి నందరిని కారాగృహమునకు గొనిపోయిరి. (అ. ప్రె.)

45. జగన్నాథప్రసాదుగారిని అరెస్టుచేయుట

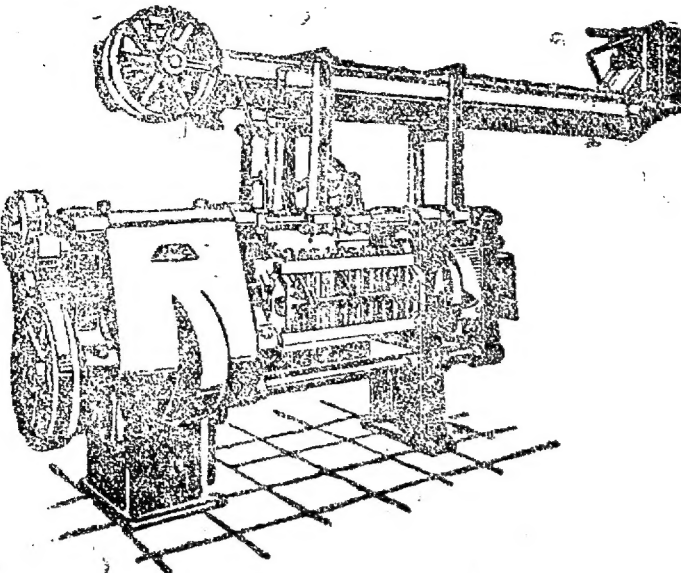
బారకుపూరు, ఏప్రిల్ 21:— బారకుపూరు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడగు జగన్నాథప్రసాదుగారు ఉప్పును ఆమిషం దుబ అరెస్టుచేసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

గంజాంజిల్లాలో శాసనోల్లంఘనము

నిష్టల సోమయాజులుగారి ప్రకటన

బరంపురం ఏప్రిల్ 23:—నిష్టల సోమయాజులు గారు బి. ఏ. బి. ఎల్. గంజాము సత్యాగ్రహసంఘము తరపున కోట బొమ్మలినుండి యిట్లు 22 వ తేదీన ప్రకటించుచున్నారు. బరంపురంలో సత్యాగ్రహదళము 18 వ తేదీన బయలుదేరి 20 వ తేదీకి కోటబొమ్మలి చేరెను. ఆరోజుసాయంకాలమే నల్లరు సత్యాగ్రహులు, సేను సేనాధిపతి రామలింగంపంతులుగారు కూడ ఉప్పు తయారుచేసిరి. అనేకమంది చేరువగ్రామములు కూడ వచ్చి చూచిరి. తయారు చేయబడిన ఉప్పు సభలో దూ 140 ల కు విక్రయించి వెంటనే డబ్బు నమూలుచేయబడెను. నిన్ను మేము 48 వాలంటీరులతోను, వందలకొలది జనముతోను బోయిరుంక హనుమంతపురమునందు సముద్రమున నీరు కాచియు, ఎరుదున్న ఉప్పుగడ్డను వీరియు ఉప్పు బాగ్రత్త జేసిరి. నిన్ను సాయంకాలము సత్యాగ్రహాభిరమునెదుట జరిగిన బహిరంగసభలో ఉప్పు ఉచితముగ పంచిపెట్టబడెను. సేడు మూడవసారి ఉప్పు తయారుచేయబడెను. పోలీసువారు ఏమియు చర్యనజేయలేదు. నిర్లక్ష్యము చేసినచో ఉద్యమము అడుగంటునని తలంచినచో ధనుషముచూర్చునని చెప్పవలసియుండును. ప్రజల ఉత్సాహము ఇంతలో తగ్గునదిగాదు. ప్రభుత్వమువారు ఆకాభంగులు కాకమానరు. (స్వతీయభిలేఖరి)

చ ము టు తీ యు మె పి న రి

రోలర్ యంత్రములు, నూనె ఎక్కువెల్లరులు,
ఫిల్టర్ ప్రెస్సులు, చమురు పంపులు.
పూర్తివివరములకు, ధరలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

కోయంబత్తూరు మధుర **VOLKART BROS ENGINEERS** బెంగళూరు బెజవాడ

తెలుగుజిల్లాలకు ప్రతినీచులు:- మద్దూరి బ్రదర్స్, రాజమండ్రి.
ఆర్కేనియన్ వీధి, మద్రాసు.

AMRUTANJAN DEPOT
Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY.

రోజుపుష్ప లేహ్యము 1533

మలబద్ధమును హరించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. కాల వికేచనమును చక్క-గాగలిగించును, రుచికరమయినది. పథ్యము లేదు. 15 కులి డబ్బి రూ. 0-10-0.

క్షయారిష్ట లేహ్యము 4

దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, అల్లి, మొదలగు కాస్తాకోశ సంబంధముగు వ్యాధులను హరించి గుండెకు బలము నిచ్చును 15 కులి డబ్బి రూ. 1-0-0. వి. పి. ఖర్చులు, ప్రత్యేకము పి.సి.పి. ఆంధ్రు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా

After MALARIA

జ్వరము పోయినప్పటికి బలహీనము, అలసట ఆయా నము అవి ఏవి తగ్గవు. జబాబునకు వెల్లి,
వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండు సీసా 1కి కొనుడు.
జ్వరపడి లేచినపిదప మరల పుష్టి కూర్చుకొనుట కను వైన పదార్థము లన్నియు వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ నం దిమిది యున్నది. అందు జంతు చమురు లెవ్వియు చేరవు. అంతయు యంత్రసహాయముననే తయారగును చేతులలో నంటబడదు. అంగర సేవించదగినది.
గత 25 వత్సరములనుండి వైద్యులందరి. ఆ మోదమును బడయుచున్నది.
WATER BURY CHEMICAL Co.
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
113, West 18th Street, New York U. S. A.
ఇండియా, బర్మా, సిలోనునందలను కొనిపట్ట
లందరికీ వద్దను స్టోరుల్లో టీయందును విక్రయింపబడును.
WATERBURY'S
COMPOUND
ప్రత్యేకముగా హెచ్చు శీతోష్ణ నిరోధకత గల ప్రాంతములకు తయారైన రసాయనములను ఎక్కి పరిశీలులం దైనను వికేదం. మూచిగుణమివ్వ గలదు. 6-1

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!!
ఇకను మోసపు పుస్తకములను కొని మోసపోకుడు.

సతీపతికుతూహల రహస్యములు.

ఇట్టి గ్రంథ మిడివర కాంగ్రెస్ భావలో వెలువడియింద లేదు. ఇందు గృహస్థ శ్రమధర్మము సతీపతుల స్త్రీవ్యవస్థ తో వర్తిలగల విషయ, శ్రేయోత్తము, స్త్రీ బాతులు, పురుష బాతులు, వాని ప్రవర్తనలు. బాతుల పాఠశాలములు, వాని యొక్క అభిప్రాయము, శిష్యాగృహపరపాస్యములు, వాని లక్షణములు, ఎట్టి సతీపతుల కెట్టి సంతోషము గలుగునను విషయము, గర్భవతుల యోగ్యవశ్యకత, శిశురక్షణ, అత్తకోడండ్రవైరములకు గల కారణములు, వానిని శమింపజేయు నుపాయములు, వారికుండలనిన న్నేహావశ్యకత, మున్నగు 280 విషయముల తోను, సందర్భానుసారముగ గల ఆఫ్టర్ లెక్చర్, లెక్చర్లు 25 తోను గ్రేజు 410 పేజీల పైబడిన సీమకాలికోతోను చక్కని లైండుతో విరాజిల్లుచున్నది. ప్రతిగృహస్థుడు తప్పక చదివయే తీరవలెను. కొద్దిప్రతులే గలవు.
పుస్తకము 1-కి రు 2-0-0; తపాల 4 రు 7 అణాలు
రెండు పుస్తకము లొకేసారికొనువారికి తపాలఖర్చు లేదు
మా చిరునామా:- ఆర్యక్ బుక్ డిపో.
19 తాండవరాయ మొదలి వీధి, తిరునల్వేటి, మద్రాసు.

ఇనాం! ఎస్. టి. చారి సకల మేహ కారక రు 5!!!
పాడసంహారిణి సకలమైన పాడల 3 దఫా లుప యోగముతో పూర్తిగా మానును. లేనిచో రు. 5 లు ఇనాం.
బుడ్డి 1 కి రు. 0-5-0. వి. పి. ఖర్చు లేదు.
ఎస్. టి. చారి అందు కో, 11 తేరువీధి, చే నాబజారు, మద్రాసు.

“శారదానవలలు”
10 వేలు ఉచితము-కడునవ్వుపుట్టించును
యావల 20 ప తేదీలోగా అణా స్తంపు పంపువారికి
ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా